

Hər kəs ədalətli olacaq

ƏDALƏT

Selçuk Bayraktar
İlham Əliyevə xatirə
hədiyyəsi təqdim etdi

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 3-də Türkiyənin "Baykar" şirkətinin texniki direktoru Selçuk Bayraktarı qəbul edib.

Adalet.az-ın məlumatına görə, söhbət zamanı Azərbaycanla Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün digər sahələrdə olduğu kimi hərbi və müdafiə sənayesi sahələrində də uğurla inkişaf etdiyi vurğulanıb, əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Sonda dövlətimizin başçısına xatirə hədiyyəsi təqdim olunub.

"Togg" İlham Əliyevə təqdim olundu

Aprelin 4-də Türkiyənin ilk yerli elektromobili "Togg" Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təqdim olundu.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Prezidentin Mətbuat xidməti məlumat yayıb.

İranın Azərbaycandakı səfirliyinin dörd əməkdaşı arzuolunmaz şəxs elan edildi

6 aprel 2023-cü il tarixində İran İslam Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Seyid Abbas Musəvi Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb.

XİN-dən Adalet.az-a verilən xəbərə görə, görüş zamanı İran səfirinə son zamanlar ölkəsi tərəfindən Azərbaycana münasibətdə nümayiş etdirilən təxribat xarakterli fəaliyyətə görə qəti narazılıq bildirilib. İran Səfirliyinin 4 əməkdaşının diplomatik statusa uyğun olmayan və Diplomatik Əlaqələr haqqında 1961-ci il Vyana Konvensiyası ilə ziddiyyət təşkil edən fəaliyyətinə görə Azərbaycan hökuməti tərəfindən "persona-non-grata" (arzuolunmaz şəxs) elan edildiyi İran səfirinin diqqətinə çatdırılıb və həmin şəxslərin 48 saat ərzində Azərbaycan ərazisini tərk etməsi tələb edilib.

Qəzet və saytlara verilən maddi yardımlar vergilərdən azad olundu

Azərbaycanda qəzet və saytlara verilən maddi yardımlar vergilərdən azad olunub.

Adalet.az xəbər verir ki, bu, Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi Vergi Məcəlləsinə dəyişiklikdə əksini tapıb.

Məqsəd medianın inkişafının təşviqi və media subyektlərinin fəaliyyətini stimullaşdırmasıdır. Belə ki, dəyişikliyə əsasən, media subyektlərinin (kütləvi informasiyanın dərc olunması və (və ya) yayımlanması olan fiziki (jurnalistlər istisna olmaqla) və ya hüquqi şəxslərin) öz fəaliyyətləri nəticəsində əldə etdikləri gəlirlərin, o cümlədən reklam gəlirlərinin gəlir vergisindən, mənfəət vergisindən və sadələşdirilmiş vergidən azad edilir.

Qərar bu ilin yanvar ayının 1-dən tətbiq olunmaqla 3 il müddətində qüvvədə olacaq və audiovizual media subyektlərinə şamil edilmir.

Ədalət Muradov 4 yeni dekan təyin etdi

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində (UNEC) 4 dekan vəzifəsinə təyinatlar olub.

Adalet.az xəbər verir ki, bununla bağlı rektor Ədalət Muradov əmr imzalayıb.

Əmrə əsasən, Hafis Hacıyev Maliyyə və Mühəsibət fakültəsinin, Elçin Eyyazov İqtisadiyyat və İdarəetmə fakültəsinin, Elçin Səmədov Mühəndislik fakültəsinin, Elman Cəfərov isə Rəqəmsal İqtisadiyyat fakültəsinin dekan təyin edilib.

Fazil Mustafanı güllələyən şəxslər həbs edildi

Deputat Fazil Mustafaya qarşı törədilmiş sui-qəsdə bağlı saxlanılan şəxslər barəsində həbs qətimkan tədbirinin seçilməsi ilə bağlı DTX İstintaq Baş İdarəsinin müstəntiqi tərəfindən verilən vəsatətlərə baxılıb.

Adalet.az xəbər verir ki, Səbail rayon Məhkəməsinə hakim Üliyyə Şükürovanın sədrliyi ilə keçirilən prosedə saxlanılanlardan 3 şəxs barəsində 4 ay müddətinə, 1 şəxs barəsində 3 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Qeyd edək ki, martın 28-də saat 21:51-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı Mustafa Fazil Qəzənfer oğluna yaşadığı evin qarşısında - Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Zabrat-1 qəsəbəsi, Babək küçəsi ev 2 "Z" ünvanında "Kalaşnikov" konstruksiyalı avtomat silahından atəş açılaraq terror aktı törədilib.

Terror aktı nəticəsində Fazil Mustafa bədənini sağ çiyin qursacağı və sağ budun aşağı üçdə birini dəlilb keçən güllə yarası alıb.

Faktla bağlı Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İstintaq baş İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin xidməti və ya siyasi fəaliyyətinə son qoymaq və ya bu fəaliyyətə görə qisas almaq məqsədilə onun heyatına sui-qəsd etmə) və 228.2.1-ci (qabaqcadan əlbr oları bir qrup şəxs tərəfindən qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş surəti əldə etmə, saxlama, daşıma və gəzdirmə) maddələri ilə cinayət işi başlanılıb./apa

Türkiyədəki zəlzələdə ölənlərin sayı 50 minə ötdü

Türkiyədə baş vermiş güclü zəlzələ nəticəsində ölənlərin sayı artıb.

Adalet.az Türkiyə KİV-nə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin daxili işlər naziri Süleyman Soylu bildırıb.

Onun sözlərinə görə, həlak olanların sayı 50 min 399-a çatıb. Xatırladaq ki, fevralın 6-da ocağı Türkiyənin Kahramanmaraş şəhərinin Pazarcık rayonunda olan 7,7 magnitudalı və 9 saat sonra episentri eyni şəhərin Elbistan rayonu olan 7,6 magnitudalı iki zəlzələ olub.

Güclü yeraltı tekanlardan sonra bölgədə 6,6 magnitudadayək 13 000-dən çox aftershok qeydə alınıb. İki zəlzələ həmçinin Livan, Kipr, İraq, İsrail, İordaniya, İran və Misirdə hiss edilib.

Təbii fəlakət Türkiyə və Suriyada böyük dağıntı və ölənlərlə itkiyə səbəb olub. Türkiyənin zəlzələ baş verən 10 şəhərində 3 aylıq fövqəladə vəziyyət elan olunub.

Bu hadisə Türkiyədə 1939-cu ildən bəri qeydə alınan ən güclü zəlzələ kimi tarixə düşüb.

"O yeniyetmə ruhi xəstə deyil" deyən baş həkim işdən çıxarıldı

1 sayılı Respublika Psixiatriya Xəstəxanasının baş həkimi, Əməkdar həkim Ağahəsən Rəsulov vəzifəsindən azad olunub.

Adalet.az xəbər verir ki, Bakıvaxtı.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, səhiyyə naziri Teymur Musayev bununla bağlı əmr imzalayıb. A.Rəsulov Əmək Məcəlləsinə əsasən yaş həddi ilə əlaqədar olaraq tutduğu vəzifədən azad olunub. Ağahəsən Rəsulov 2008-ci ildən 1 sayılı Respublika Psixiatriya Xəstəxanasının baş həkimi olub.

Qeyd edək ki, Bakı şəhərinin Xətai rayonu, 3 sayılı uşaq evində qalan və həmin uşaq evi ilə bağlı şikayətini bildiren yeniyetmə Məhəmməd Hacıyevin 1 sayılı Psixiatriya Xəstəxanasına yerləşdirilməsindən sonra bu xəstəxananın adı daha tez-tez hallandırılır. Onu da bildirək ki, A.Rəsulov bir gün əvvəl sitat-info-ya yeniyetmənin durumu ilə bağlı açıqlama verib: "O yeniyetmə ruhi xəstə deyil. Psixiatriya iki hissəyə bölünür, böyük və kiçik psixiatriya. Bunda diaqnoz sosiopatiyadır. Cəmiyyətdə özünü düzgün apara bilmir. Bir qədər narahat uşağıdır. Bunu delixanaya salmaq nə dərəcədə düzgündür? Uşaq evindən göndərilərlər, biz də geri göndəririk uşaq evinə. Uşaq evinin müdiriyyəti onu qəbul etməyir. Qoy indi çıxış ələsin, desin ki, mən yanlış demişəm uşaq evi barəsində. O zaman uşağı qəbul edəcaqlar. Uşaq evi kiminsə atasının evidir məgər, istəsən qəbul edəsən, istəməsən yox".

Etibar Əliyev

Facebook ünsiyyət vasitəsi deyil, fərqlənmək şansındır

Bax:səh-3

Hər kəs ədalətli olacaq

ƏDALƏT

www.adalet.az

Qurucusu:
Adil Minbaşıyev

İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 13 (6006) 7 aprel 2023-cü il

Qiyməti 40 qəpik

"Bu gün Tacikistan və Azərbaycan iki sabit dövlətdir"

Bax:səh-2

Azərbaycanda dünyanın ən uzun tunellərindən biri inşa olunur

"Azərbaycanın işğal-dan azad edilmiş ərazilərində 40-a yaxın avtomobil yolu inşa olunmaqdadır".

Bu barədə çarşənbə axşamı "Trend"ə "Proyapı" şirkətinin Azərbaycan-dakı idarəetmə heyətinin sədr müavini Akif Aygen deyib.

Onun sözlərinə görə, avtomobil tunellərinin əsas hissəsi Şuşa şəhəri istiqamətində inşa olunan yollarda çəkilənib. "Gəncə şəhərini Kəlbəcərə birləşdirəcək ən uzun tunelin uzunluğu 11 638 metrdir. Bu, dünyadakı ən uzun tunellərdən biri olacaq. İnşasının 2025-ci ilin sonunadək tamamlanması gözlənilir", - o deyib.

A.Aygen "Proyapı" şirkətinin Azərbaycanda avtomobil yollarının tikintisi və layihələndirilməsi sahəsində təqribən 50 layihə həyata keçirdiyini vurğulayıb.

Qeyd edək ki, Gəncə şəhəri ilə Kəlbəcəri birləşdirəcək avtomobil yolunda inşa olunan tunel Murovdağ silsiləsindən keçəcək. Tunelin təməli 21 avqust 2021-ci ildə qoyulub.

Finlandiya NATO-ya üzv oldu

Finlandiya rəsmən NATO-ya üzv olub.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Polşa Baş naziri Mateuş Moravetski "Twitter"-də paylaşım verib.

Xatırladaq ki, Finlandiya al-yansın sayca 31-ci rəsmi üzvü olacaq.

Mixail Saakaşvili artıq yeriyyə bilmir

Gürcüstanın üçüncü prezidenti Mixail Saakaşvili artıq yeriyyə bilmir.

Bunu siyasətçinin vəkili Şalva Xaçapuriдзе bəyan edib. Onun sözlərinə görə, keçmiş dövlət başçısının saxlanıldığı "Vivamed" klinikasının açıqlamaları ilə Saakaşvili-nin xəstəlik tarixçəsi üzrə qeydlər üst-üstə düşür.

"Mixail Saakaşvili demək olar ki, artıq yeriyyə bilmir. Onun çəkisi 60 kiloqramdan aşağı düşüb. Bu barədə mənə Qiulı Alasaniya (Saakaşvili-nin anası - red.) məlumat verib", - deyə o bildirib. Eks-prezidentin vəkilinin sözlərinə görə, Strasburq Məhkəməsinə iddia qaldırmaq barədə qərar hələ verilməyib. Mixail Saakaşvili hələ Strasburqla bağlı heç nə deməyib. O, mənəndən sənədləri alıb-almadığımı soruşdu. Ona dedim ki, hələ al-mamışam, başqa heç nə deməyib", - Xaçapuriдзе qeyd edib.

Xəstə erməniləri Xankəndi xəstəxanasına çatdıran azərbaycanlı həkim danışdı

"Bizə məlumat verildi ki, Rusiya sülhməramıllarının müvafiq nəzarətində olan hissədən keçən ərazidə bir neçə erməni-nin halı pisləşib və onların tibbi yardıma ehtiyacı var. Dərhal il-təcili tibbi yardım avtomobili ilə hadisə yerinə yaxınlaşdıq. Dörd nəfərdən üçünün vəziyyəti nis-bətən ağır idi".

Bunu "Report" a Xankəndi-La-çın yolunda halı pisləşən Qarabağ ermənilərinə tibbi yardım göstə-rən Şuşa modul tipli xəstəxanasının həkimi Vilad Əliyev deyib. Həkimin sözlərinə görə, onlara yerində ilk tibbi yardım göstərilib: "Daha sonra onları nəzarətimiz altında Xankəndidəki xəstəxanaya sağlamlıq şəklində çatdırdıq".

Xankəndiyə daxil olanda sevinc hissi keçirdiklərini deyən azər-baycanlı həkim qeyd edib ki, onları postda saxlayanada Azərbaycan dilində danışılar: "Erməni xəstələrin həyatını xilas etdik. Xəstəxana-ya təhvil verdikdən sonra geri Şuşaya qayıtdıq".

Şoyqu: "Belarus artıq nüvə silahından istifadə etmək imkanına malikdir"

"Belarus hücum təyyarələrinin bəziləri artıq düşmən hədəflərini nüvə silahı ilə vurmaq qabiliyyəti-nə malikdir".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu deyib.

Nazirin sözlərinə görə, Belarusa nüvə raketlərindən istifadə edə bi-lən "İskander-M" sistemi də verilib.

CƏLAL QARYAĞDININ NƏRİMANI KİROV VƏ LENİNƏ NƏ DEMƏK İSTƏYİRDİ?!

1970-ci il idi. Nəriman Nərimanovun anadan olmasının 100 ili tamam olurdu. Ölkə bu böyük şəxsiyyətin yubileyini keçirməyə hazırlardı. Amma keçirə bilmədi. Çünki Moskva qəzetlərində, yəni mərkəzi qəzetlərdə Nəriman Nərimanovu millətçilikdə ittiham edən yazılar dərc olunurdu. Ən ağır və böyük məqaləni də Stepan Şaumyanın adını unuttuğum (heç lazım da deyil) oğlu "Pravda" qəzetində yazmışdı, özü də bir şəhifə.

Heydər Əliyev də Azərbaycanda hakimiyyətə təzə gəlmişdi. Belə demək mümkünsə, hələ yerini bərkətmə-mişdi. Amma mübarizəsini davam etdirirdi və sonunda da qalib gəlirdi. 1970-ci ildə açılmış olan Nərimanovun heykəli 1972-ci ildə açıldı. Yubiley tədbirləri də keçirildi, əsərləri də yenidən çap edildi.

"26-lar" filminə belə bir yer var ey, Tağıyev salonda qırılmış çılgın qırıntısını erməni milyonçunun əlindən alır və deyir:

- Mən bunu Parisin göbəyindən gətirmişdim. İndi Heydər Əliyev də Nərimanovu Moskvada ermənilərin və sovinistlərin əlindən aldı və Bakıda möhta-şəm bir heykəlini ucaltırdı. Heykəlin müəllifi də Cəlal Qaryağdı idi.

Bax:səh-2

Razi Nurullayevlə Ta-hir Kərimli Milli Məslisin foyesində söhbət edirlər.

Razi bax:

- Tahir müəllim, qonşumuzda 96 yaşında kimsəsiz bir arvad ya-sayı, hər gün ona çörək, nə bilim xırda-xuruş arzaq alıb aparıram.

Bu gün mənə de-yir ki, "Oğul, bu ge-

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

cə səhərəcən fikir-dən yata bilmə-mişəm.

Deyərim görə-sən sən öləndən sonra mənə kim baxacaq.

İlham Əliyev: “Əminəm ki, Azərbaycan-Tacikistan münasibətlərinin çox yaxşı gələcəyi var”

“Siz qeyd etdiyiniz kimi, Azərbaycanla Tacikistan arasında münasibətlərin yaxşı tarixi və əminəm ki, çox yaxşı gələcəyi var”.

Adələt az xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə təkbətək görüşü zamanı söyləyib. Dövlətimizin başçısı deyib: “Biz həm beynəlxalq məkanlarda, beynəlxalq strukturlar çərçivəsində və elbəttə, ikitərəfli formatda çox istiqamətlər üzrə əməkdaşlıq edirik. Əməkdaşlığın, o cümlədən ticari-iqtisadi, sənaye kooperasiyası, nəqliyyat sahələrində dərinləşməsi üçün çox yaxşı perspektivlər var”.

“Dövlətlərarası münasibətlərimiz dövründə çox möhkəm təməl yaratmağa nail olmuşuq”

“Ölkələrimizin xalqları uzun müddət ərzində fəal qarşılıqlı əlaqə saxlayırlar. Çox sevincdir ki, 30 ildən artıq inkişaf edən dövlətlərarası münasibətlərimiz dövründə biz çox möhkəm təməl yaratmağa və bu təməl üzərində dostluğumuzun möhkəm binasını qurmağa nail olmuşuq”.

Adələt az xəbər verir ki, bu fikirləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə geniş tərkibdə görüşü zamanı söyləyib.

“Biz həm çoxtərəfli formatda, həm də xüsusi ikitərəfli formatda fəal qarşılıqlı əlaqə saxlayırıq. Həmişə mehriban dostlar kimi çox səmimi əməkdaşlıq edirik”, - deyə dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

“Bu gün Tacikistan və Azərbaycan iki sabit dövlətdir”

“Bu gün Tacikistan və Azərbaycan iki sabit dövlətdir. Bu gün öz regionumuzda və bütövlükdə dünyada qeyri-sabitlik ocaqlarını görəndə, zənnimcə, hər kəs anlayır ki, sabitlik inkişafın əsasıdır, təhlükəsizliyin əsasıdır. Sabitlik olmasa nə investisiyalar olacaq, nə də tərəqqi və insanların rahatlığı”.

Adələt az xəbər verir ki, bu fikirləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Düşənbədə Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə birgə mətbuata bəyanatında səsləndirib.

Dövlətimizin başçısı deyib: “Xalqlarımızın milli maraqlarına əsaslanan siyasət yürüdən ölkələrimizin nümunəsi ona dələldir ki, hətta inkişafın ən aşağı nöqtəsində oludqda da müdrik rəhbərlik sayəsində böyük nəticələr qazanmaq olar”.

“Azərbaycan və Tacikistanın qardaşlıq münasibətlərinin əsası 1990-cı illərin əvvəllərində qoyulub”

“Atam Heydər Əliyevin xatirəsinə səmimi münasibətə görə Tacikistan Prezidentinə təşəkkürümü bildirmək istərdim. O, Emoməli Şərifoviç Rəhmon ilə birlikdə ölkələrimiz arasında dövlətlərarası münasibətlərin formalaşmasının təşəbbüs-karı olub və məhəyyət etibarilə onlar bu münasibətlərin əsasını qoyublar”.

Adələt az xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Düşənbədə Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə birgə mətbuata bəyanatında bildirib.

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bu gün ölkələrimiz arasında qardaşlıq münasibətlərin uğurlu inkişafı məhz 1990-cı illərin əvvəllərindəki fəaliyyətin nəticəsidir. “O vaxt həm Tacikistan, həm də Azərbaycan böyük çətinliklərlə üzləşmişdi, ölkələrimizdə ictimai-siyasi sabitlik pozulmuşdu, təəssüf ki, həm Tacikistanda, həm də Azərbaycanla vətəndaş müharibəsi gedirdi. Ən dəhşətli müharibə qardaş qırğınidir. Həm Prezident Rəhmon, həm də Prezident Heydər Əliyev, - hərəsi öz ölkəsində, - qanlı səhifəni çevirmək və ölkələrimizi inkişaf yoluna çıxarmaq üçün nə mümkündürsə etdilər və buna nail oldular”.

“Bu gün biz gələcək qarşılıqlı fəaliyyətimizin konkret məsələlərini müzakirə etdik”

“Tacikistan Prezidenti danışıqların bütün mövzularını işıqlandırdı. Hesab edirəm ki, bu gün biz çox səmərəli danışıqlar apardıq, həm təkbətək, həm də nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə görüşlərdə gələcək qarşılıqlı fəaliyyətimizin konkret məsələlərini müzakirə etdik”.

Adələt az xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Düşənbədə Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə birgə mətbuata bəyanatında bildirib.

Dövlətimizin başçısı deyib: “Emoməli Şərifoviçin qeyd etdiyi bütün istiqamətlər üzrə necə irəliləmək barədə dəqiq təsvəvvürümüz var. Nəqliyyat-logistika sahəsində, sənaye kooperasiyasına, investisiya layihələri ilə bağlı məsələlərə dair konkret tapşırıqlar verilib”.

“Hökumətlərarası komissiyanın növbəti iclasını bu il Tacikistanda keçirmək barədə razılığa gəldik”

“Biz hökumətlərarası komissiyanın növbəti iclasını bu il Tacikistanda keçirmək barədə razılığa gəldik. Əminəm ki, hökumətlərarası komissiyanın iclasına qədər bizim məhz nəqliyyat-logistika qarşılıqlı əlaqələri, investisiya siyasəti, sənaye kooperasiyası məsələlərinə dair nümayəndə heyətlərinin üzlərinə verdiyimiz bütün tapşırıqlar yerinə yetiriləcək”.

Adələt az xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Düşənbədə Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə birgə mətbuata bəyanatında deyib. “Məhz mədəni sahədə qarşılıqlı əlaqələrimizin möhkəm təməlini xüsusi qeyd etmək istərdim. Xalqlarımız əsirlər boyu dostluq, həmrəylik şəraitində yaşayıb, dostluq ediblər. Təsəffüf deyil ki, Azərbaycanda tacik mədəniyyətini, Tacikistanda Azərbaycan mədəniyyətini çox yüksək qiymətləndirirlər”, - deyə dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Deputata atılan güllə dövlətimizə və xalqımıza qarşı atılan güllədir

Milli Məclisin plenar iclasında deputat Fazil Mustafaya qarşı törədilmiş terror hücumu ilə bağlı çıxış edən həmkarları bu hadisəni pisləyiblər və bunu dövlətçiliyə yönəli bir akt kimi qəbul etdiklərini vurğulayıblar.

Deputat Bəhrüz Məhərrəmov çıxışı zamanı qeyd edib ki, həmkarı Fazil Mustafaya qarşı terror hücumu bütövlükdə Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı yönəlməmiş, əhəli arasında vahimə yaratmaq, yaxud dövlət hakimiyyəti orqanlarını nəyəsə məcbur edilməsinə hesablanmış addım idi: “Amma Azərbaycan sabit, əməliyyat şəraiti dövlətin nəzarətində olan, ictimai qayda, ictimai təhlükəsizlik tam təmin olunmuş bir ölkədir. Prezident İlham Əliyev uzunmüddətli fəaliyyət və nəhayət 44 günlük savaşla ələ bir geosiyasi konfigurasiya yaradıb ki, bu bölgədə proseslərin ümumi gedişatını Azərbaycanın əlində saxlayıb”.

byacan müəyyən edir. Bu kimi terror aktları, bu terrorun ardınca ölkə daxilində xəyanətkar bağışmalar nəyisə dəyişə bilməz.

Bildiyiniz kimi, Fazil Mustafaya qarşı terror hücumunda təqsirlilərin şəxsləri ən qısa zamanda yaxaladı. Bu hər kəsə, ələxsus İranın Azərbaycandakı digər tör-töküntülərinə dərs oldu. Təbii ki, bu, son deyil, Dövlət molla rejiminin Azərbaycandakı manqurlarına, şəxsinə aid bezi şeyləri Qumda buraxıb Tehranla axtaran dövlət düşmənlərinə münasibətdə əməliyyat tədbirləri bundan sonra da qətiyyətlə davam ediləcək”.

Azərbaycan dövləti güclü dövlətdir

Milli Məclisin komitə sədri Qənirə Paşayeva işə bildirib ki, “Deputat Fazil Mustafaya qarşı törədilən terror aktını kəskin şəkildə qınayırdı”. Komitə sədrinin sözlərinə görə, bu işdə əli olanların cəzalanması istiqamətində aidiyyəti qurumların gör-

düyü işlər dəstəklənir: “Əminəm ki, bu kimi terror işində əli və vasitəçiliyi olan, eləcə də bütün bu sistemlə əməkdaşlıq edən ləvayiq cəzasını alacaq. Deputata atılan güllə dövlətimizə və xalqımıza qarşı atılan güllədir. Bunu hər kəs belə qəbul etməlidir. Hər bir azərbaycanlı öz dövlətinin yanında olmalı və hamı bilməlidir ki, xaricdən idarə olunan bu şəbəkələrin məqsədləri və maraqları nədən ibarətdir”.

Q. Paşayeva bildirib ki, terroru törədənələrin arasında gizlənənlər Azərbaycan dövlətinə və xalqını bununla qorxuda və ya təhdid edə bilməz: “Azərbaycan dövləti güclü dövlətdir. Dövlətimiz, xalqımız nəyin nə olduğunu yaxşı fərqindədir və terror hadisələrinin qarşısını almaq üçün bütün lazımi addımları da atacaq”.

Azərbaycan 90-cı ilin Azərbaycanı deyil

Deputat Siyavuş Novruzov işə bildirib ki, İranın nə əqidəsi, nə inancı, nə də inamı var. Burda oturanlar işə əqidəli, inancılı və inamlı insanlardır: “Deputat Fazil Mustafaya qarşı edilən terror aktını Azərbaycana qarşı törədilən terror kimi qiymətləndirirəm. Bu məsələ ilə bağlı öz mövqeyimizi açıq şəkildə ortaya qoymalıyıq. Bundan sonra biz nə etməli və hansı addımları atmalıyıq?!”

Peyğəmbərimizin gözəl ifadəsi var idi: “Əqdəsə olmayan insanın nə inancı, nə də inamı olar”. Bu sözün çirxiş edərək deyə birlərlik ki, İranın nə əqidəsi, nə inancı, nə də inamı var. Burda oturanlar işə əqidəli, inancılı və inamlı insanlardır. Burdakı insanları Azərbaycan xalqına, dövlətinə, Prezidentinə inanırlar, onun ətrafında sıx birləşənəldir”.

S. Novruzov bildirib ki, həmin şəxslər bu terror faktı ilə bağlı gözülmüzlü qorxutmaq istəsələr də, səhv edirlər: “Bizim üzərimizə sovet qoşunları gəlib, 5 dəfə hakimiyyət çevrilişi etmək istəyiblər. Ulu öndər Heydər Əliyev

vin yürütdüyü siyasətlə Azərbaycan xalqı rahat nəfəs alır. Həç də sevinməsinlər ki, bu kimi hərəkətlərlə nəyəsə nail ola biləcəklər. Biz öz əqidəmizlə Prezidentin müəlləh əsgərlərimiz”.

O söyləyib ki, İran dövləti Naxçıvan ərazisinə yaxın yerlərə qoşun yığdı: “Orada döyüşməyə də hazırıq. Qoy bilsinlər ki, Azərbaycan 90-cı ilin Azərbaycanı deyil. Bu gün Azərbaycan güclü dövlətdir. Həmcinin güclü rəhbəri və komandası var. İranın ələ-

tilarına da xəbərdarlıq edirəm ki, özlərini yığışdırınsınlar. Qulaqlarını da açıb eşitsinlər ki, bizim də kifayət qədər gücümüz və qüvvətimiz var”.

Terrorun Ramazan ayında baş verməsi...

“Fazil Mustafaya qarşı silahlı hücumu Milli Məclisdə hüquq-siyasi verir, sifarişçiləri və təşkilatçıları işfə edilən qəsdin məhz terror aktı olduğunu təsdiqləyib. Fazil Mustafaya qarşı terrorun Ramazan ayında baş verməsi sifarişçilərin islama, etiqadlı insanlara, müsəlmanlara münasibətinin göstəricisidir”. Bunu Milli Məclisin insan hüquqları komitəsinin sədri Zahid Oruc çıxışı zamanı deyib.

Onun sözlərinə görə, martın 2-də Hacı Şahinin müəmmalı ölümü, martın 9-u Bakıda silahlı atışma və martın 28-i millət vəkili sul-qəsd vahiid bir zəncirdə birləşir - terrorun silahlı nə olursadı, silah, avtomat, yoxsa, bomba, onun əsas niyyəti xalqın üzərində dövlətdən üstün hakimiyyət qazanmaq, qorxu, xof və panika ilə ictimai təhlükəsizliyə zərbə vurmaq və bu yolla dövlət siyasətlərinə təsir göstərməkdir: “Terror aktı Azərbaycan dövlətinin sülh quruculuğu naminə həyata keçirdiyi siyasətə inamı sarıstmaq məqsədi daşıyır. Fazil Mustafaya qarşı terrorun Ramazan ayında baş verməsi sifarişçilərin islama, etiqadlı insanlara,

müsəlmanlara münasibətinin göstəricisidir. Əslində terrorçuların dini və milli mənsəbiyyəti yoxdur, onların hədəfi təkə dövlət, xalq və fərdlər deyil, həm də müqəddəs kitablarıdır. Son aktı törədənələr Danimarka və Niderlandda Quran kitabını yandıranlardan fərqlənmirlər. Oruculuq ayında iftardan çıxan inancılı bir adama qarşı terror aktı törədənər Zori Balayana, Yaxın Şərqdə din bayrağı altında edamlar həyata keçirən İŞİD-lə eyni sənərdədilər. Ona görə də silahlı dindarları, islam tarixində yüksək mərtəbə tutan İmam Hüseyn adına terror təşkilatı yarananları heqiqi inancılı adamlar, bütün konfessiyaların təmsilçiləri pisləmədilər, terroru hamı lənətləməlidir”.

Z. Oruc bildirib ki, İranın casus şəbəkəsi işfə edilir: “Lakin Azərbaycan dövləti yüzrlərle vətəndaşımızı müxtəlif yollarla öz cəynəyinə alan qüvvələrin şərinədən qorumaq üçün qazandıqı Qələbəni, əldə etdiyi hərbi strateji yüksəklikləri daha da möhkəmləndirəcək”.

Yəqin, ötən həftə, Azərbaycanın İsraildə səfirlərinin fəaliyyəte başlanmasına Hızbullah təşkilatının verdiyi reaksiyanı izlədiniz. Ölkəmizi radikal cihadçı və din bayraqlı hərbi təşkilatlarla toqquşdurmaq üçün Qərblə region dövlətləri arasında unikal bir mütəfiqlik var. Yenidən terror

ola biləri sualına cavab odur ki, Azərbaycan həç bir dövlətə süni gərginlik atxamır və üçün-cü qüvvələrin forpostu olmağa can atmır”.

Qeyd edək ki, 28 mart 2023-cü il tarixində saat 21:51-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı Mustafa Fazil Qəzənfər oğluna yaşadığı evin qarşısında “Kalaşnikov” konstruksiyalı avtomat silahından atəş açılaraq terror aktı törədilib. Fazil Mustafa bədənini sağ çiyin qurşağını və sağ budun aşağısı üçdə birini dəlib keçən güllə yarası alıb.

Nicat Novruzovlu

Daha bir casus əməliyyatı: "Kərimə" dövləti qurmaq istəyənlər saxlanıldı

Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Baş Prokurorluq əməkdaşları tərəfindən bir qrup şəxsin İran xüsusi xidmət orqanları tərəfindən maddi maraq müqabilində və dini təbliğat yolu ilə ələ alınaraq ölkə ərazisində sabitliyin pozulmasına istiqamətdə törədetmələri cinayət əməllərinin qarşısını alınması məqsədilə birgə xüsusi kompleks əməliyyat tədbirləri həyata keçirilib.

DİN-dən Adələt.az-a verilən məlumata görə, müəyyən edilib ki, İranda yaşayan həmin ölkənin xüsusi xidmət orqanları ilə əməkdaşlıq edən Rulfulla Axundzadə və Bəxtiyar Bayramov Tərter rayon sakini Arif Cümşüdovun şirnikləndirici vədlər müqabilində ələ alaraq ona ölkə ərazisində silahlı iğtişaq törətməklə hakimiyyətin ələ keçirilməsi və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyaya qurulşunun zorla dəyiş-

dirilməsi yolu ilə şəriət qanunları ilə idarə olunan “Kərimə” dövlətinin qurulması məqsədilə “müqavimətçi dəstə” yaratması barədə tapşırıqlar verilib.

Arif Cümşüdov verilmiş tapşırıqlar əsasında ətrafında olan dini radikalizmi təbliğ edən tanışları - Tərzan Qaraşov, Sənan Məmmədov, Xəqəni Məmmədov və İqbal Axundovu bu işə cəlb edib. O, yaşadığı evdə mütəmadi olaraq təşkil etdiyi gizli yığıncaqlarda Rulfulla Axundzadə və Bəxtiyar Bayramovun göstərişlərinə həmin şəxslərə çatdırıb.

Dəstə üzvləri əlavə şəxslərin də cəlb edilmələri istiqamətində fəaliyyətlər göstərərək bu barədə Rulfulla Axundzadəyə məlumat veriblər.

Bundan başqa Rulfulla Axundzadə Bakı şəhər sakini Anar İsayevi də əməkdaşlığa cəlb edərək ona da ölkə ərazisində iğtişaqın törədilməsi yolu ilə “Kərimə” dövlətinin qurulması üçün “müqavimətçi dəstə” təşkil etməyi tapşırıb.

Rulfulla Axundzadə yüksək maddi gəlir, silah və digər bütün lazımi dəstəyini verəcəyini vəd

edərək təşkilatlanmaları və birgə fəaliyyət göstərmələri məqsədilə Anar İsayevi Arif Cümşüdovla tanış edib.

Saxlanılan şəxslər özlərini cəmiyyətdə “dindar” kimi qələmə verərək sosial şəbəkələr üzərindən, eləcə də insanların toplaşdığı mərasimlərdə İran və dini radikalizm lehinə təbliğat apararaq Azərbaycanda formalaşmış tolerantlıq ənənələrinə xələl gətirmək üçün xaricdən aldiqları tapşırıqları yerinə yetiriblər.

Dəstə üzvləri eyni zamanda İrandan məqsəddli şəkildə gəndərilən narkotik vasitələrin satışını təşkil edərək əldə etdikləri külli miqdarda pul vəsaitini məhz Azərbaycanda dini radikalizmin təbliğinə və digər pozuculuq fəaliyyətlərinin maliyyələşməsinə sərf ediblər.

Bu istiqamətdə əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri davam etdirilib.

bələri təşviq etməyə və mükafatlandırmağa davam etməyə çağırır.

Qətnamənin yekununda BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarlığına insan hüquqlarının müdafiəsi və təşviqində və BMT-nin Dayanaqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olumasında dövlət xidmətlərinin oynadığı rol barədə hesabata hazırlanması tapşırığı verilib.

Qətnamənin yekdilliklə qəbul edilməsi və ona çox sayda dövletlərin həmmüəllif kimi qoşulması, “ASAN Xidmət”in təsis edilməsi və genişləndirilməsi də daxil olmaqla, ölkəmizdə insan hüquqlarının müdafiəsi və korpusiyaya qarşı mübarizə istiqamətində islahatlarla beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən göstərilən dəstəyini bariz göstəricisidir.

Aqil ABBAS

CƏLAL QARYAĞDININ NƏRİMANI KİROV VƏ LENİNƏ NƏ DEMƏK İSTƏYİRDİ?!

1970-ci il idi. Nəriman Nərimanovun anadan olmasının 100 ili tamam olurdu. Ölkə bu böyük şəxsiyyətin yubileyini keçirməyə hazırlanırdı. Amma keçirə bilmədi. Çünki Moskva qəzetlərində, yəni mərkəzi qəzetlərdə Nəriman Nərimanovu millətçiliklə itiham edən yazılar dərc olunurdu. Ən ağır və böyük məqaləni da Stepan Şaumyanın adını unuttuğunuz (heç lazım da deyil) oğlu “Pravda” qəzetində yazmışdı, özü də bir səhifə.

Heydər Əliyev də Azərbaycanda hakimiyyətə təzə gəlmişdi. Bələ demək mümkündürsə, hələ yerini bərkiməmişdi. Amma mübarizəsini davam etdirirdi və sonunda qalib gəlirdi. 1970-ci ildə açılmalı olan Nərimanovun heykəli 1972-ci ildə açıldı. Yubiley tədbirləri də keçirildi, əsərləri də yenidən çap edildi.

“26-lar” filminə belə bir yer var ey, Tağıyev salonda quruluş çıl-çırığını quruluşunu erməni milyonçusunun əlindən alırsınız deyir: - Mən bunu Parisin göbəyindən gətirmişdim. İndi Heydər Əliyev də Nərimanov Moskvada ermənilərin və sovinistlərin əlindən aldı və Bakıda möhtəşəm bir heykəlini ucaldırdı. Heykəlin müəllifi də Cəlal Qaryağdı idi.

Zaman-zaman Nəriman Nərimanova hücumlar olur. İndi belə bir kampaniya yenidən başlayıb. Bu da oradan qaynaqlanır ki, Naxçıvanda Nərimanovun büstü bağdan götürüldü. Və hətta bizim ziyatlar da büstün götürülməsinə haqq qazandırdı, dolayısıyla Bakı şəhərindəki heykəlinin də sökülməsinin vacib olduğunu qeyd edirlər. Hələ bir az da uzağa gedib Tiflis şəhərindəki abidəsinin də sökülməsinin vacibliyindən danışsınlar, daha doğrusu, yazsınlar.

Bir məşhur türk tarixçisi var Doğan Avcıoğlu. Onun “Milli kurtuluş tariximiz” adlı 20 cildlik bir əsəri var. Əsərin 3-cü, ya 4-cü cildi belə adlanır: “Milli kurtuluş savaşımızda erməni və rum sorunu”. Ordan qısa bir xatırlatma gətirmək istəyirəm. Yazır ki, Atatürk qəhvəxanası qalmışdı. Yəni hökumət o qədər kasıblamışdı ki, Atatürk qəhvəxanaya da pul yox idi. Atatürk müşavirlərinə deyir ki, banklardan borc alın, onlar da cavab verir ki, banklar hamısı ingilislərin əlindədi, yəni düşmənin əlindədi.

Moskvaya nümayəndə heyətini gədimiş, Atatürk onlara deyir ki, qayıdanda Bakıdan gələn və doktor Nərimanovdan borc alın.

Moskvadan qayıdan nümayəndə heyəti Nəriman Nərimanovla görüşür və Atatürkün xahişini çatdırır.

Nərimanov dərhal Türkiyəyə vaqon-vaqon yanacaq, silah-sursat və 500 kilogram qızıl göndərir. Doğan Avcıoğlu yazır ki, bu, 10 milyon altın rublə edirdi.

Atatürk dərhal 300 kiloqram qızıl orduya xərcləyir, silah-sursata, arzağa, geyimə, topa-tüfəngə. Yerdə qalan 200 kiloqram qızıl isə Milli Bank yaradaraq banka qoyur. Və Doğan Avcıoğlu onu da yazır ki, türk xalqı həç vaxt unutmamalıdır ki, Milli Bankın öcünü qardaş Azərbaycana, doktor Nərimanovun göndərdiyi qızılın üzərində qoyulub.

Və həm də doktor Nərimanov Atatürkü məktub göndərmişdi ki, qardaş qardaşa borc verməz. Bu, hədiyyədir.

Nərimanovun Azərbaycana nələrlərdəyini tarixçilər çox gözəl bilir və yazıb. Əslində söz tarixçilərinədi. Nərimanova atılan böhənlərə onlar cavab verməlidir.

Mən heykəllə bağlı başqa bir məsələni yazacağam. Bayaq dedim, heykəlin müəllifi Cəlal Qaryağdıdır. Mən “Elm və həyat” jurnalında işləyən Cəlal Qaryağdı ilə bir-iki dəfə görüşüb söhbət-ləşmişdim. Onun layihəsinə əsasən bu heykəl Eifel qülləsi kimi olmalı idi. Və yollar da onun dayaqlarının altından keçməliydi. Lakin onda Nərimanovun heykəli Kirovun heykəlinə, eləcə də Hökumət Evinin qarşısındakı Leninin heykəlinədən daha əzəmətli və daha uca olmalıdı. Ona görə də Moskva icazə verməmişdi. Elə ona görə də postament heykəldən bir neçə dəfə kiçikdir və adı postamentdir. Dünya fırlandı, Kirovun da heykəli götürüldü, Leninin də, amma Heydər Əliyevin ucaltırdığı Nərimanovun heykəli əvvəlki əzəmətliyə durur.

İndi gələk ayrı bir məsələyə. Nərimanovun heykəli qoyulandan sonra xalq arasında belə bir anekdot dolayırdı. Kirov adına olan parkın ən hündür yerində əlini uzadıb deyir ki, Azərbaycan mənəndir. Lenin də Hökumət Evinin qarşısındakı heykəldə əlini dənizə uzadıb deyir Azərbaycan mənəndir, Bakı şəhər buracan başdı. Gələk indi Nərimanovun heykəlinə, heykəlin önündən keçəndə diqqətlə baxın. Nərimanovun sol əlinin baş barmağı işarə barmağı ilə orta barmağının arasındadı, Cəlal Qaryağdı bununla demək istəyib ki, Nərimanov da bu işarə ilə deyir ki, alın, Azərbaycan həç vaxt sizdən ola bilməz, sizə bu qala bəli.

Və əldə də oldu. Azərbaycan nə Kirovun oldu, nə də Leninin. Azərbaycan Məmməd Əmin Rəsulzadənin oldu, Elçibəyin oldu, Heydər Əliyevin oldu və 44 günlük müharibədə qələbə gəlmiş İlham Əliyevin oldu.

Heykəlləri sökmək olar, o cümlədən Nərimanovun da. Amma hamın heykəl sahiblərini və eləcə də Nərimanovu xalqın ürəyindən və tarixdən söküb atı bilməzsiniz.

P.S. Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyəti açıqlama yayıb ki, Nərimanovun büstü götürülməyib. Sadəcə olaraq, bağda yenidənqurma, bərpə işləri gətiriyinə görə müvəqqəti götürüldü, qayıtarlıq yenidən yerinə qoyulacaq.

Ola bilər ki, xalqın sosial şəbəkələrdə etirazından sonra fikirlərini dəyişiblər və yaxud da həqiqət onların dediyi kimidi.

Amma bir məsələni də yada salmaq istəyirəm. Şəkidə Füzuli adına bağda Füzulinin büstü vardı, 10 ildən çoxdur götürürlər ki, bu bağ bərpa olunacaq və yenidən büst yerinə qaytarılacaq. Dəfələrlə o bağda olmuşam, hər bir bərpa, yenidənqurma işləri görülmür, heykəlin də yeri boş qalıb.

Bu günlərdə Şəkidən seçilən millət vəkili Vüqar İsgəndərovla bu barədə söhbət olmuşdu, bildirdi ki, bu məsələnin üstünə bərk düşmüşük, bu günlərdə büst yerinə qaytarılacaq. Təki Vüqar bəyin dediyi kimi olsun.

Ona görə qorxuram ki, Naxçıvanda da o bağın bərpa işləri 10-15 il çəkər, Nərimanovun büstü ondan sonra yerinə qaytarılacaq, ya qaytarılmayacaq.

Hər halda qaytarılacağına inanırıam.

Etibar Əliyev

Facebook ünsiyyət vasitəsi deyil, fərqlənmək şansıdır

Facebook ünsiyyət vasitəsi deyil, fərqlənmək şansıdır. Başqalarından geri qalmamaq mərazidir. Fb-nin ən aktiv iş-tirəçiləri bundan "sosial müşahidə" kimi istifadə edirlər. İnformasiya cəmiyyətində qəzetləri fb səhifələri, ənənəvi televiziya ilə isə Internet televiziya əvəz edir.

İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı laureatı Fridrix fon Hayekin 1972-ci ildə yazdığı "Azadlığın konstitusiyası" kitabından: "Biz texnoloji imkanların inkişafının şüurumuzun üzərində nəzarəti epoxasının astanasındaydıq." Yaşadığımız in-formasiya cəmiyyətində bizim bütün həyatımız Internetin ətrafında cərəyan edir. Jurnalistlər, ekspertlər Internetin təkamül prosesinin bir mərhələsində anladılar ki, onların yerini bloggerlər tutublar. Jurnalist olmaq üçün Ali məktəb bitirmək, analitik düşünmək, öçerklər yazmaq, təhlillər aparmaq lazımdır. Blogger üçün bunların heç biri vacib deyil. O, özü-özünü elan edir. Başqa sözlə özü-özünün ağasıdır. O senzurasızlıqdan və nəzarətsizlikdən istifadə edib istənilən məsələyə, bir çox hallarda irrasional, subyektiv, qərəzi münasibət sərgiləyir. Burada ona ruh verən həttə şəxsiyyəti qeyr-müəyyən qalan "şəxslərin" "bəyənmə" işarəsi qoymasıdır. 2012-ci ildə Barak Obama maraqlı bir açıqlama ilə çıxış etdi: "Internet öz-özlüyündə yaranmayıb. Interneti alimlər dövlətin sifariş əsasında yaradıblar. İndi isə dövlətin nəzarətindən çıxıb." Bali, Internet, WhatsApp-dan istifadə ölkələrə fərqli həyatı yaşadı. Tanınmış sosioloqlardan birinin fikridir: " Internet Kolumbiya, Afrika ölkələrində narkomaniya, adam oğurluğunu artırdı, Skandinaviya ölkələrində isə Rifah dövlətin güclənməsinə səbəb oldu."

Milyarderlər, Bill Geyts və Stiv Cobs uşaqlarına 14-15 yaşına qədər iPhone-dən istifadəyə qadağa qoyublar. Apple kompaniyasının Baş direktoru Tim Kuk bu yaxınlarda bildirib ki, bütün qohumlarına sosial şəbəkələrdən istifadəyə qadağa qoyub.

Elxan Şükürlü

KEÇMİŞİMİZƏ SAHİB ÇIXMAZSAQ...

İnsan öz keçmişinə hörmət hissini heç vaxt itirməməli, bunun yaşadığı həyatın bir hissəsi olduğunu unutmamalı və onu davamı şəkildə araşdırıb, öyrənməlidir. Çünki gələcək keçmişin üzərində qurulur və yaşadığın, geridə buraxdığın həyatını - keçmişindəki səhvlərini və doğrularını araşdırıb öyrənməzsən-sə, gələcəklə bağlı aydın təsəvvürün olmaz və kim olduğunuzu, haradən gəlib haraya gətdiyini də bilməz, yoluunu azarsan!

Bu səbəbdən ağıllı və ləyaqətli insanlar, yanlış və doğru-suyla birgə, keçmişinin hər qarışına sahiblənər, ondan imtina etməz, ancaq eyni zamanda onun əslinə də çevrilməz: yanlışlarındən, səhvlərindən nəticə çıxarar, onları bir daha təkrarlamağa çalışar, doğrularını isə inkişaf etdirirlər.

Yalnız keçmiş büsbütün bulışıq, ləkəli olanlar, qürurlu xatırlanacaq bir yaşantısı olmayanlar onu silməyə, itirməyə, unutmağa və xatırlamamağa çalışar və "hər şey ələ bu gündən başlayır" düşüncəsində olarlar.

Dövlətlər, xalqlar, millətlər də belədir: hansı öz keçmişinin hər səhifəsinə sahib çıxıbsa, onu dərinlən araşdırıb öyrənib-sə və o keçmişinə hörmət hissini də qırmayıbsa, vacib ənənə kimi bir nəsləndən digərinə ötürübsə, sabit inkişaf edənlər də onlar olub; hansı öz gerçək tarixini itirməyə və əvvəlkilərin üstündən xətt çəkərək, "tarix ələ məndən başlayır" deməyə qalxıbsa, itən və itirən də sonunda ələ özü olub...

Çox təəssüf ki, son illər Azərbaycanda da tariximizin böyük bir səhifəsini, xüsusən də elm, təhsil, mədəniyyət sarıdan bizi xeyli ödə atmış Sovetlər dövrünü bilərəkdən silməyə, itirməyə, unutmağa və xatırlamamağa, aşağılayıb təhrif etməyə cəhdlər var. Ələ davranılır ki, sanki, dünənimiz olmayıb və hər şey ələ bugündən - 1991-dən sonra başlayır.

Və bunu edənlərin əksəriyyəti də ələ dünən Sovetlər dövründə eyni cür davranan keçmiş bulışıq, ləkəli adamlardır - onda ata-babaları ödə düşüb eyni həyasızlıq və canfəsanlıqla daha əvvəlki tariximizi təhrif edir, ziyalılarımızı satır və məhv edir, millət və dini adət-ənənələrimizi itirməyə çalışırdılar, indi də özləri, uşaqları...

Dünan kapitalist Qərbi bəşəriyyətin bütün fəlakətlərinin bəlsəkarı sayılıb, Rusiyanı və sosializmi xilaskar kimi öyənər, tərənnüm edənlərin özləri və övladları indi eyni şövqlə, həvəslə də Rusiyanı tənqid atəşinə tutur, ABŞ-ı, Avropanı bəzə nicat qapısı göstərir, demokratiyanı "qüsurusuz ideologiya" kimi xalqa sıırırlar.

Dünyən ən qatı "kommunist alimlər"i indi "ən sevilən millət-çi və demokrat professor"lar libasında auditoriyalarımızda dərş keçir, universitetlərimizə rəhbərlik edir; komsomol təşkilatların öncülləri "demokratik hərəkat"ın dəyişməz liderləridir; Allahı qandallamaq üçün xətarışa çıxan ateistlərimiz molla əbasında və əmməməsində minbərlərdən xütbə oxuyur, xalqı doğru yoldan azmatağa çağırırlar; cəmiyyətdə ən əxlaqsız və pozğun adamlar kimi tanınarlarsa əfilərlərdən bizə "namuslu həyat" dərş keçirlər...

Bilirsiniz, niyə?! Çünki bunların əksəriyyətinin öz keçmişlərinə, adət-ənənələrinə, ata-babalarının irslərinə, yaşantılarına hörmətləri, sevgiləri olmayıb; əksəriyyəti zatıqrıqlar, soyukə-siklərdir!

Öz keçmişinə, ata-babasına hörməti və əxlaqı olan bu sayaq davranmaz!

Əgər "köksüz", "zatıqrıq", "soyukəsik" adlanmamızı istəmir-kəsə, ata-babalarımızın yaşadığıları ömrün hər səhifəsinə sahib çıxmalıyıq - doğrularıyla da, yanlışlarıyla da onlar bizdədir, biz onlardıq!

Biz yalnız o zaman ləyaqətli, qürurlu millət və dövlət olaca-ğın ki, Şah İsmayıl da, Nadir Şaha da, Qacara da, Rəsulzadəyə də, Nərimanov da, Bağirova da, Vəzirova da, Mütəllibova da, Elçibəy də, Heydər Əliyevə də, İlham Əliyevə... də sahib çıx-maq bacaracağıq - səhvləriylə də, doğrularıyla da! Səhvlərini təkrarlamağa, doğrularını isə inkişaf etdirmək üçün!

Yox, bacarmayacağıqsa, hər gələn gedəni silməyə qalxacaq-sa, hamımız silinəcəyik və gələcəyə heç neyimiz qalmayacaq! Gəlin, gələcəyimizi itirməmək üçün keçmişimizə savaş aç-mayaq!

Moskvada hərbi texnika zavoduna dron düşdü

Moskva vilayətinin Ximki şəhərində yerləşən Akademik P.D adına "Fakeit" maşınqayırma zavoduna kameralı dron düşdü.

Zavodda "Tor" və S-400 kimi hava hücumundan müdafiə sis-temlərinin istehsalı edilir.

Dronun texniki nasazlıq səbəbindən düşdüyü bildirilir. Qeyd edək ki, şəhər Moskvanın mərkəzindən 18 kilometr şı-mal-qərbdə yerləşir.

QACARIN NƏSLİNDƏN BİR KİŞİ DƏ AZALDI

Türk dünyasının böyük sərkərdəsi Ağa Məhəmməd şah Qacarın Şuşada, Ağdam-da nəslinin nümayəndələri yaşayırdı və indi də yaşayan-lar var. Məsələn, Nizami Bəh-mənov - Şuşanın sabiq icra başçısı.

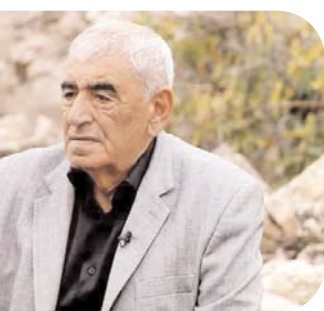
Bir dəfə sabiq mədəniyyət naziri Əbülfəz Qarayevlə Qə-tərin paytaxtı Dohadaydıq. Bizə bir muzeyə apardılar. Muzeydə İslam dünyasının böyük insanla-rının portretləri gəbə şəklində toxunmuşdu və divardan asıl-mışdı. Təxminən beş metr hün-dürlüyündə, iki metr yarım-üç metr enində böyük gəbələr idi. Gəbələrin birinin önündə do-nub qaldım. Və Əbülfəz müəlli-mi çağırırdım. Çağırdım ki, bir bura gəl, o da donub qaldı. Gə-bədə Şuşa şəhər icra Hakimi-yətinin başçısı Nizami Bəhmə-novun portreti idi. Amma altın-dan yazılmışdı ki, Ağa Məhməd şah Qacar. İnsan insana bu qədər oxşar bilməzdi. Yə-ni qan itmir, qən itmir. Bütün in-sanlar özlərinin dördüncü, be-şinci, altıncı babasına oxşayır. Təbii ki, Nizami Bəhmənov, Qa-

carın övladı olmadığı-na görə, onun öz nə-s-lindən deyildi, qardaşı-nın nəslindən idi. Və Qacar nəslindən olan-lar təkcə sir-sifətdən yox, həm də döyüş-kənlikdə, cəsərdə, sərtlikdə öz dədə-ba-balarına oxşayırlar.

Qacarların bir nəslə də Ağdamda yaşayırdı, qonşu idik. O nəslidən çı-xan Əkrəm İsmayilov Birinci Qarabağ savaşında ələ Qacar

Akil ABBAS

kimi vuruşurdu və şəhid oldu. Məndən də iki-üç yaş balaca idi. O nəslin nümayəndələrindən biri də vaxtilə Ağdamda ci-nəyət xətarış gəbəsindən reisi olmuş Aleko idi.

Və o nəslin dünən bir nü-mə-yəndəsi də gözələrini əbədi yumdı: Asif İsmayilov. Dəli-do-lu, zara-fətəli bir oğlan, bir kişi idi. Əkrəm məndən iki-üç yaş balaca idisə, Asif də məndən iki-üç yaş böyük idi. Bir məktəb-də oxumuşduq. Heç ələ də yaxşı futbol oynamasa da məktə-bin komandasının kapitanı idi - dəli, doluluğa görə.

İgid oğlan idi. Onu xoş bir xatirə ilə yad etmək istəyirəm. Deməli, Ağdam uşaqları tez-tez

Leningrada, Moskvaya alverə gedərdilər ailələrini dolandır-maq üçün. Asif də rus dilini mən ingilis dilini bilən kimi bilirdi. Deməli, həmişə rəhmətlik Allah-verdi Əliyev ona tərcüməçilik et-mək məcburiyyətində qalırdı. Bir gün deyir ki, Asif, ən azər-baycanca istədiyin sözləri yaz, mən də onun rusca variantını yazım, gərən də bu dili. Yoxsa mənə yığmısan boğaza ki, bu neçəyədi, bir az aşağı qiymətə verərsənmi və sair və ilaxır.

Asif bir dəftər tutur, gətirib verir Allahverdiyə. Allahverdi də fikirləşir yaqın ticarətlə bağlı bütün sözlər. Dəftəri açıq, görür birinci söz bu yazılıb:

- Gecə qalassınız?

Ağıllı oxucu bildi də Asif nəyə işarə vurubmuş. Zamanı gəldikcə Allahverdiylə Asifin zara-fətlərini yazacam.

Yeri bəhişt olsun Asifin. İndi qardaşı, Azərbaycan Bay-rağı ordenli Əkrəmlə Ağdam-da həyatlarında otubur də-r-dəşirlər.

Nə isə...

Akil ABBAS

Politoloq: "Bu əməliyyat Ermənistanla bir mesajdır, Paşinyan başa düşür ki..."

"Düşünürəm ki, əməliyyat-ların sakit, lokal formada, his-sə-hissə aparılması əslində ef-fetli əməliyyat kimi dəyərlən-dirə bilər. Çünki əməliyyatların bu şəkildə aparılması həm də beynəlxalq arenada da səs-küy yaratmaz. Bilirsiniz ki, bö-yük əməliyyat olsa, beynəlxalq təşkilatlar, güc mərkəzləri Azərbaycanı qınayacaqlar. Amma onlar dərk etmirlər ki, bu ərazilər bizim öz torpağı-mızıdır!"

Bunu Adəlet.az-a açıqlama-sında politoloq Samir Hüməto-v deyib. Politoloq Azərbaycan Or-dusunun Qarabağda keçirdiyi hərbi əməliyyatların əhəmiyyə-tindən də danışır:

"Ona görə də ən effektiv va-riant odur ki, güllə atılmadan, sa-kit bir şəkildə bizim hərbiçiləri-miz həmin əraziləri nəzarətə gö-türürlər. Bu çox peşəkar bir dav-

ranışıqdır. Məncə, ən uğurlu əmə-liyyatlardan biri hesab edilə bi-lər.

Nə itki veririk, nə də səs-küyə səbəb oluruq. Artıq Şuşanın Al-lahqulular və Zamanpəyəsi kəndləri ordumuz tərəfindən nəzə-rətə götürüldü. Mən xəritədə o kəndlərin yerləşdiyi ərazilərə baxdım.

Düşünün ki, ötən dəfə ordu-muz tərəfindən nəzarətə götü-rülən yüksəkliklər bu kəndlərin də azad olunmasına yol açdı. Hal-buki o kəndlərdə ermənilər yaşa-mır, amma buna baxmayaraq er-mənilər o kəndləri işğalda saxla-yırdılar. İndi isə o kəndlər ordu-muzun nəzarətinə keçib. Bun-dan sonra da əməliyyatların bö-yük əksəriyyəti bu şəkildə aparı-lacaq.

Görünür ki, Rusiya bunu bil-sə də müəyyən məsələlərə bağlı artıq göz yummağa məcburdur.

Beynəlxalq vəziyyətlə bağlı da görünür Rusiyanın problemləri var deyə məsələyə reaksiya ver-mir. Amma məncə, əməliyyatla-rın bu şəkildə sakitcə aparılması bizim üstünlüyümüzdür. Əmə-liyyatlar bu şəkildə davam edə-cək və Şuşanın digər kəndlərinin də Azərbaycanın nəzarətinə keçməsi gözləniləndir. Bu kənd-lərin azad edilməsi bir növ Er-

mənistanla, Qarabağ erməniləri-nə və ordakı qondarma rejimə bir mesajdır. Paşinyan Azərbay-canla danışıqlara getməyə məc-burdur.

Lakin Ermənistan daxilindəki müxalifət dəfə atıb başını tutur ki, onlar guya buna imkan verməyəcə-k. Əslində Xankəndinə gedən yol bizim üçün açılmış vəziyyətdir. Qarabağ erməniləri başa düşməlidir ki, onları nə Rusiya, nə Ermənistan, nə də qondarma rejim qoruya bilməyəcək. Ona görə də onların ən yaxşı variantı Azərbaycanın nəzarəti altında yaşamalarıdır.

Hesab edirəm ki, bu əməliyyatda çox mesajlar verilib. Yeni bizim istədiyimiz vaxt təkcə silah-la deyil, həm də sakit şəkildə hə-min əraziləri nəzarətə götürmək imkanımız var".

Vasif Əlihüseyn

«Ermənistanla mesaj göndəririk ki, bir qarış torpağımız belə...»

"Şuşanın iki kəndinin ordu-muzun nəzarətinə keçməsinin həm siyasi, həm də hərbi nöqtə-yi-nəzərdən böyük əhəmi-yəti var. Hərbi nöqtəyi-nəzər-dən odur ki, işğalda olan ərazi-ləri tədricən azad edirik. İkinci Qarabağ müharibəsindən son-ra ərazilərin böyük hissəsi azad olub, amma təəssüf ki, hələ də separatçıların nəzə-rətinə olan ərazilər də var"

Bunu Adəlet.az-a açıqlama-sında politoloq Elxan Şahinoğlu bildirib. E.Şahinoğlu bu əməli-yatların Ermənistanın mane-vr imkanlarını daraldığını deyib:

"Amma tədricən bu proses də sürətlənir. Siyasi əhəmiyyəti də odur ki, biz erməni separatçıları-na və Ermənistanın özünə mesaj göndəririk ki, bir qarış torpağı-mız belə işğalda qala bilməz. Nə

hədlər də yaradırıq. Çünki illər uzunlu bizim o hissədə sərhədi-miz olmayıb. Azərbaycan müstə-qillik qazandıqdan sonra da işğal başlayıb, boğulduqan istidə edib Azərbaycan ərazisinə daxil olublar. O istiqamətdə də bizim fəaliyyətimiz davam etməkdədir. Bu həm Ermənistan, həm də Qa-rabağ separatçılarının mane-vr imkanlarını daraldacaq.

Şuşanın bir neçə kəndi hələ işğaldadır. Məsələn, mənim doğma kəndim Malibaylı erməni işğalı altındadır, ermənilər orda hərbi obyektlər tikirir. Quşçular kəndi də ermənilərin işğalı altındadır. O kəndlərin də azad olun-ması da vacibdir. Amma görünür onların azad olunması bir az zaman tələb edir. Çünki indiki kənd-lər Laçın yolu istiqamətindədir, amma o kəndlər isə Xankəndinə

yaxındır. Lakin bütün mənalarda Şuşanın da kəndləri hədəfləmiş odur ki, azad olunmalıdır. Bizim üçün müqəddəs olan Xocalı qə-səbəsi var ki, indi ordə Rusiya hərbi kontingentinin qarəragibi yerləşib. Ora da azad olunmalı-dır. Amma bu o demək deyil ki, ermənilərin yaşadığı yerlərə biz daxil olmayacağıq və nəzarətsiz qalacaq. Xankəndində yaşayan ermənilər də sonunda anamlı ola-caqlar ki, iki il sonra bizim tele-bemizlə Rusiya sülhməramlıları bölgəni tərk edəcək və bizim qa-nunlarla yaşamağa olacaqlar. Or-da da Azərbaycan bayrağınının dalğalanmasına alışmalıdırlar".

Qeyd edək ki, ordumuzun son əməliyyatından sonra Şuşa-nın Allahqulular və Zamanpəyəsi kəndləri nəzarətimizə keçib.

Vasif Əlihüseyn

Abramyan: "Düşmənin ordusu Qarabağda 5-6 istiqamətdə irəliləyib mövqelərini gücləndirirlər"

Xəbər verdiyimiz kimi, Xankəndi istiq-qamətində mümkün tor-paqlar yollara da Azər-baycan ordusu nəzə-rət edir.

Adəlet.az xəbər ve-rir ki, Ermənistan par-lamentinin deputatı Tigran Abramyanın açıqlaması da bunun doğru olduğunu təsdi-q-ləyib - Beləki, Aravot.am-a danışan deputat bildirib ki, Azərbaycan hərbiçiləri Qara-bağın dağılıq hissəsində yollara nəzarəti gücləndirir: "Azər-baycan hərbiçiləri Xankəndi-Turşsu torpaq yolu istiqamətində irəlilədikdən sonra bir neçə on kilometrlik genişləndirmə, yerləşdirmə və möhkəmləndirmə işləri aparılır".

Abramyan əlavə edib ki, Azərbaycan hərbiçiləri 5-6 istiq-qamətdə daha əlverişli mövqələr tutdular: "Elə istiqamətlər var idi ki, orada irəliləmək mümkün deyildi, amma Azər-baycan hərbiçiləri 5-6 istiqamətdə daha əlverişli mövqələr tut-dular".

Qeyd edək ki, polkovnik Üzeyir Cəfərovun dedi-yi ki, ərə-zə Azərbaycan məxsusdur: " Çünki indiyə kimi Laçın-Xan-kəndi yoluna alternativ olan torpaq yollarla separatçılara si-lah-sürət, hərbi texnika daşınıb. Amma Azərbaycan ordu-su artıq bu yollara nəzarəti götürüb. Buna baxmayaraq ərə-zədə bəzi yollarda onların çıxışı imkanları hələ də qalıb"

Əntiqə Rəşid

"Ermənistan Qarabağdakı separatçı ermənilərlə tam əlaqəni kəsməlidir..."

"Martin 25-dən başlayaraq Azərbaycan Ordusu əməliyyatlar keçirmək-lə Şuşanın Allahqulular, Zamanpəyəsi kəndləri və starelji yüksəkliklər nə-zarətimizə keçdi. Hesab edirəm ki, bu əməliyyatlar davamı olacaq"

Bunu Adəlet.az-a açıqlamasında politoloq Məhəmməd Ədədullazadə deyib. Politoloq tezliklə Xankəndində üç rəngli bayrağımızı dalğalanacağını bildirib: "Biz Xankəndində üçrəngli bayrağımızı qaldırmalıyıq. Həmçinin bununla gös-tərdik ki, bizim qarşımızda heç kim dayana bilməz. Dövlət baş-çısı İlham Əliyev də bu xüsusda açıqlama vermişdi. Göründüyü kimi biz Ağdərədə də irəliləyib Xocalıda da öz nəzarətimizi bə-pa edəcəyik. Bu istiqamətdə adı-mırlar atılır. İlk növbədə məqsəd Ermənistanla Azərbaycan ara-sında Laçın dəhlizində post qo-y-maqdır. Bu post qoyulduqdan sonra erməni silahlı birləşmələ-rinin də tərkisilah edilməsi istiqamətində addımlar atılacaq. Təkcə Şuşanın kənd-ləri deyil, separatçıların işğalında olan bütün kəndlər Azərbaycan nəzarə-tinə keçəcək. Prosədə Azərbaycan özünü buna uyğun aparır. Mehiz Şuşanın bu iki kəndinin müharibədən iki il yarım sonra nəzarətimizə keçməsi onu gös-tərir ki, Azərbaycan artıq müəyyən problemlərlə barışır. Digər kəndlərin də nəzarətimizə keçməsi istiqamətində addımlar atılacaq. Hesab edirəm ki, er-məni separatçıları bundan ciddi şəkildə nəticə çıxarmalıdır bilməlidirlər ki, Azər-baycan Ordusu dayanır və prosesi davam etdirəcək.

Bununla biz Ermənistanla mesaj veririk ki, konkret olaraq Qarabağdakı se-paratçı ermənilərlə tam şəkildə əlaqəni kəsməlidir. Reintegrasiya prosesinə mane olmamalıdır. Mane olacaqsa, qarşısında Azərbaycan Ordusunun həmlə-lərini görəcek".

Vasif Əlihüseyn

Rüstəm Hacıyev

Makronun Çin səfəri uğursuz alınacaq...

Özünü siyasi aləmdə hələ də vacib persona kimi qələmə verməyə çalışan Fransa prezidenti Emanuel Makron, Çinə səfəri zamanı ÇXR-in sədri Si Tzenpini Rusiya lideri Vladimir Putin-lə yaxınlaşmamağa inandırmağa çalışacaq.

Bu barədə məlumat verən Politico qəzeti bildirir ki, Makron Si ilə bir neçə saat müzakirələr aparmaq niyyətindədir. "Si Si ilə diskussiya apara biləcək dünya liderlərinin sayını bir əlinizin barmaqları ilə sayə bilərsiniz"- deyə adının anonim saxlanılma-sı istəyən Yeliseyev sarayının məsləhətçisi qəzetə bildirib.

Makron, Çin hökumətini Ukraynaya dəstək olmağa çağırmaq istəyir. Lakin avropa ölkələrinin siyasətləri Fransa prezidentinin bu yol-da müvəffəqiyyət qazana biləcəyinə şübhə ilə yanaşırlar və inanmırlar.

Avropalı siyasətlərin fikrincə, Çin lideri Fransa prezidentinin xahişini çətin ki, yerinə yetirəcək və Sakit okean hövzəsində aktiv hərbi hərəkətlərdən geri çəkilməyəcək. "Makronun daha ə-vəllərdə Ukrayna münəqişəsinin həllində vasitəçilik etmək istə-yi, İrənin nüvə programını dayandırması üçün etdiyi cəhdlər nəticə verməmişdi. Ona görə də, ABŞ və digər dövlətlərin rəh-bərləri onun Çində nələrsə nail olacağına inanmırlar"- deyə məlumatda bildirilir.

Fransa prezidentinin Çinə səfəri zamanı Pekini Rusiya ilə hərbi razılaşmalardan çəkindirmək niyyəti də baş tutmayacaq. Çin Xalq Respublikasının sədri Si Tzenpin çətin ki, heç öz ölkə-sində də kifayət qədər nüfuzu olmayan Makronun sözləri ilə Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə əlaqələrini dayandırır.

Beləliklə, Fransa prezidnti Emanuel Makronun Cin Xalq Respublikasına səfərindən ümidverici nəticələr gözləməyə dəyməz.

Emin Piri

Bizi OYADAN APEL

Çox vaxt işğal günlərində rast gəlirdim, xatırlayanlar daha çox Qa-rabağdakı səfəli məşərdən, bululaqlardan, yeyib-ıcmək məclislərindən bəhs edirlər.

Əlbəttə, Qarabağ dünyanın səfəli yerlərindəndir. Bəs, biz onu bu səfəliyə görəmi sevməliyik?

"Hun torpaqların yerində soran, hər hansı təsərrüfata yaramayan ərazilər olsaydı, unutmalydıqmı? Vətən axı qum dənəçikləri ilə də, da-şıyla da əzizdir, müqəddəsdir."

Ya da bir məktəblinin sarkızma ifadə etdiyi "hər il 8 mayda ermə-nilərin Şuşanı tutacaqlarını bilirik - bəs niyə qabaqalırıq alırmıq?" sualı qarşısında hələ yuxarıda qaldıran layəqətli cavabı vermə bilmək cəsərinə sahib olmaq...

Heç nə yox, böyük türk sərkərdəsi Metenin bu məsələ ilə bağlı kiçik olayım xatırlamacaq torpağın hansı anlama gəldiyini göstərir.

"Hun Imperatorluğuna Mete xanın yiyələnməsini həzm edə bilmə-yən Çin onun güclənməsinə imkan verməmək üçün hunların üzərinə hücum üçün bəhanə axtarırdı. Bəla bir bəhanə isə ələ düşmürdü. Ona görə də Mete xanın üzərinə hücum etmək üçün Çin mixtəlif planlar hazırladı. Çin hökmdarı Hun sarayına elçisini göndərərək, onun ən se-vimli atını istədi. Daima ölkədəxili problemləri demokratik yolla həll etməyə adət edən Hun sarayında bununla bağlı böyük bir qurultay ke-çirildi.

Mete xan sarayın başbələnələrinə Çin hökmdarının istəyini çatdırır. Saraydakılar atın verilməsini əleyhinə çıxırlar. Lakin Mete xan: "At mənimdir, mən onu verəcəyəm", - deyir və sevimli atını Çin hökmda-rına göndərir.

Mete xanın bu hərəkəti qorxaqlıq kimi qiymətləndirilir və bu dəfə Çin hökmdarı vaxtilə Hun sarayına göndərilən şahzadə xanımın veril-məsini tələb edir. Mete xan bu dəfə də qurultay çağıraraq məsələni on-lara danışır. Bu dəfə də qurultay iştirakçıları Çinin təklifinə rədd ca-vabı verirlər.

Amma Mete xan bu məsələnin də onun özünə aidiyyəti olduğunu bildirərək, şahzadə xanımın verilməsi barədə qərar qəbul edir. Çin sa-rayında isə Mete xanın bu hərəkətlərindən heyərləndirilər. Hun Imperatorluğunda ən cəsur bir sərkərdəsi hesab edilən Mete xan bir-birinin ardınca onlara güzəştə gedirdi.

Bu da Çin hökmdarında Hun torpaqlarını işğal etmək istəhi əmələ gətirdi.

Bu dəfə Hun sarayına göndərilən elçi Çinlə sərhəddə yerləşən daş-ıq və qayaqlıqdan ibarət olan ot bitməyən bir ərazinin verilməsini tələb etdi. Yəni də Mete xan qurultay topladı və onların məsələ ilə bağlı fi-kirlərini soruşdu. Qurultay iştirakçıları: "Ey hökmdar, o torpağı ver-gətsin, onsuz da orada heç ot da bitmir"- dedilər. Mete xan isə bunun qeyri-mümkün olduğunu bildirdi. Bəla olduğu halda, qurultay iştirak-çıları ona dedilər:

"Axı sənin ən sevimli atını istədiklər verdin, ən sevimli çimli şahzadə-ni istədilər, verdin. Bəs indi bir parça ot bitməyən daşlıq və qayaqlıq verilməsinə nə razı olursan?"

Mete xanın onlara cavabı isə çox ibarətəmiz oldu: "Atımı istədilər, verdin, çünki mənə məxsus idi. Şahzadəni istədilər, verdin. Çünki onun üzərində mən hökmran idim. Amma torpaq millətindir və baba-larımız, onu qan axıtmaqla qoruyublar. Millətin mətni isə heç kimə verməzəm. Torpaq istəyənlərin bir-cə cavabı var: onlarla savaşə girmək. Ona görə də mən əmrimi verirəm: hazırlaşın, düşməni üzərinə ge-dirik!".

2016-nın apreli...

Göz yaşları axdı. Anlamamaq mümkün deyil, Amma qurban verilən canlar bəzə nələri qazandırmadı ki... İşğal altında olan torpaqlar tam azad edilməyə də, ələ o bir neçə yüksəkliklə ruhumuzda o azadlığın tə-məli qoyuldu. Qazanmağın yolunu göstərdilər. Qələbə qoxusunun nə-fəs qədər yaxın olduğunu sübut etdilər.

Onlar bəzə anladı. Anladı ki, əsgəri anlamaq üçün, azadlığı duy-maq üçün bulvarın yox, səngərin qoxusunu udmalsan!

Utandırıldı. Utandırıb içimizdəki ölmüş məni oyatdılar. Anlatdılar ki, vətən sevgisinin, azadlığın nə olduğunu, əsgərin nə cəkiyini bilmək üçün virtual inqilabçı yox, gəncə şübhə kimi, - 20 dərəcədə və ya yayın qaynar istisində çiyində silah düşməni qarşısında durulsan!

Hamı gördü ki, heç nəyə baxmayaraq, xalq bəzlərinin dediyinə rəğ-mən, yatmayıb. Qarabağı unutmayıb. Əsgərinə bigənə deyil. Ürəyi cəh-lənin nəbzilə vurur. Və hər an əsgərinə sahib çıxmğa hazırdır.

Xalq göstərdi ki, ölkənin işğaldan kanarda olan bütün ərazisi hər an arxa cəbhə olmağa hazır və qadırdır.

Bəzi basit kəşlərlə kosmopolit siması yaradıb bəlkə də gələcəyin hansısa mükəf

Faiq QİSMƏTOĞLU
faiqqismetoğlu@box.az

Əlindən öpdüyüm Həqiqət müəllimə

...Deyirlər ki, bir Peyğəmbərin, bir də müəllimin əlindən öpmək olar. Çünki məktəb - Məkkə, müəllim isə Peyğəmbərdir. Allahdan sonra biz bu iki şəxsiyyətə həmişə hörmət bəsləmişik, ən azından ona görə ki, onlar bizi Allahın yolunu göstərib və düz yolda olduğumuzu tövsiyyə edib. Bundan gözəl nə ola bilər?!

...Mənim İbtidai sinif müəlliməm, daha doğrusu, IV sinifdə dərslərini Həqiqət müəllimə ömrüm boyu yadımdan çıxır. Düzü, mən onu yaddan çıxarmıram və o da bizi unutmur. Elə bir xeyrimiz-şərimiz olmas ki, orada iştirak etməsin. Alah ölənlərinizə rəhmət eləsin, qardaşım Elxanin il məclisində başım çox qarışıq idi. Qonaq-qaramız nəzərdə tutulduğundan da çoxuydu. Bir də gördüm ki, mamam oğlu Tehran başlaovlu məni axtarır. Axır ki, gəlib məni tapdı. Və dedi ki, ay rəhmətliyin oğlu, bayaqdan Həqiqət müəllimə səni gözləyir, hardasan?! Mən vaxt itirmədən qapımın ağzında duran Həqiqət müəlliməyə yaxınlaşdım. Məni gören kimi gözləri doldu və başına basdı. Yəni, bu o demək idi ki, sənin ən ağır günündə qorxmı, müəllimən yanımda! Atam rəhmətə gedəndə də, anam dünyasını dəyişəndə də, böyük qardaşım haqq dünyasına qovuşanda da, bax beləcə məni başına basmışdı, ana məhəbbəti ilə dərdimə şərik olmuşdu. Mən də onu qucaqladım, ancaq əlindən öpdüm və əlindən öpməklə bir anlıq ömrümün düz IV sinifdə oxuduğum anları qaytardım...

...Onda IV "a" sinifində oxuyurdum. Heç elə də yaxşı dərslərimə hazırlaşmırdım. Həqiqət müəllimə də həmin illi ali məktəbi yenidən bitirmişdi və ilk dəfə bizə dərslər deyirdi. Çox tələbkar, intizamlı, odlu-aloğlu və səvədlir qızı idi. Həm də həddindən artıq gözəl idi. Müəllimə kimi, insan kimi və ən nərhəyat anamızı kimi gözəl idi. İlk dərslərən zəif uşaqları axtarıb, tapdı və o, zəif uşaqları qısa zamanda öyrətməyi bacardı. Ən zəif uşaqlardan biri də mən idim. Çox vaxt dərslərdə hazır gəlmirdim. Bu da müəlliməni çox əsəbləşdirirdi. Soruşurdu ki, niyə dərslərə hazır deyilsən?! Deyirdim ki, müəllimə oxuyuram, yadımda qalır. Müəllimə özünəməxsus bir təmkinlə bildirdi: "Sən çalış, əziyyət çək, dediklərimi yadda saxla və gərəcəksən ki, yavaş-yavaş hər şey öz yerinə qaydır". Doğrudan da, birinci rübdə çox çalışdım, çox əziyyət çəkdim, gördüm ki, müəllimə düz deyirmiş, bütün dərslər yadımda qalır və birinci rübu 4-5-lə başa vurdum. Sonrakı rüblərdə isə əlaçı oldum...

Bilirsiniz, nəyin hesabına?! Hamısı Həqiqət müəllimənin zəhməti hesabına! Məni hamıdan yaxşı oxuyan mama oğlu Təbrizə tapşırırdı. Demirdi ki, Faiq dərsləri bilməsə, birinci sənə çubuqla döyəcəm. O, da yalvarıb-yayırdı ki, bəri oğlu, mənə Həqiqət müəlliməyə döydürmə! Amma bir-iki dəfə dərsləri bilmədiyimə görə, müəllimə onu çubuqla döymüşdü, sonra da məni çubuğun altına salmışdı və bu çubuq bizə elm öyrətdi, təbiyyə verdi, düz yol göstərdi və axırda da adam eladı, istədiyimiz ali məktəbə girib, seçdiyimiz ixtisasa yiyələndik...

...O, təkcə mənə çubuqla döymürdü, dərsləri bilməyən şagirdlərin hamısını o, çubuqla "qonaq" ələyirdi. Bacısı oğlu Barət, Zülfiqarın, Əsgəri, Şakir, Rəfaeli, Zakir... ümumiyyətlə, dərsləri bilməyən hər birimizi bu çubuqla qorxuturdur. Bizim sinifdə Həqiqət müəllimənin dərslərini dediyi dövrdə 30 nəfərdən 25-i əlaçı çıxdı. Qalan o beş nəfər də 4-5-lə oxudu...

...Bu gənc pedaqoqun, ilk dəfə dərslərini müəllimənin ən böyük uğuru, ən böyük hədiyyəsiydi. Onun çubuğuna, bizi vuran əlinə, bizi adam eləyən ürayinə qurban olum!!! Bu sözləri təkcə mən demirəm ha, oxuduğumuz uşaqların hamısı deyir. O gün Zülfiqar əmioğluyula danışanda bir daha Həqiqət müəlliməni yada saldıq, xatırladı və dedik ki, nə yaxşı belə böyük ziyalılar varmış və onlar olmasaydı, biz də ziyalı kimi yetişməzdik!...

...Atam rəhmətliyin bir sözü heç vaxt yadımdan çıxır. İlk gündən Həqiqət müəlliməyə demişdi ki, bu uşağın əti mənim, sümüylü sənin, nə cəza verirsən, nə əylərsən bilmirəm, buna görə sənə "gözün üstə qaşın var" demərim. Təki mənim oğlum oxusun, savad olsun, adam olsun! Bu sözləri qardaşımın yas məclisində bir daha Həqiqət müəlliməyə yenidən xatırladı və bir daha başa düşdüm ki, Həqiqət müəllimə kimi ziyalılar gün işığı kimidir. Heç vaxt sönmür və heç vaxt hərarətləri azalmır. Həqiqət müəllimə də deyir ki, Allaha and olsun mən də ələ bilərəm, dərslərini uşaqların hamısı mənim balalarımdır. Müəllimə düz deyir, o, bizimlə müəllimə kimi yox, həmişə ana kimi görüşür və başına basır.

Bizi başına basan Həqiqət müəlliməni Allah qorusun və Allah onun mükafatını versin! Həqiqət müəllimə, biz sənə anamız qədr, Vətənimiz qədr və ən nəhayət, Peyğəmbərimiz qədr çox istəyirik. Təkcə mən yox ey, sənən dərslərini bütün uşaqlar! Nə yaxşı ki, Sizinlə görüşdüm və əllərinizdən öpdüm, bu məni ələ sevdirdi ki, ən azından ona görə ki, gəncliyinizdən odunu-ataşını, nurunu, işığını bizə vermisiniz. Biz də o tsığı, nuru qaytara biləcəksən də, heç olmasa sevgimizi əllərinizdən öpməkə bildiri! Nə vaxta qədər ki, dünya var, günəş var, hava, su var, o vaxta qədər də müəllimlərimizi həmişə yaşayacaq, şagirdlərin qəlbində özərlərinə əbədi heykəl quraçaqlar. O heykəlin birini də bizim qəlbimizdə Həqiqət müəllimə yaradıb. Mə zamanın küləyi, yağışı, nə də dərli, kədəri o əbədi heykəle heç bir şey ələyə bilməz. Bir daha mənim gözəl müəlliməm Həqiqət xanımı Allah qorusun!!!

Ovsepyan: "Azərbaycanlılar artıq 11-ci postu qoyublar"

"Azərbaycanlılar artıq 11-ci postu (Tex kəndi istiqamətində) qoyublar"

Adalet.az xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycanın Zəngəzurda sərhəddə yerləşən Aravus kəndinin keçmiş inzibati rəhbəri Arqam Ovsepyan Ermənistanın "Hraparak" qəzetinə deyib. Ovsepyanın sözlərindən belə çıxıb ki, Azərbaycan Ordusu Ermənistanla sərhəddə,

Gorus istiqamətində yeni postlar qurub: "Azərbaycanlılar artıq 11-ci postu (Tex kəndi istiqamətində) qoyublar. Düən öyrəndik ki, Tex kəndi istiqamətində bir neçə polis postu da quraşdırılıb: "Hesablamaqlarımıza görə, azərbaycanlıların müqavimətsiz 60 hektardan çox torpaqları var. Düən öyrəndik ki, Teğ kəndi ərazisində bir neçə polis postu quraşdırılıb və onlar sakinləri Azərbaycan ordusu tərəfindən tutulmuş bağlarına buraxırlar" - deyir Ovsepyan bildirib.

Qeyd edək ki, hələ 2020-ci ilin dekabrında Ermənistanın Şirak vilayətinin keçmiş prokuroru Raffi Aslanyan öz "Facebook" şəhifəsində belə bir paylaşım etmişdi: "Sünik (Zəngəzur) vilayətinin Aravus kəndi sektorunda rəqib öz məqsədinə çatdı. Kənd başçısının başçılığı altında könüllülərimiz hədsiz dərəcədə vacib vəzifələri də daxil olmaqla kəndin ehtiyat fondunun torpaqlarını rəqibə güzəştə gedərək daha 800 metr geri keçdilər, çünki azərbaycanlı hərbiçilər və onlar üçün üstünlük verilən GPS qarşısında təq qalmışdılar. Bəzilər isə nəyin hesabına olursa-olsun hakimiyyətdən yarıpa-raq obyektiv təəssürat yaradırlar ki, bu inadkarlığın səbəbi ölkəmizə qarşı türkün malik olduğu məqsədlərin tam həyata keçirilməsi perspektividir", - deyir o qeyd etmişdi.

Əntiqə Rəşid

Əhməd İsmayilov: Cənab Prezidentin bu addımı mediananın inkişafına dəyərli töhfədir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nu təsdiq edib. Beləliklə, media subyektlərinin (audiovizual media subyektləri istisna olmaqla) öz fəaliyyətlərindən əldə etdikləri gəlirlərin, reklam gəlirlərinin, habelə onlara verilən müvafiq maddi yardımların gəlir, mənfəət və sadələşdirilmiş vergilərdən, onlar tərəfindən istehlak olunan media məhsullarının təqdim edilməsinin isə əlavə dəyər vergisindən 3 il müddətində azad olunur.

Adalet.az xəbər verir ki, məsələ ilə bağlı Azərbaycan Res-

publikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin İcraçı direktoru Əhməd İsmayilov APA-ya bildirib ki, bu qərar cənab İlham Əliyevin ölkə mediasına göstərdiyi diqqətin bariz nümunəsidir.

"İlk növbədə qeyd etməliyəm ki, media subyektlərinin iqtisadi müstəqilliyinin gücləndirilməsi, dövlət büdcəsindən, o cümlədən digər mənbələrdən maliyyələşdirilmələrinin azaldılması və müstəqil fəaliyyətlərinin təmin edilməsi məqsədilə reklam bazarının həcmünün artırılması zəruridir.

Dövlətin medianın inkişafına dəstək strategiyasından bu sahə ilə bağlı ayrı-ayrı vaxtlarda ƏDV-dən azad etmə təcrübəsi olmuşdur və bu, medianın iqtisadi

sadi vəziyyətinin yaxşılaşmasına öz müsbət təsirini göstərmişdir",- deyir Əhməd İsmayilov bildirib.

İcraçı direktor vurğulayıb ki, Azərbaycan mediasının iqtisadi

dayanıqlılığının gücləndirilməsi, müstəqil, güclü, fəaliyyətini günümüzün tələbləri səviyyəsində qurmağı bacaran və xalqımızın milli maraqlarını rəhbər tutan medianın inkişafı dövlət siyasətinin prioritetini təşkil edir.

"Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nu təsdiq etməsi medianızın iqtisadi müstəqilliyinin gücləndirilməsinə dəyərli töhfədir. Ölkəmizin media ictimaiyyəti adından diqqət və qayğısına görə dövlətimizin başçısına dərin minnətdarlığımızı bildiririk", - deyir Əhməd İsmayilov bildirib.

Şəhid baş leytenantın atası: "Hər gün evin pəncərəsində durub onunla danışırıam..."

"Bu gün Mahmudun ad günüdür, 29 yaş tamam olur. Qəbiristanlığa evizimin məsafəsi 50 metrdir. Demək olar ki, hər gün məzarı başındaydı. Bura bizim, ora da Mahmudun evidir"

Bunu Adalet.az-a açıqlamasında Vətən müharibəsi şəhidi, baş leytenant Mahmud Malikovun atası Təhmasib Malikov deyib. Şəhid atası gözünün ağı-qarası bir oğlunu şəhid verdiyi üçün təqəddürü bildirib:

"Mahmud evim tək oğludur, bir bacısı var, ailəlidir. Deyirdim ki, təqəddürü hərbi yox, müəllim olsun, amma razılaşmadı. İşini sevirdi, çətinlik həqda bir dəfə evdə söz açmadı. 2015-ci ildən Ağcabəddədə xidmətə başladı və daha sonra Beyləqanda xidmətinin davam etdirdi. 44 günlük Vətən müharibəsində də Beyləqandan yollandı".

Şəhid atası Mahmudun döyüşdən bir ay əvvəl evə gəldiyini deyib: "Avqust ayında evə gəlib bizimlə görüşüb getdi. Sentyabr-

da da döyüşlər başladı. Döyüşdə olsa da telefon əlaqəsi saxlayırıdıq.

Amma sonuncu dəfə oktyabrın 11-də güntordan sonra ona zəng çatmadı. Yalnız oktyabrın

14-də onun şəhid xəbərini aldıq. Dedilər ki, Füzuli istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhid olub və meyiti neytral ərazidə qalıb. Ok-

"Evin pəncərəsindən baxanda Mahmudun məzar daşı görünür. Hər gün pəncərədə durub onunla danışırıam. Onu evləndirməyə hazırlaşırıdım, amma qismət olmadı. Anası da fikirdən xəstəliyə düşüb. Onsuz da ikinci qrup əlil idi. Nəyləmək olar, Allahın qismətidir. Allah cəmi şəhidlərimizə rəhmət eləsin".

Qeyd edək ki, Mahmud Təhmasib oğlu Malikov 3 aprel 1994-cü ildə Neftçala rayonunun Xol Qaraqaşlı kəndində anadan olub. Ölkə başçısı tərəfindən ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olunmasına görə", "İgidliyə görə" medalları ilə və "Vətənə xidmətə görə" 3-cü dərəcəli ordeni ilə təltif edilib.

Allah cəmi şəhidlərimizə rəhmət eləsin!

Vasif Əlihüseyn

Vasif Əlihüseyn

Vətən üçün ikiyə bölünən şəhid

Ayağı Lələ tapda, özü Xocasəndə dəfn edilən, ay Cabbarxan hey! Birinci Qarabağ savaşından sonra susmuşduq, araya sükkət çökmüşdü. Hər dəfə atışqın qurbanı olan şəhid hərbiçilərimizi qarşılayırdıq. Amma 2010-cu ildə Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimov bu sükkutu pozdu. Atası Ağakürüm kişiylə söhbət edəndə dedi ki, "Mübarizin şəhid olmasında Allahın iştirakı var idi. Mən Allahdan axırıncı istəyən adamam. Mübarizin şəhid olmasın, Mübariz dünyaya gəlməmişdən öncə yuxuda görmüşümdür. İndi baxıram ki, həmin hadisələr və yuxulardır ki, onlar mənə bu günkü günü xatırladı. İnsanın ürəyində birinci Allah sevgisi olmalıdır və sonra Vətən sevgisi gəlir. Allah sevgisi ürəyində olmayan adamın vətən sevgisi də ola bilməz. Mübariz üçün ağlamıram, onun yas mərasimində bürdəki camaata dedim ki, ağlamayın. Çünki onu mənə Allah verdiyi, Allah da aldı".

Bilərim indi bu yazını oxuyub keçdiniz, amma bir də oxuyun və görürün bu cümlələrdə nələr var.

Onda kəndimiz də şəhid verdi, Elgün Şükürov tərcis olunmağına 9 gün qalmış şəhid oldu. Elgünün anası Qızbas ana deyirdi ki, "Mübarizin ata və anası yas mərasimində gəlmişdi. Onda Şamama ana mənə dedi ki, "Şükür Allah ki, övladının nəşin gətiriblər, dəfn elədin gözün yollarından yığıldı. Mənimlə necəsən, necə vaxt yolunu gözləyirəm, Mübarizin meyiti ermənilərin əlindədir". Doğrudan da qərbə hisdi.

2016-cı il aprel döyüşlərindən sonra, aprelin 8-də dostlarla Tərtərin Borsunlu kəndinə Mübarizin xidmət etdiyi və indi adını daşıdığı posta yollandıq. Burda xalam oğlu Hacığa xidmət edirdi. Döyüşlər zamanı ermənilər üç dəfə həmin posta hücum etsələr də, əsgərlərimiz düşməni posta yaxın buraxmayıb. Bunu xalam oğlu söhbət edirdi, çünki özü də döyüşmüşdü.

Bu gün isə 2016-cı il Şanlı aprel döyüşlərindən yeddi il ötür. Bu döyüşlərdən sonra şəhid ailələrinə baş çəkəndə necə cəngavər oğlanlarımızı şəhid verdiyimizi anladım. O şəhidlərimizi tanıdım, onlar haqda yazılar yazdım. Murad Mirzəyev, Rəşad Orucov, Pəncəli Teymurov, Samid İmanov, Elimərdən Səfərov və adlarını çəkmədiyim bir çox şəhidlərimizin ailəsilə dost olduq.

Onda Yasamalda aprel döyüşlərində şəhid olan Cabbarxan Hacığa-yevin ailəsində qonaq oldum. Cabbarxan imdəcik idi, sonra hərbi xidmətə gedib və döyüşlər zamanı şəhid oldu. Atası İlham dayıylə söhbət edəndə dedi ki, oğlunun ayağını Lələ tapda dəfn etdirdi: "Cabbarxanın tabutunu gətirəndə qəbirə qoyanda bildik ki, bir ayağı yoxdu. Sonradan bir ayağını Lələ tapda tapdılar. O tək ayağı Lələ tapda sancılan bayrağın aşağısında dəfn ediblər. İndi oğlunun iki məzarı var. O məzar Lələ tapda üzərində dalgalanan Azərbaycan bayrağına şahidlik və yoldaşlıq edir. Həmişə o məzarı da gedib ziyarət edirəm".

Doğrudan da dəhşət deyilmi?! Cabbarxanı Xocasəndə dəfn ediblər. Amma ayağını Lələ tapda. Vətən üçün ikiyə bölünmək belə ələ budur. Siz nə düşünürsünüz?

"O bıçağı üstündə gəzdirən şagirdi sonda..."

"O bıçağı üstündə gəzdirən yeniyetmə sonda bir hadisə törədəcək. Bu çox qorxulu tendensiya. 17-18 yaşlı uşaqlar üstündə bıçaq gəzdirir, bu nə deməkdir?"

Bunu Adalet.az-a açıqlamasında tanınmış ictimai xadim, Tibb Universitetinin (ATU) dosenti Rəşid Mahmudov deyib. R.Mahmudov üstündə bıçaq gəzdirən yeniyetmələri görə valideynlərə səslənib: "Mən valideynlərə səslənirəm. Uşaqlarının üstünü yoxlasınlar, ciblərinə baxsınlar. Bu uşaqların beyni qandırı, yeniyetməlik dövrünü yaşayırlar, bircə kimsə sözünə onlara xoş gəlməz və çıxarır bıçaqları vurur. Bıçaq şagirdin nəyine lazımdır? Belə uşağ böyütməz. İndidən şagirdi kəçirilər, bunun əvəzində gedib imdan etsinlər. İndi dövr pisd, uşaqlarımıza nəzərdə etməliyəm"-deyir Rəşid Mahmudov bildirib.

Qeyd edək ki, Elmilər Akademiyasının əməkdaşı Elyar İslamoğlu öz sosial şəbəkə hesabında imtahan vəsaiti şagirdlərin üstündən çıxan bıçaq, siqaret, elektron siqaret, təsbəh və qulaqcıqların fotolarını paylaşmış. E.İslamoğlu da məsələ ilə bağlı valideynlərə müraciət edib.

Vasif Əlihüseyn

Azərbaycanla danışıq aparan general niyə işindən azad edildi? Səbəblər

Martin 1-də Xocalıda keçirilmiş görüşdə separatçı rejimin qondarması "təhlükəsizlik şurası"nın katibi Samvel Şahramanyan və "Rusiya sülhməramlı qüvvələri ilə əməkdaşlıq mərkəzi"nin direktoru, general Sergey Martirosyan ermənilər tərəfindən "Azərbaycanla danışıqlar aparan şəxslər" təyin edilib. Hər iki şəxs Azərbaycana qarşı hərbi əməliyyatlarda iştirak edib...

Adalet.az xəbər verir ki, general Sergey Martirosyan Rusiya sülhməramları ilə əməkdaşlıq mərkəzinin rəhbəri vəzifəsindən azad edilib. Bu məlumatı yayan erməni mediası onu da vurğulayıb ki, işdən çıxarılmasına səbəb "dövlət naziri" Qurban Nersisyanla fikirlərinin üst-üstə düşməməsidir. Rusiya sülhməramlarıların eks general Rüstəm Muradova istə münasibətləri olan Martirosyan çıxışlarının birində generala Rusiya ordusunda xidmət edərkən tanış olduğunu demişdi. Media düşürən ki, Martirosyan vəzifədən uzaqlaşdırılmaqla faktiki olaraq onu Rusiya sülhməramları ilə rəsmi əlaqədən və proseslərdə iştirak etmək imkanından məhrum edilib.

Qeyd edək ki, Sergey Martirosyan Vitali Balasanyanın Nazirlər Şurasının katibi işlədiyi dövrdə eyniadlı şəxsiyyətə rəhbərlik edib və azərbaycanlılarla görüşlərdə həmişə Vitorun yanında olub. Balasanyan işdən çıxarıldıqdan sonra strukturun optimallaşdırılması nəticəsində bu idarə ayrılıb. Bundan başqa, o, Rusiya sülhməramlarıların keçmiş rəhbəri general Muradova sıx əlaqədədir, Martirosyanın oğlu 44 günlük müharibədə itkin düşənlər arasındadır".

Əntiqə Rəşid

Makron öz ölkəsində "Hitler" oldu: Fransızların nifrəti və 49.3...

Azərbaycana qarşı hər zaman birmənalı olaraq ermənidən çox erməni mövqeyi sərgiləyən Fransa prezidenti Emmanuel Makron bu dəfə özü hədəf olub.

Xatırlayırınsızsa, Fransa prezidenti Drome departamentindəki insanlarla ünsiyyət qurarkən vətəndaşlardan biri onu şillə ilə vurmdu. Hetta, Fransa polisi "sarı jiletli"li hərəkətinin nümayəndələrindən olan qadını Makrona şamil etdiyi "murdar" sözlünə görə evindən apardı. Bu onu göstərir ki, Makron artıq fransızların sevmədiyi bir fiqur olub. Adalet.az xəbər verir ki, Fransanın Avinyon şəhərində Lecto taxəllüsü olan rəssam Fransa prezidenti Emmanuel Makronu Hitler bəzi təsvir edən graffiti çəkib. Məlumatı BFMTV telekanalı paylaşmış. Fransa lideri yuli boyu su təchizatı qurğusunun divarında təsvir olunub. Səkarları ağarılıb, 49.3 rəqəmi formasında bəziqləri var, iri hərflərlə "NON MERCI" (yox, təşəkkürlər) sözləri yazılıb. "Street art" rəssamı Lecto Fransada Instagram şəhifəsində yerləşdirdiyi siyasi karikaturaları ilə tanınır.

Yeri gəlmişkən, 2021-ci ildə 62 yaşlı fransız Flori də Makronun Hitlerə bənzəndən foto paylaşmışdı. Fransa məhkəməsi onu 10 min avro cərimələmişdi

Qeyd edək ki, rəqəmlər Fransa konstitusiyasının 49.3-cü maddəsinə işarədir. baş nazir Elizabeth Borne pensiya yaşının artırılması ilə bağlı qanun layihəsini parlamentdə səsverməyə çıxardı. Fransa hökuməti 2030-cu ildən minimum pensiya yaşını 62-ndən 64-ə qaldırmağı planlaşdırır. Hökumət 2023-cü il sentyabrın 1-dən pensiya yaşını mərhələli şəkildə artırımağa başlayacaq. Fransanın bir çox böyük şəhərlərində pensiya islahatına qarşı keçirilən nümayişlərdə 1 milyondan çox insan iştirak edib.

Əntiqə Rəşid

Sevindik Hətəmov- 60

Nə zamanə, nə vəzifə onu dəyişə bilməyib

Elman Eldaroglu

Əlində bu yazını beş gün sonra da paylaşa bilərdim. Bir neçə gün öncədən yayımladım ki, bu gözəl insanın gələcək yubileyindən daha çox adam xəbərdar olsun. Bəli, Allahın varlığını hamı təsdiq edir, amma az adam Yaradani hər yerdə görə, hiss edə bilir. Nəfs, qəzəb, kin, paxıllıq, təkabbur başağ övladını ələ bir vəziyyətə salıb ki, yalnız çətin vaxtlarında Allahı yadına salır...

Müəllim ailəsində doğulub, müəllim məaşı ilə böyüyüb ərşəyə çatıb. Bir insan kimi formalaşmasında müəllim tərbiyyəsinin və tələbkərliliyinin rolu böyük olub. Mərdliyin mayasını Laçının bumbuz çəmələrinin suyundan, dağ havasından götürüb. İlk dəfə dürlüslüyün nə olduğunu dünyaya göz açdığı Güləbird

kəndinin adamlarından öyrənir. Haraya gedibsa dağ saflığını qoruyub saxlaya bilib. Aldığı təhsil zəhmətinə işiq saçıb, təfəkkürünü kamilləşdirib. Xeyrlər səri bir-birindən ayırmağı bacarıb. Və sonra, sonra da Allahı dərk edib, Ona baş əyib, ədalətə güvənib. Haraya gedirsə, nə iş görürsə Allahı orada görə bilir...

Əlbəttə ki, ariflər vəzifəni Allahın insan tələyinə yazdığı gözəl bir fürsət kimi dəyərləndirirlər. Elə bir fürsət ki, onun vasitəsi ilə insanlara daha böyük fayda verə bilər.

O da, tələyinə yazılan vəzifənin çətinliklərini, şərafətini yaşayır. Yanına gələnlərin problemlərini həll etməyə çalışır. Bacardığı qədər, səlahiyyətləri daxilində ona pənah gətirənlərə yardımçı olur...

Qürurludur, lakin lovğalıqdan, təkabburdən çox uzaqdır. Davranışında o qədər səmimi, mehribandır ki, onunla ünsiyyətə olanda sıxılmazsın. Kobud söz işlətmir, fikrini ən müəmməl tərzdə ifadə edir. Heç kimə yuxarıdan aşağı baxmır, hər kəsə öz dilində danışmağı bacarır...

Onunla bir süfrədə əyləşmək, başqa ələmdir. Qonağına o səviyyədə xidmət göstərir ki, sanki bundan bir rahatlıq tapır... Gözümüzü açandan müxtəlif ictimai-siyasi quruluşlarda yaşamışıq. Hər quruluşda eyni vəzifənin özünəməxsus adları olub. Bir vaxtlar rayon partiya komitəsinin birinci katibi adlanan vəzifə, bu gün rayon icra hakimiyyəti başçısı adlanır. 1600 kvadrat kilometr ərazisi, 140 minə yaxın əhali olan Salyan kimi nəhəng bir rayona rəhbərlik etmək əlbəttə böyük məsuliyyətdir. Hər gün müxtəlif xarakterli insanlarla ünsiyyətə olmaq, bitib tükenməyən sosial, iqtisadi problemlərin həllinə çalışmaq, sakinlərin tələb və istəklərini dinləyib, düzgün qərar vermək, çətinlikləri aradan qaldırmaq çox ağırdır.

Haqqında söhbət açdığım Sevindik Hətəmov bütün bu sadəliqlərinin öhdəsindən ləyaqətlə gəlir. Elə ona görə də harada, hansı rayonda çalışıbsa insanların rəğbətini qazanıb. Onun Yardımın tərk edərkən, necə yüksək səviyyədə yola salındığını çox adam şahidi olub. İnsanlar iki saat yul qət edib bu görüşə tələsirdilər...

Yaxşı insanların dəyər vermək, onları nümunə göstərməyə tələsmək insanlıq borcumuzdur. Sevindik Hacığa oğlu Hətəmov səkkiz ildir ki, Yardımından gedib, amma hələ də adı gələndə ehtiramla yad edilir, ünvanına xoş sözlər söylenilir. Bəli, biz yardımçılar Onu özümüzə doğma, əziz adam bilirik...

Mən onu qırx yeddi yaşından tanıyıram. Nə zamanə, nə vəzifə onu dəyişə bilməyib. Hələ də saflığını, mərdliyini, insanpərvərliyini qoruyub saxlaya bilib...

Aprelin 7-si Sevindik Hətəmovun 60 yaşı tamam olur. Onu bu münasibətlə təbrik edir, möhkəm can sağlığı, işlərində uğurlar arzulayırıq.

Yubileyiniz mübarək, Sevindik müəllim!

Sərxoş sürücülər azalıb

Heç kimə sirr deyil ki, qəzaların böyük bir hissəsi sürücülərin nəqliyyat vasitələrini sərxoş vəziyyətdə idarə etmələri nəticəsində baş verir. Ona görə də Bakı Şəhəri Dövlət Yol İdarəsi paytaxtımızda bu istiqamətdə qabaqcılları tədbirlər görür. İdarənin 101 Patrul Xidməti Alayının 5-ci təqiminin əməkdaşları xidmət apardıqları hava limanına gedən yolda bu cür qayda pozuntularına qarşı ciddi tədbirlər görür, qabaqcılları addımlar atır. Belə ki, təqimin həyata keçirdiyi profilaktik işlər nəticəsində son vaxtlar onların xidmət apardıqı prospekt və küçədə sərxoş və avtoxuliqlilik edən sürücülərin sayı azalıb.

Çünki gecə saatlarında xidmət edən təqim əməkdaşları bu cür sürücüləri vaxtında müəyyənləşdirir və onlara qarşı sərt tədbirlər görürlər. 5-ci təqimin komandiri, polis kapitanı Nurlan Əliyev bildirir ki, bu istiqamətdə xidmət apardıqları ilk gündən kobud qayda pozuntularına yol verən sürücülərə qarşı mübarizə daha da gücləndirilib. Düzü, gecə saatlarında xidmət aparmaq o qədər də asan deyil, amma buna baxmayaraq, tam məsuliyyətlə deyirik ki, hava limanına gedən yolda hərəkətin təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin edilir və sərxoş, avtoxuliqlilik edən sürücülər qısa zaman kəsiyində aşkarlanır və onlara qarşı ciddi tədbirlər görürlər. Bir sözlə, hərəkət iştiraklarını tam əmin edirik ki, onların həyatı üçün mövcud olan bütün təhlükələr vaxtında aradan qaldırılacaq. Amma sürücülər və piyadalar da gərəklə yol hərəkəti qaydalarına əməl etsinlər.

Vaxt dəyişdirilsə...

Aydındır ki, Azərbaycanda mənzillərə istilik noyabrın 15-dən aprelin 15-nə kimi verilir. "Azərtiliktechizat" bu müddətdə ölkəmizi istiliklə təmin edir. Onu da deyək ki, son vaxtlar həyata keçirilmiş yenidənqurma işləri nəticəsində müasir qazanxanalar istifadəyə verilib və nəticədə insanlar yüksək keyfiyyətli xidmətlə təmin edilməlidir.

Aprel ayı çox soyuq keçir. Təəssüf ki, mövcud qrafikə əsasən aprelin 15-də əhaliyə istiliyin verilməsi dayandırılacaq. Bu məsələlər mövsüm başlanmamışdan öncə addımlar qurum tərəfindən mü

Əntiqə Rəşid

Trafaretla abidənin fərqlini bilin, sonra xəbər yazın!

Əziz media nümayəndələri, həmkarlarım! Yazdığınız , tirajladığınız xəbərləri heç olmasa, bir dəfə özünüzdə süzgəcdən keçirin.

Bu gün bütün saytlarımız "Ordumuz "azad artsax" "abidəsini" sökdü" başlığı altında xəbər paylaşib. Xəbərin içərişində isə yazılıb: "Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunun bir hissəsində separatçıların uzun illərdi fəxrli "abidə" adlandırdıqları, "göz babayı kimi" qoruduqları "azad artsax sizi salamlayır" nişanı sökülüb. Jurnalistlər xəbəri erməni-

şünas İsmayıl Tanrıverdinin sosial şəbəkə hesabından götü-
rülüb. İsmayıl müəllim bildirib ki, Ermənistandan Laçın yo-
luna girərək qoyulan bu yol nişanı və ətraf ərazilər artıq Or-
dumuzun nəzarətindədir". Ay adını jurnalist qoyan adamlar, bu adı bir yolgöstərici trafaretdir (Bir şeyə köçürülməli olan
şəkil və ya yazı nümunəsi kəsilməli nazik lövhə). "Azad Art-
sax" abidəsi yerindədir və Xankəndi azad edilməyincə, onu
ucurmaq mümkün deyil. Ordumuzun bir "trafaretə nəzarəti-
ni" sanki bir abidəni ucurmaq kimi vacib bir olay kimi xalqa
tiraqlamaq düzgün deyil axı....

Heç olmasa, mənbəyə - İsmayıl Tanrıverdiyə bir neçə
sual verib məsələyə tam aydınlıq gətirə bilərsiniz. Yox, əgər
bu mövzuda bilginiz yoxdursa, gedin şou-biznesdən, mədə-
niyyətdən, ədəbiyyatdan yazın. Özünüzdə belə darin yerə ni-
yə salarsınız ki....?

"Azad Artsax" 1967-ci il 1 noyabrda ucaldılib və "Bizim
dağlar" adı ilə erməni yazıçı və tarixçi Bağrat Ulubabyan tə-
rafından imzalanıb. Əvvəllər ermənilər ona "Mamik və Pa-
paik" adı versəldə Qarabağın işğalından və qondarma se-
paratçı qururumun yaradılmasından sonra abidənin adı də-
yişdirildi. 2013-cü ildə Moskvada yaşayan iş adamı Karen
Avaqumyanın vəsaiti ilə memorial kompleksi yenidən quru-
lub və abadlaşdırılıb.

Yağmalanmış obalarımız: Karvansaray rayonu, Dilican eli, Qaraqoyunlular dərəsi...

Qədim, əzəli və əbədi torpaqları-
mızın gözəlliyinə hər dəfə baxanda
bir daha sevirmə o yurd yerlərimizi,
bir də vuruluram İrəndən və Türkiyə-
dən Rusiyanın gətirib məskunlaşdır-
dığı ermənilərin hazırkı "qanunu" əra-
zilərində və qəhr oluram, ruhum, ciyə-
rim yanır.

Bu gün biza doğma olduğu qədar
də alqımtaş olan İcəvandan danışa-
cağam.

Adalet.az xəbər verir ki, bu gün in-
di İcəvan adlandırılan , amma vaxtı
ilə azərbaycanlılara məxsus olan
Karvansaray rayonu ağ duvağa bü-
rünüb. Bu səbəbdən də bu ərazidəki
yollar bağlanıb.

Karvansarayın yaralı tarixi

Tarixçilərimizin , araşdırmaçıların-
ızın topladığı materiallara əsasən, Qərbi
Azərbaycanımızın bu füsunkar hissəsi-
ni xalqımızın bu gözəlliklərdən xəbərsiz
qalmış qisminə çatdırmağı özümə borc
bildim.

Karvansaray - Çar Rusiyanı dövrün-
də rayon ərazisi Yelizavetpol quberni-
yasının Qazax qəzasına daxil idi. XX
əsrin əvvəllərində bu ərazilər də ermə-
ni quldur dəstələrinin, dağnak hərbi his-
sələrinin hücumuna məruz qalıb.

Qədimlərdən bəri daim karvan yolla-
rının kəsişdiyi Dilican dərəsi də Kar-
vansaray rayonu ərazisindədir. Bu
Azərbaycan yaşayış məntəqəsi 1930-
cu il sentyabrın 9-da rayon olaraq yara-
dılıb. Ərazisi 1336 kv. km-dir.

Rayon mərkəzi respublika tabeli
Karvansaray (dəyişdirilmiş adı İcəvan)
şəhəridir. Rayon mərkəzindən İrəvan
şəhərinə olan məsafə 142 km-dir.

Karvansaray rayonunun ərazisinə
Qaraqoyunlu dərəsinin də bir hissəsi
daxildir. Rayonun ərazisi Pembək, Mur-
ğuz, Hələb və Karvansaray dağ silsilə-
ləri ilə əhatə olunub. Ağstafa çayı (Kür
hövzəsi) rayon boyu axır.

Son illərdə Dilican dərəsində mərkə-
zi Dilican şəhəri olan ayrıca Dilican ra-
yonu təşkil edilib.

Yüz illər boyu Qazax, Ağstafa, Şəm-
kir, Tovuz rayonlarının əhalisi yayda
Dilican dərəsində dincəlirdi. Tanınmış
Azərbaycan yazıçı və dramaturqu Nə-
caf bəy Vəzirov da vaxtilə bu ərazidə
məşəbəyilik etmişdi.

1988-ci ilə qədər azərbaycanlıların
yaşamaqda davam etdikləri və həmin il
tərk etməyə məcbur olduqları yaşayış
məntəqələri: Salah, Murtel, Haqqıxlı,
Alaçıxqaya, Ağkilse, Polad....

Yeri gəlmişkən, sizə o ərazilərdə tə-
bii gözəlliyi ilə seçilən zümrüd rəngli
Salah kəndi haqqında bir məlumatı ve-
rim.

Məlumatla "Qərbi Azərbaycan İcması"
nın sosial şəbəkə hesabında tanış
olmuşam.

Maraqlı olduğu üçün sizin də nəzəri-
nizə çatdırıram:" Salah - Qaraqoyunlu
elinin kəndlilərindən biri olaraq Erməni-
stan SSR-in İcəvan (Karvansaray) rayo-
nunda, Tərsəçay sahilində, rayon mərkə-
zindən 15 km cənub-qərbdə meşə ilə
örtülü səfəli bir yerdə azərbaycanlılar
yaşamış kənd.

Kəndin əhalisinin əhəmiyyətli bir
hissəsi 1950-ci ildə qonşu Göyçəyir
kəndindən köçüb gələnlərdir. Azərbay-
canlı türk əhalisi 1905-ci ildə 39, 1914-
cü ildə 64, 1931-ci ildə 112 nəfər olub.
Salah kəndindəki son azərbaycanlılar
1988-ci ildə faciəli olaylar zamanı kənd-
dən bütünlüklə qovulmuş və orada ermə-
nilər məskunlaşdırılmışdır. Kəndin

İmran Xanın istefasının 1 ili: Qardaşımızın başına nələr gəldi?

Bu gün Azərbaycanın yaxın
dostu, qardaşı Pakistanın eks
Baş naziri İmran Xan istefa
verməsindən 1 il ötür.

Adalet.az xəbər verir ki, tam
bir il əvvəl bununla bağlı Pakis-
tan hökuməti məlumat yay-
dı:"Pakistan Konstitusiyasının
48-ci maddəsinin 1-ci bəndi ilə
58-ci maddəsinin 1-ci bəndinə
uyğun olaraq Pakistan Preziden-
ti tərəfindən Milli Assambleyanın
buraxılması nəticəsində İmran
Xan Pakistanın Baş naziri vəzi-
fəsini tutmağı dayandırılıb".

Buna baxmayaraq İmran Xan
yeni Baş nazir təyin olunanaqədər
vəzifəsini icra etdi.Bu o vaxt baş
verdi ki, Pakistan müxalifəti Baş
nazir İmran Xanı ölkədə inflyasi-
yaya nəzarət edə bilməkdə itti-
ham edərək onun istefasını və
bununla bağlı qanunverici or-
qanda etimad səsverməsinin ke-
çirilməsini tələb edirdi. Milli As-
sambleya sədrinin müavini Qas-
ım Suri Baş nazirə etimadsızlı-
ğın Konstitusiyanın 5-ci maddə-
si ilə ziddiyyət təşkil etdiyini bil-
dirdi və təklifi səsvərməyə qoy-
madı. Müxalifət səsvermənin
ləğvinə etiraz olaraq məhkəmə-
yə müraciət edəcəklərini bildir-
di. Aprelin 3-də Xan Prezident
Arif Alviyə parlamentin buraxıl-
ması təklifi ilə çıxış etdi, 4 aprel-
də isə istefa verdi.

İmran Xana qarşı həbs və səbəbləri

Bu ilin fevralın 28-də məhkə-
mə tərəfindən Xanın həbsi bəre-
də qərar çıxarıldı. O, Pakistan
polisli tərəfindən paytaxt İslama-
badda yerləşən iqamətgahında
həbs edildi.

Səbəb isə belə göstərildi:Pa-
kistanda Moğol imperiyası döv-

ründən gələn "xəzinə evləri" -
"Toşaxana" adlı bir qurum var ki,
hökmdarlar, dövlət rəhbərləri on-
lara verilmiş hədiyyələri saxla-
maq və nümayiş etdirmək üçün
bu idarəyə verməlidir. Bu ane-
ndi də davam edir. Belə ki, ba-
hali əşyalar "Toşaxana"ya gət-
məlidir, lakin bəzi hallarda alıcı
onları öz dəyərindən təxminən 50
faizinə geri ala bilər. Pakistan
qəzetləri Xanın və onun həyat

yoldaşının xaricə səfərləri zama-
nı milyonlarla dəyərində dəbdə-
bəli hədiyyələr aldığını və bəzən
"Toşaxana"ya verilən hədiyyəle-
rinin dəyərindən 20 faizi ödənərək
İmran Xan tərəfindən alındığını
yazıblar. Bura dəbdəbəli saatlar,
zərgərlik əşyaları, dizayner çan-
taları və ətirlər daxildir.

Kəmçmiş Baş nazir bəzi hədiyyə-
ləri və ya onların satışından
əldə etdiyi gəliri bəyan etmə-
kdə ittiham olunur. Seçki ko-
missiyasına şikayət ilk dəfə Xan
hələ vəzifədə olarkən üzvləri ha-
zırda hökuməti təşkil edən Pa-
kistan Demokratik Hərəkatı koa-
lisiyası tərəfindən verilib. O za-
man İmran Xan bildirib ki, o, mil-
li təhlükəsizlik səbəbi ilə bəzi
hədiyyələri ictimaiyyətə açıqla-
mayıb, lakin yazılı təqdimatda
təxminən 22 milyon rupi

(100.000 ABŞ dolları) dəyərində
əşyalar aldığını və sonradan bu
məbləğdən iki dəfə artıq qiymə-
tə satdığını etiraf edib. O, qiy-
mətləndirmənin lazımı kanallar
vasitəsilə aparıldığını deyib.

Xanın xaricdən gələn "yuxın" əmri

Bundan başqa siyasətçiyə
qarşı ən azı 37 cinayət işi
başlanılıb. İmran Xana
qarşı irəli sürülən itti-
hamların arasında haki-
mə və polise qarşı hə-
də-qorxu gəlmək, ədəb-
siz sözlər işlətmək də
yer alırı ki, buna əsasən
də zəminə buraxılmaq
hüququ olmadan həbs
olunması, həmçinin 29
mart qədar məhkəmə
qarşısına çıxarılması
qərara alınıb.

Yeri gəlmişkən, İm-
ran Xanın "Təhriki İnsaf"
Partiyasının hazırkı lideri Fəvəd
Çaudri deyib ki, Xanın həbs edil-
məsi vəziyyəti ciddi şəkildə pis-
ləşdirəcək:

"Mən bu serişətsiz və anti-
Pakistan hökumətini xəbərdar
etmək istəyirəm ki, Pakistanı da-
ha da böhrana sürükləməsin və
ağılla hərəkət etsin".

İmran Xan haqqında yayılan
sonuncu rəsmi məlumata əsa-
sən, Pakistan məhkəməsi Xanın
həbsi barədə verdiyi orfəri ləğv
edib. Bildirilib ki, onun işi üzrə
dinləmələr martın 30-na keçiri-
lib.

Hakim İmran Xana məhkə-
məyə gəlməyi əmr edib. Qərar
polislin məhkəmə binası qarşı-
sında Xanın tərəfdarları ilə toq-
quşmasından sonra qəbul olu-
nub.

Əntiqə Rəşid

nib. Qərbi Azərbaycandan azərbaycan-
lıların, ümumiyyətlə müsəlmanların de-
portasiyası üç mərhələdə gedib: depor-
tasiya müxtəlif işğanca, soyqırım, faciə
və vəhşiliklərlə aparılıb:

1. Birinci mərhələ 1905-1920-ci il-
lər;
2. İkinci mərhələ 1948-1953-ci illər
3. Üçüncü mərhələ 1988-1992-ci il-
lər.

Yurdlarımızın , kəndlərimizin, obala-
rımızın adı dəyişdirildi.

Qədim türk adı - İndiki adı

Qaranlıqdərə - Xavaradzor ...
Xavaradzor - Lusadzor
Saratu - Hacıdər ...
Alaçıxqaya - Alaçıx ...
Haçasu - Acaçur ...
Güney - Gətaşen
Gətaşen - Kirants
Qaradaş - Sevkar ...
Aşigah - Lalakənd ...
Lələkənd - Lalıkyuğ ...
Lalıkyuğ - Vazaşen
Bibiş - Berkəber
Ayrım Polad - Ayrım ...
Karvansaray - İcəvan ...
Kürdəvan- Yenokavan Carheç -
Kuybişev
Melikkənd - Melikkyuğ ...
Melikkyuğ - Tsaxkavan
Sarığah - SarıkyuğYuxarı Ağdan -
Ağdan
Ağdan - Qandzakar
Aşağı Ağdan - Morut
Morut - Haxnaxpyur
Uzuntala (Qaraqoyunlu) - Onut
Onut Ayyehovit
Rəvazlı - Dıtavan
Murteyi (Çiçəkbulaq) - Geğatap
Tala - Getahovit
Haqqıxlı - Hovk

Azərbaycanlılarsız Ermənistan

Azərbaycanlıların Ermənistandan
(Qərbi Azərbaycandan) deportasiyası
və köçürülməsi hələ XVIII əsrdən başla-

anmışdır.

Hazırda Qəmərli-Artaşat, Arpaçay-
Axuryan, Kəver-Kamo, Basarkeçer-
Vardenis, Allahverdi-Tumanyan, Aşağı
Qaranlıq-Martuni, Qarakilsə-Sisian,
Hamamli-Spitak kimi dəyişdirilərək er-
mənileşdirilib.

P.S. Bəlkə bir gün...

Əntiqə Rəşid

Nahid Bağirovdan növbəti təqdirəlayiq addım...

Təyin olunduğu
gündən bu günə qə-
dar hər zaman Şəhid
ailələrinin, qazilərin
və hər bir İsmayılı sa-
kinin yanında olan,
onlara dəstək olmağa
çalışan Rayon İcra
Hakimyyətinin başçı-
sı Nahid Bağirov növ-
bəti təqdirəlayiq addı-
mı ilə diqqəti cəlb
edib.

Adalet.az-ın məlu-
mata görə, bu dəfə icra
başçısı öz doğum gününü Şəhid Bədəlov Ruslanın anası Almarə
ana ilə birlikdə qeyd edib. Qeyd edək, ki, Almarə Kərim qızı Bədə-
lova rayonun ən yaşlı şəhid anasıdır. Ruslan Maarif oğlu Bədəlov
1969-cu ildə İsmayılı şəhərində anadan olmuşdur. 1987-1989-cı il-
lərdə Sovet Ordusunda hərbi xidmətdə olmuşdur. 1993-cü ilin no-
yabr ayında RHK-ya könüllü müraciət etmiş, döyüşlərdə iştirak et-
mək üçün cəbhə xəttinə yollanmışdır. I Qarabağ müharibəsində
1993-cü il fevral ayının 1-i Ağdam uğrunda gedən döyüşlərdə qəh-
rəmcasına Şəhid olmuşdur. Şəhid 1993-cü il fevral ayının 3-də
İsmayılı rayonun Şəhidlər Xiyabanında torpağa tapşırılmışdır.

Məmur kəlməsi qulağa nə qədər uzaq, yad, təkbəbəddi biri kimi
səslənsə də, Nahid Bağirovun sayəsində, bütün bu fikirlər alt-üst
oldu. Bütün İsmayılı sakinləri məhz onun sayəsində sadə, onlar-
dan biri, ölkə rəhbərinə sadıq, işində məsuliyyətli bir insan tanıdı.

Sabir Zəkullaoğlu

“Amma Babəkin oğlu sağ qaldı...?!”

Özümüzdən başqa hamını günahlandırırıq. Egər bu gün
Azərbaycan cəmiyyətinin müəyyən bir kəsimini, həm də çox
əhəmiyyətli bir kəsimini, İran, fars molla rejimi öz təsiri altına
sala bilirsə, bu yalnız molla rejiminin, ayatullaların günahdır-
mı...?!

Burda Azərbaycanda özünü ziyalı, işıqlı, savadlı, intellekti
hesab edən və yaxud hesab edilən kəslərin heçmi günahı yox-
dur?

Bir kəndin, bir məhlənin və ən nəhayət bir cəmiyyətin kütlə-
yə çevrilib cəhalətə yivərlənməsi, o cəmiyyətdə işıqlı ziyalı
adamların olmamasının göstəricisi deyilmi..?

Ziyalı, müfəkkir, intellektli insan mütləq öz ətrafına müs-
bət təsirlərini göstərir. Onun varlığı o mühitdə mütləq hiss olu-
nur...

İran, fars molla rejiminin bizim insanları istədikləri tərəfə
çəkməsində günahı var, ancaq Azərbaycan dövlətinin, dövlət
təhlükəsizlik orqanlarının, mədəniyyət və təhsil nazirliyinin
heçmi günahı yoxdur...?

Ölkədə nə qədər qeyri hökumət təşkilatları var, heç bəlkə,
statistika komitəsi də onların sayını bilmir... Bunların heçmi
günahı yoxdur?

Nə qədər hər il dövlət qeyri hökumət təşkilatlarına pullar ayı-
rır, yüksək qrantlar alıb, yalnız reklam işçilərinə xeyir verən
təşkilatlar, hansı layihələri həyata keçirirlər?

Bunların heçmi günahı yoxdur?
Bu sahəyə nəzarət edən qurumun heçmi günahı yoxdur?
MTRŞ var idi, dəyəşən indi adını dəyişiblər, onların heçmi
günahı yoxdur bu işdə?

Tablifat 70 il kommunist partiyasını yaratdı.
Şəxsən mən ələ bilirdim ki, Lenin mənim babamdır...
Heç də, heç nə gec deyil..

Dövlətçilik və millətçilik ruhunda effektiv tablifat aparılısa is-
tədiyimiz cəmiyyəti qura bilərik..

Onu da deyim ki, millətçilik heç də pis bir şey deyil və inki-
şaf etmiş bütün dövlətlər buna xüsusi önəm verirlər...

Kamran Güllər

Naxçıvanda Nərimanovun heykəli sökülüb, ədə hurreeeyyy...

Naxçıvanda N.Nərimanovun heykəli sökülüb,ədə hurree-
eyyy... Xudayar bəyin nəvələri bayram edir,səbəbi də "Nərima-
nov Naxçıvanı ermənistanə verəcəmişsən" miş-miş,müş... Gö-
rəsən niyə verməyib bas,Zəngəzur ermənilərə verməkdə itti-
ham olunan külli-ixtیار sahibi Nərimanova nə mane olubmuş
görəsən?

İnanın,baxib həm gülmək,həm də ulamaq istəyirəm.Bu xalq
nə vaxta qədər öz tarixinin saxtalaşdırılmasına çəpik çala-
caq,nə vaxta qədər dostunu,düşməni tanımayacaq??..

Nərimanov dünənki tarixdir,onu çamur atmaq istəyənlər bir
zəhmət bir çevrilib arxalarına baxsınlar...

"ƏLİHEYDƏR,QARABAĞ ƏSİNİN G'TÜN DEYİL İSTƏYİYƏ
VERƏSƏN" deyə Nərimanovdan söz gətirdiyi unutmayın.
Nərimanov qanı ilə,canı ilə Türk oğlu Türk olub,Nərimanovu
tanımaq üçün M.K.Atatürkün xatirələrini oxuyun.Bə,bəlkə də
Türk düşmənləri Nərimanovu həzm edə bilmir,bu başqa məsə-
lə.Təbii ki,həzm edə bilməz,çünki düşməne qarşı savaşmaq
üçün pulsuz silah,qızıl,neft göndərən Nərimanov idi,Xudayar
bəy deyil...

“Validəymlər xoşbəxt olmadıqlarına görə övlad da əziyyət çəkir...”

"Validəymlərlə uşaqların təmasında problemlər yarandığına görə
uşaqlar referand qrupları sevir, amma öz ailələri ilə normal ünsiyyət
qurmurlar. Ona görə də bəzən validəymlərin övladlarında bığa və di-
gər əşyaların olduğunu bildiyinə görə təsadüfən övladları üçün övlad da
gətiriblər və görürük ki, uşağının nə etdiyiylənd validəymlə xəbərsizdir!"

Bunu Adalet.az-a açıqlamasında psixoloq Zeynəb Eyyubova validəymlər
və uşaq münasibətləri haqda danışarkən deyib. Psixoloq bu problemin çox
ciddi olduğunu və tədbirlər görülməsinin vacibliyini vurğulayıb:

"Bəzən uşağı başqa bir uşağı vurur, amma validəymlər heç uşağının aq-
ressiyasından xəbəri yoxdur. Bunun üçün məktəblərlə validəymlər arasın-
da iş keçmək lazımdır. İndi kartlar çıxıb, sadəcə bu kartlarla validəymlər
də məlumatlanmırlar.

Xaricdə olduğu kimi onların telefonlarına uşaqlarıyla bağlı məlumatlar
göndərilir. Çünki uşaqlar məktəbdəki problemi bəzən evdən gələndə
bilir. Validəymlərin özəri bir-biri ilə xoşbəxt olmadıqları üçün övlad da or-
tada aqressiv bir ata-ana ilə böyüdüyi mühitdə özünü küçədə güclü gös-
tərmək istəyir.

Bunun üçün məktəbin uşaq psixoloqları ilə yanaşı, başqa psixoloqların
da məktəbə dəvət olunması, uşaqlarla testlər keçirilməsi, onların bir-birinə
olan münasibətlərinə baxılması zəruridir. Kinolardan ilhamlanaraq uşaqlar
bir az həvalə görülməyə, özərləri qeyri-ənənəvi göstərməyə də meyillidir-
lər. Ona görə də validəymlərdən yüzə min nəzarəti artırmaq tələb olunur".

Vasif Əliheyseyn

Ukraynada ölən rus əsgərlərinin çəkmələrindən sərgi: Nyu-Yorkda

ABŞ-in Nyu-York şəhərində
sərgi açılıb. Belə bir sərgi
ABŞ-də ilk dəfə açıldığı üçün
maraq doğurub.

Adalet.az xəbər verir ki,
əsas eksponat öldürülən rus
əsgərlərinin ayaqqabılarıdır.
Ulduz formasında hazırlan-
mış çərçivədə "russkaya ba-
tinka" ları sərgilənib. Sərginin
bir hissəsində vaxtilə rus əs-
gərlərinə məxsus çəkmələr rus
ordusunun simvolu olan qırmızı ulduz şəklində düzülib. Çəkmə-
lər Ukraynanın çoxsaylı yaşayış məntəqələrindən toplanıb. Mə-
lumatı Clash Report Twitter səhifəsi yayıb

Qeyd edək ki, Rusiyanın Ukraynaya hücum etdiyi 404 ərzin-
də Rusiya böyük şokla qarşılaşıb. Beləki, Rusiya indiyə qədər
175 610 hərbi, 3619 ədəd tank, 6993 ədəd zirehli döyüş maşın-
ı, 2694 ədəd artilleriya sistemi, 527 ədəd RYAS (reaktiv yayılma
atış sistemi), 280 hava hücumundan müdafiə sistemi, 306 ədəd
hərbi təyyarə, 291 ədəd helikopter, 5553 ədəd avtomobil texni-
kasi, 2262 ədəd PUA, 911 qanadlı raket, 18 gəmi/qayıq, 298 xü-
susi avadanlıq itirib.

Əntiqə Rəşid

Ukrayna müharibəsində son vəziyyət: Rusiyanın ən böyük qorxusu Krim planı üzə çıxdı!

Dünya aylardır Rusiya ilə Ukrayna ara-
sında gedən müharibəni qorxu içində izlə-
yir. On minlərlə insanın həyatına son qo-
yan müharibə tam sürətlə davam edərkən,
Ukraynadan Rusiyanı qəzəbləndirəcək bir
addım atıldı. Ukraynanın Krimla bağlı pla-
nının təfərrüatları üzə çıxdı.

Ötən ilin fevralında Rusiya prezidenti Pu-
tinin verdiyi sərəncamla başlayan qanlı mü-
haribə hələ də ölümlə davam edir.
Baxmayaraq Rusiyanın Soledarı vurması ilə
yeni mərhələyə qədəm qoyan müharibənin
son unvanıdır.

Rusiya Ukraynanın şərqindəki "son qala-
sı" olan Baxmuta ənənəvi keçirmək üçün demək
olar ki, bütün gücünü səfərbər edib.

2014-cü ildə ələ keçirilən Krima müha-
ribənin yayılması Rusiyanın ən böyük qorxusu
kimi qələmə verilir.

Krima hücumu dəfələrlə "qırmızı xətt" ki-
mi xarakterizə edən Rusiyanın bu açıqlama-
larına baxmayaraq, Ukraynadan alovlu bir
addım gəldi.

Ukrayna Milli Təhlükəsizlik və Müdafiə
Şurasının katibi Oleksiy Danilov Kiyevin bu
şərs planlaşdırdığı eks-hücum öncəsi planı
dərc edib.

Danilov öz planında Moskvanın Krimda
təyin etdiyi administrasiyada işləyən bütün
ukraynalıların cinayət məsuliyyətinə cəlb
olunmasını təklif edib.

Moskva 2014-cü ildə Krimı il-
haq etmiş də, dünəninin ekşər his-
səsi onu Rusiya ərazisi kimi tanı-
maqdan imtina edir.

Ukrayna rəsmisi bildirib ki, bu
insanların bezziləri cinayət məsu-
liyyətinə cəlb olunacaq, digərləri
isə dövlət təqaüdlərini itirəcək və
ictimai işlərdən kənarlaşdırıla-
caqlar.

Facebook-da paylaşım edən
Danilov yazıb ki, 2014-cü ildən
sonra Krima köçən bütün Rusiya
vətəndaşları deportasiya edilməli
və Rusiya hakimiyyəti altında apa-
rılan bütün daşınmaz əmlak sövdələşmələri
ləğv edilməlidir.

Planın bir hissəsi eləridir Danilov Rusi-
yanın Krima inşa etdirdiyi 19 kilometrlik
(12 mil) körpünün sökülməsinə də çağır-
nıb.

Emin

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

Köhnəlik nişanəsi və yaxud SİRLİ OTAQ

Mənə görə sözü eşitmək, onu qavramaq artıq elə onun mahiyyətinə varmaqdı. Yeni qəzetin hansı gün çap olunmasından söhbət getmir, onun oxunmasından söhbət gedir. Yeni beş il, on il bundan önce çap olunmuş qəzet mən bu gün oxuyuramsa, deməli, o mənim üçün təzədi. Bax, bu mənada hər gün səslənən söz nə qədər ətrafımda gəzib dolansa da, o, əgər mənə ünvanlanmayıbsa mən onun ardınca getmirəm. Amma söz qapımı döyəndə ona ürəyimın qapısın açırım ...

Bax, bu mənada mənim bu yazımın da işıq üzü görməsində bir sözün güclüçüm kimi alışıması kifayət etdi. Yeni iş otəğıma daxil olan bir Allah bəndəsi vurğuladı ki, bu otaq mənə keçmiş xatırladır - həm aurası ilə, həm içindəki kimi mənə zərə ilə, həm də burada tez-tez səslənən retro musiqilərlə... Doğrusu, mən özüm də bu barədə düşünmüşdüm və həttə ən yaxın dostlarım, mənə ərkı keçən doğmaları mənı köhnəliyin qalığı kimi bir az qınasalar da, nədənsə mən köhnədən qaldığıma heç vaxt təəssüflənmişəm, üzülməmişəm. Hətta zaman-zaman düşüünb belə bir məntiqi nəticəyə gəlmişəm ki, baş verənlər heç biri təsadüf deyil. Onların hamısının mayasında bir zərurət var. O zərurət iki anda təsadüf formasında ortaya çıxır. Elə ki, sular axıb durulur, elə ki, hər şey öz yerini tutur, bax, ondan sonra sakit bir tərzədə olanı, olmuşu varəqləyəndə,saf-çürük edəndə və yaxud da düşünəndə adamın qarşısına təsadüfün mayasındakı zərurət çıxır. Elə səhər-səhər eşitdiyim iş otəğımla bağlı fikrin də arxasında sən deməbir zərurət dayanırmış. O zərurət bu yazının doğulması imiş. mən də həmin zərurəti ürək açılığı ilə qəbul edib belə otəğda dünyaya gələn fikirlərin, duyğuların,misraların axarına düşürəm...

Özü özündən bezib,
Küsmüş adam, kimiyəm...
Əlin ümiddən üzüb -
Kəsmiş, adam kimiyəm...

Yıxılıb əsən yələ,
Özün axıdıb sələ...
Həttə ruhunu belə -
Özmiş, adam kimiyəm!.

Sevgi adlı sənəti -
Məram etdim, mən qəti!
Sevinirəm, Cənnəti -
Gəzmış, Adəm kimiyəm!

Arxada bir zaman kəsiyi qaldı. Elə bir zaman kəsiyi ki, mən o zamanın içərisində təkə özümünyox, həm də doğmalarım, ailəmin ömrünə yazılan məqamların sevincini yaşamışam. Bu gün də həmin o sevinc mənim və doğmalarımın həyatını bəzəyir. Deməli,insan yaşa dölduccə onu iki məqam daha çox özünə çəkir. Biri torpaq, biri də ətrafında böyüyən körpələr, yeni nəvələr. Mən torpaq həsrətinin bütün acısını, bütün yaşığımsı artıq 30 ilə yaxın çəkdim... Yəni 1991-ci il oktyabrayının 30-dan bu acının, bu nısgılın nə demək olduğunu varlığımda hiss edim və elə o hiss etdiyim ağrının içərisində də özüm də özümüçün ikinci bir ağrıya çevrildim... Ona görə də yazanda ki, "torpaq çəkir adamı" mənə heç kim etiraz etmir. Ən azından bu şeirə görə oxucuları mənı qınamır. İnsanı çəken, təbliki, yaşlı insanı çəken ikinci məqam nəvələrdi. Mən zaman-zaman qonşuda, qohumda" dövlətdə dəvə, övladda nəvə" dəyən yaşlıların fikirlərini çox dinləmişəm.Amma etiraf edim ki, onların nəvə ilə bağlı söylədikləri mənə bütünülkə hopmamışdı. Elə ki, mənim də boynuma baba misliyası düşdü, onda anladım ki, sən demə yaşlı kişilər ağzılarının dadını bilirmiş. Baba sözünün şiriniylini , tərəvətinı qiymətləndirmək və onun işığında yaşamaq sən demə ayrı bir dünya imiş.

Mən bu doğmalığın, yeni bu mühitin içərisində anladığım həmin o torpağın və nəvənin, yeni uşağın yaşlı insanı özünə çəkmasınının nə qədər böyük bir mənanın, nə qədər tutumlu bir həyat sirrinin gücü qarşısında, ağırlığı altında susuram. Və düşünürəm ki, bu həm də onlara qoşulub əylənəndə mənı uşaqlaşdırır, mənı uşaqlığıma qaytarır. Necə deyərlik, mən də uşaq oluram. Bax, ilahi güc, ilahi sevgi, həm də gözə görünmədən öz əhatə dairəsində insanı yaşadan, hərəkət etdirən qüvvə məncə elə budur. Bu qüvvənin, bu gücün adı və həm də dadı yəqin ki, böyük hərlərdə yazıla bilən bağlılıqdı. Qan, hiss, duyğu və bütövlükdə sevgi bağlılığı! Ailəyə, dünəninə, bugünüinə və sabahına olan bu bağlılıq bəlkə də elə biz dünyaya gələn andan bizimlə birgə doğulur, bizimlə birlikdə günləri, illəri, ayları başa vurur. Mən də öncədən dediyim kimi, bax bu sirli, həm də köhnəliyi özündə ifadə edən iş otəğımdan kağıza köçürdüyüm duyğularımı sizə anladanda bu təzə sözü də, yeni nəvələrə bağlı fikirləri də fəda etmiş oldum. Bu fikirləri bir tala çiçəyə bənzətsək, onun üzərindəki şəh damlalarının da yəqin ki, öz yeri olar.

Vəd vermişdim -vədimi
Özüm unudum,özüm...
Su səpdiyimocağın -
Közün unudum,közün...

Bəllidi neylədiyi
Yaramın göynədiyi
Ucadan söylədiyi-
Sözün unudum,sözün...

Bir dəli məhəbbətin
İcmək üçün şərbətin...
Bu yazıq Əbülfətin-
Özün unudun,özün!

Hər kəs durduğu yerdə, daha doğrusu, doğulduğu yerdə özünü güclü sayır, özünü güvəncilı, arxalı,həm də bir az başqalarından səlahiyyətli hesab edir. Bu mənada götürəndə mənim doğulduğum kəndə paytaxt arasında çox böyük bir məsafə var. Mən o məsafəni hərğün xəyalən əzi iki-üç dəfə gedib qayıdram. Gedəndə də nəfəsim kəsilir,qayıdanda da. Gedəndə də gözərlim dolur, kirpiklərim nəmlənir, qayıdanda da yanaqlarımdakı şırımları silmək, qurutmaq yadımdan çıxır...

... Və yaxşı bilirəm ki, inamsız yaşamaq qeyri-mümkündür. Ona görə içimdəki inamın etəyini əldən buraxmıram.Əksinə, onun daha da möhkəmlənməsi, ayəğının yer tutması üçün özümü hər gün təkrar-təkrə kökləyirəm. Necə deyərlik, hazırlıqlı bir duruma gətirirəm.Və yaxşı ki, hər kəs özünə, öz içinin havasına köklənir...

Bəli, bu gün köhnəliyi xatırladan bir otəqda köhnəliyin nişanəsi olan bir Allah bəndəsi düşüncələrini,yaşantılarını və bir az da duyğularını araya-ərsəyə qoydu. İndi necə ifadə olundu, necə alındı, bu tamam başqa söhbətdi. Əsas odur ki, dünən bugünün bünövrəsidi. Köhnəlik yeniliyin altı qatıdı.

Bunlarsız ayaqda durmaq,mübarizə aparmaq zənnimcə çətindir, həttə bəlkə mümkün də deyil. Çünki özlüsüz,köksüz, köməksiz evi də, ağacı da külək daha tez yıxır, daha tez uçurur. Mən daxilən, həm də inamıma görə, özümlü üst qatdan daha gərəklı saymışam.

Hər şey tarixi zərurətdən başladığı üçün SSRİ Mərkəzi hökumətin qərarı ilə 1941-ci il dən fəaliyyətə başlayan Moskva Radiosunun Xarici Verilişlər bölməsinin nəzdində fəşizmin ifşə edilməsi, ona qarşı əks təbliğat aparılması məqsədilə Bakı radiosunda türk və fars dillərində yayımlar təşkil edildi. Yaxın Şərq ölkələrinə verilən bu proqramlar tez bir zamanda yüksək aktualıq kəsb etdi. Ona görə də ərəb dilində verilişlərin yaranma zərurəti günün vacib problemlərindən biri oldu. Amma belə bir şöbənin təzliklə təşkil edilməsi o qədər də asan deyildi. Çünki o vaxtlar bütün SSRİ məkanında ərəb dilini bilən yüksək dərəcəli mütəxəssis tapmaq çox çətin idi. Çoxsaylı xarici dildə veriliş yayımlayan SSRİ kimi nəhəng bir ölkənin yeri li ərəb dili bilən mütəxəssisi yox idi. Ona görə də Moskva Radiosu məcbur olub Misirdən kommunist düşüncəli ərəb diktorlar dəvət etmişdi. Bundan başqa 1941-ci ildə SSRİ hökuməti radio təbliğatını Türkiyə və İranda yaymağı məqsəduəyğun hesab edərək növbəti addım atır. Həmin ilin iyulunda Azərbaycan radiosunda türk və fars dillərində verilişlər hazırlayan iki redaksiya yaradılır. Türk dilində verilişlər redaksiyasına Adil Əfəndiyev, fars dilində verilişlər redaksiyasına isə qısa dövr ərzində Qulam Məmmədli rəhbərlik edir. 1941-ci il iyulun 20-də "Burası Bakı", "İncə Bakı" ifadələri ilk dəfə Azərbaycan radiosu ilə verilən sınaq verilişlərində səsləndirilir. Həmin verilişlər 1941-ci il avqustun 18-dən müntəzəm olaraq "Bakının səsi" çağırışı altında dünyə efrinə çıxır.

Bir il sonra 1942-ci ildə Naxçıvan torpağında, Ordubad şəhərində, ziyalı ailəsində Səfer Cəfərov doğulur. İllər ötdükdən radiomuzda yaradılmış xarici verilişlər bölməsi ilə onun yolları kəsişir...

Bu kəsişmə isə heç də təsadüf deyildi. Bu daha çox Səferin böyüyüb-boya

Yeri görünən USTAD

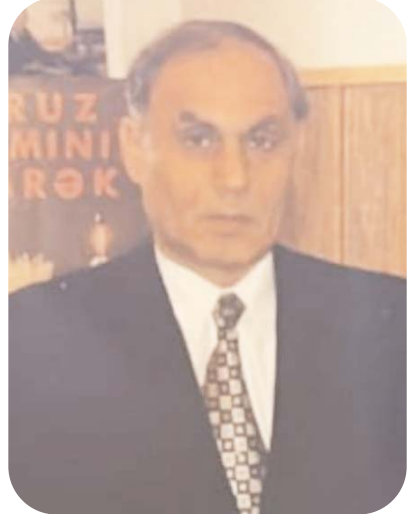
Unudulmaz diktorun xatirəsinə söz...

başə çatdığı mühtlə bağlı idi.Belə ki, Səfer Cəfərovun qardaşı Fərhad Zeynalov dünya türkoloqları içərisində tanınan görkəmli alim idi. Qardaşı tanınmış jurnalist Zöhrab Zeynalov uzun illər Azərbaycan radiosunda rəhbər vəzifələrdə çalışmışdı. Təbii ki, ailədə özündən daha yüksək ziyalı qardaşlarının elmi-bədii, həm də ictimai mövqeyi Səferin dünyagörüşünün zənginləşməsinə, elmi biliklərə dərinlən yiyələnməsinə təsisrız ötürməyə bilməzdi.

Səfer Ordubadda orta məktəbi bitirdikdən sonra paytaxta - Bakıya gəlir. Dövlət Universitetinin Şərqşünaslıq fakültəsinə daxil olur. Tələbəlik illərində Azərbaycan Radiosu ilə əməkdaşlığa başlayır. Beləliklə Səferin ömrünün 50 illi radio ilə bağlanır, həm də əbədi Azərbaycan radiosunda isə hələ 1950-ci ildə türk və fars redaksiyalarının əsasında Xarici verilişlər baş redaksiyası yaradılmışdı. 1951-ci ildən xaricdə yaşayan soydaşlarımız üçün hər gün azərbaycanca 1 saatlıq veriliş yayımlayan redaksiya da bu qurumun tərkibinə daxil edilmişdi. Bir müddət sonra, yeni 1959-cu ildə isə Azərbaycan radiosunda ərəb dilində verilişlərin yayımı başlandı. Bu redaksiyada diktor vəzifəsinə İraq türkmənlərindən olan Bağdad radiosunun diktoru Sina Səid dəvət olundu. Qısa müddət ərzində bu redaksiya bir sıra ərəb ölkələrində əks-səda doğurdu və bu ölkələrdən təqdir məktubları gəlməyə başladı.

Amma bir məsələ başlıca problem olaraq qalmaqda idi. Həmin illərdə Moskva Radiosu Azərbaycanın radiosunun xarici verilişlər bölməsini mütəxəssislə

təmin etmək imkanına malik deyildi. Digər tərəfdən isə artıq Azərbaycanın isə buna ehtiyacı yox idi. Çünki artıq Bakı Dövlət Universitetində Şərqşünaslıq fakültəsinin ərəb şöbəsində görkəmli alim Ələsgər Mahmudovun rəhbərliylə Aida İmamquliyeva, Malik Mahmudov, Vasim

Məmmədliyev, Elza Hüseynova, Malik Qarayev kimi dili mükəmməl bilən, pux-tələmiş ərəbşünas alimlər yetişmişdi. Artıq Azərbaycan Radiosunu ərəb dilində verilişlərində yerli mütəxəssislər çalışdırırdı. 50-ci illərin sonu, 60-cı illərin əvvəllərində Radionun ərəb şöbəsində redaktor, tərcüməçi Vasim Məmmədliyev, diktor Sina Səid və başqa peşəkarlar işləyirdi.

1967-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin ərəb şöbəsinı bitirən Səfer Cəfərov

radionun ərəb şöbəsinə təyinat alır. O vaxtdan əmək fəaliyyətinə başlayır və kerküklü Sina Səidlə bərabər işləməli olur. Sina Səid Kerkük-Azərbaycan xalq məhnlərinin gözəl ifaçısı olmaqla bərabər, ərəb dilində peşəkar diktor idi. Xoşbəxtlikdən Səfer ilk fəaliyyətinə Sina Səidin rəhbərliyi altında başladı. Bu, gələcəkdə Səferin ərəb dünyasında tanınması, fəaliyyət göstərməsi, peşəkar ərəb diktor olması üçün əla fürsət idi. O, Sina Səiddən sənəti bütün incəlikləri öyrənir və müstəqil diktor kimi yetişir. Getdikcə Səferin səsi, sözü bütün ərəb ölkələrində eşidilir və sevilir. O, ərəbcə o qədər təmiz, qüsursuz danışır, mətn oxuyurdu ki, onun ərəb olmadığına heç kəs inanmırdı.

Səferin bu istedadı qısa müddətdə ətrafdakıların diqqətini özünə cəlb edir. Bu diqqət qısa müddətdən sonra Səfer üçün istedadın zəngin təcrübə ilə vəhdət təşkil etməsinə səbəb oldu. Beləliklə, diqqətdən doğan ilk addım baş verir. Haşiyəyə çıxaraq qeyd etməliyəm ki, o vaxtlar Sovet mütəxəssisləri Yəmənin Ərəb Respublikasına ezamiyyətə göndərilirdi. Göndərilənlərin sırasında Səfer Cəfərov da vardı. Belə ki, S.Cəfərov 1968-ci ildə Yəmənin Ərəb Respublikasında işləmək üçün Moskvadan dəvət alır. Elə həmin ildən də Yəməndə müxtəlif təşkilatlarda tərcüməçi işləyir. Müxtəlif müddəti bitdikdən sonra Bakıya qayıdır. Beynəlxalq Radionun Ərəb şöbəsinə diktorluq fəaliyyətini davam etdirir. Nəhayət, bir neçə ildən sonra yenidən ezamiyyət başlayır. Bu dəfə Səfer Cəfərov başqa bir ərəb ölkəsinə - Suriyaya göndərilir və müxtəlif təşkilatlarda iki il tərcüməçi işləyir. Sonuncu ezamiyyət

yeti isə İraq Respublikasına olur. 80-ci illərin sonlarına yaxın İran-İraq müharibəsi başlayır. Müharibə İraqda bütün işlərin dayanmasına səbəb olur. Həmin il ölkədə çalışan Sovet mütəxəssisləri də öz vətənlərinə dönməli olurlar. Səfer İraqdakı 4 illik fəaliyyətinəndən sonra Bakıya qayıtmalı olur. Beynəlxalq Radioda diktorluq fəaliyyətini davam etdirir. Amma indli daha çox təcrübə və daha fərqli düşüncə ilə. Nəzəri biliklərin demək olar ki hamısını praktikada tətbiq etmiş Səfer, radio üçün ərəb dilili diktor mütəxəssislərin yetişməsində müstəsna xidmətlər göstərir. Hətta bu sahədə Səfer Cəfərov özünəməxsus məktəbini yaratmağa müvəffəq olur. Ona görə də hazırda bir çox tanınmış ərəbşünas mütəxəssislər Səfer Cəfərovu özlərinin ustadı, müəllimi olduğunu deyirlər.

Məşhur ifadə var: "Dünya Bir pəncərədir, hər gələn baxan gedər." Amma belə deyil, bu ifadə əslində heç də hər kəs üçün deyilməyib. Düzüdü, Səfer Cəfərov gəldi, baxdı, amma sadəcə baxmadı. O baxdıqca onu eşitdilər. Ərəb dünyasından, dünyanın ümumiyyətlə istənilən nöqtəsindən Səfer Cəfərov, Azərbaycanın səsinə ərəb dünyasının, bütünülkə beynəlxalq aləmin dağalğarın o qədər gur ucaltdı ki, indi onun aşağı salmaq sadəcə mümkün deyil. Min illər keçsə belə sən hər zaman qalır, onu sadəcə duymaq lazımdır. Bu gün fiziki olaraq bizi tərk etmiş Səfer Cəfərov əslində sadəladıqımız müstəvillərdə, bir də qəlbimizdə duyulur. Səsiniz aydın və ucadır, Ustad!

Əliabbas Quliyev

Çin və Hindistan arasında qərribə bir ölkə

Butan Cənubi Asianın iki nəhəngi Çin və Hindistan arasında sıxışdırılmış kiçik bir ölkədir. Meşələrini qanunla qoruyan, vətəndaşlarının xoşbəxtliyini Səadət Nazirliyi ilə dəstəkləyən ölkədə kimya məhsulları istehsal olunmur, ixrac olunmur.

Hindistanda yaranan Buddizm fəlsəfəsi Budda hələ sağ ikən Butan və onun qonşusu Tibetə yayıldı. Hindistanda zamanla əhəmiyyəti azalsa da, bəzi ölkələrdə, o cümlədən Butanda gücünü itirmədən davam etdi. Qisman bu səbəbdən Butan Tibet imperiyasının təsiri altında düşdü... Bu mistik və nağıl ölkəsində demək olar ki, hər dağda, hər kənddə, hər çay sahilində bir məbəddir. 1910-cu ildən daxili işlərdə muxtar, xarici siyasətdə Britaniyaya tabedir. Paytaxt Thimphu həm də ölkənin ən böyük şəhəridir.

2008-ci il Konstitusiyası ilə parlament sistemine keçən ölkənin lideri "Əjdaha kralı" kimi tanınan Butan kralı Jigme Khesar Namgyel Vanqchukdur. Xalq tərəfindən çox sevilən kral 31 yaşında ikən 21 yaşlı tələbə Jetsun Pema ilə evlənərək xalqın könüllü bir daha fəth edib.

1974-cü ilə qədər turistlərə qadağanı qoyulan Butanda bu gün də qadağa aradan qaldırılrsa da, turist olmaq üçün şə-

rtlər var. Turist icazəsi almaq üçün bütün səyahət xərclərini əvvəlcədən ödəməlisiniz. Bundan əlavə, ölkənin yalnız müəyyən bölgələrində bələddi və ya qrup şəklində müşayiət olunmasına icazə verilir. Ola bilsin ki, dünyanın ən təhlükəli hava limanlarından biri, 5500 metr yüksəklikdə, dağlar arasında gizləndiyindən və bu əraziyə 25-30 pilot enə bil-diyindən bütün uçuşlar bir aviakəmət rəfərinə həyata keçirilir. Butana neqliyyatı Hindistan, Banqladeş, Tayland və ya Nepal vasitəsilə milli aviakəmət Druk Air vasitəsilə həyata keçirilir və vizalər Butan Kralığının bu ölkələrdəki səfirliklərindən əldə edilə bilər.

Hətta 1960-cı illərdə asfalt, motorlu neqliyyat vasitələri və hər hansı bir texnologiya mövcud deyildi. Ölkədə işıqıq olmayan yollarda polis qarşılıqlı hörmət və işarələrle axını müəyyən edir. 1999-cu ilə qədər televiziya və internet rəsmi olaraq qadağan edildi. Bu səbəbdən Butan dünyada televiziyaadan istifadə etməyə başlayan sonuncu ölkə hesab olunur. 1980-ci illərdə ölkədə savadlılıq səviyyəsi 10%-ə yaxın idisə, bu gün bu rəqəm 60%-ə yüksəlib.

2008-ci ildə insanların daxili rahatlığının qayğısına qalmaq üçün Milli Səadət Komitəsi yaradıldı. Dünyada bənzəri olmayan Xoşbəxtlik Nazirliyi ümumi

milli xoşbəxtliyi siyahıyaalma statistika-sı kimi üsullarla ölçür. Onlar dünyanın ən kasıb ölkələrindən biri kimi görünsələr də, ölkədə evsiz vətəndaş yoxdur. Eviszlərə krallıq ev tikmək və onu becər-mək üçün torpaq ayrılır.

Klassik təbəbət və ya ənənəvi üsulların tətbiq olunduğu tibb mərkəzlərindən bütün vətəndaşların pulsuz dəstək alması mümkündür.

Əhalinin əksəriyyəti buddist olduğundan ölkədə heyvanların öldürülməsi qadağandır, et yalnız Hindistandan gətirilir. Bu səbəbdən ölkədə vegetariənlik çox yayılmışdır. Yaşadıqları yüksəklikdə

yetişdirilə bilən qırmızı düyü ilə hazırlanmış düyü.

Təbiiyyəti qorumaq üçün sərt qaydalar qoyan ölkənin simvolu olan Takins camış boyyadır və bir az da keçiyə bənzəyir. Duz, istiot, yağ əlavə edərək çay

İçirlər. Təbiətə hörmət etdiklərinə görə ölkə ərazisinin 70 faizini təşkil edən meşələrin mühafizəsinə çox həssas yanaşır. 2015-ci ildə bir saat ərzində 50 min ağac əkməklə dünya rekordunu qıran Butanın əkin sahəsi çox azdır. İqlim müxtəlifdir. şimal tropik; orta hissələrdə qış soyuq, yayı isti olur; Himalay dağlarında qış sərt, yayı isə sərin keçir. Şərqi

Bakıda qadın müştəri taksı sürücüsünü öldürüb ona zibil atdırdı

Alxan adlı taksı sürücüsü Adəlat.az-ın əməkdaşına başına gələn maraqlı bir hadisəni nəql edib. Taksı şirkətlərində birində çalışan sürücü bir müddət önce Xəzər rayonu ərazisində, Həzi Aslanov metrosuna yaxın binaların birindən ona sifariş gəldiyini bildirib. O, olanları belə nəql edib:

"Müştəri Həzi Aslanov metrosunun yanındakı ünvandan Xirdalan şəhərinə sifariş vermişdi. Ünvanı çatıb zəng vurdum ki, sizi gözləyirəm. Telefona bir xanım cavab verdi və dedi ki, çantalarım ağırdı, beşinci mərtəbəyə qalxıb mənə kömək elə. Mən də düşündüm ki, xanımın, yəqin heçqədən də çantalarına gücü çatmır. Liftlə qalxdım və beşinci mərtəbədə mənı qarşıladı. İki ağır çantamı mənə verdi və dedi ki, siz düşün qalan vəşimi də götürüb gəli- rəm. Aşağı düşüb xanımı gözlədim, aradan 5-10 dəqiqə ötdü, amma xanım gəlmədi. Zəng vurdum və gördüm ki, nömrəmi blok edib.

Sonra şirkətlə əlaqə saxladım. Şirkət də qadınla əlaqə saxlaya bilmedi. Ondan sonra şirkətdən dedilər ki, çantaları aç bax gör içi-

də nə var. Çantaları açanda gördüm ki, hər iki si evdən çıxan tullantılardı. Orda ətrafı təmizləyən qadınlar dedi ki, "oğul, sən birinci "qurban" deyilsən, bir də belə şeylərə aldandı. Götür o tullantıları da yolda zibilxanaya atar-sən.

Məcbur olub tullantıları da götürüb maşına qoydum və yolda zibilxanaya atdım. Xanımın nə qədər çalışsam da əlaqə saxlaya bilme-dim"-deyə taksı sürücüsü bildirir.

Vasif Əlihüseyn

Məşhur aparıcı Azərbaycan haqqında sənədli film çəkdi

Türkiyənin tanınmış aparıcısı, Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdıran Əsra Gəzginci "Əsrərangiz Azərbaycan" adlı sənədli film ersəyə gətirib.

Türkiyənin Azərbaycanda-ki səfirliyindən Adəlat.az-a verilən məlumata görə, sənədli film əsas mövzusu Azərbaycanın mədəni irsi, folkloru, xüsusiyyətləri Qarabağın tarixi, həmçinin, Azərbaycan-Türkiyə dostluq-qardaşlıq

münasibətləridir. Əsra Gəzgincinin sözlərinə görə, "Əsrərangiz Azərbaycan" filminin Bakidan Türk dünyasının

paytaxtı Şuşaya qədər uzanan səyahəti əks etdirən ümumilikdə 10 veriliş çəkilib.

Qeyd edək ki, sənədli film daha önce Türkiyənin NTV kanalında izləyicilərə təqdim edilib. Verilişdə işğaldan azad olunan rayonları- mız haqda da danışan Ə.Gəzginci Şuşanın önəmi barədə NTV izləyicilərinə ətraflı mə-lumat verib.

Film aprelin-2-də Azərbaycan İctimai Televiziya-sının efrində də yayılma-nacaq. Daha önce filmin ilk bölümü yayınlanmışdı.

ƏDALƏT •

7 aprel 2023-cü il

Emin

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə “Böyük Qayıdış”

№ 13 (2337) 7 aprel 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

YURDA DÖNÜŞÜN BÖYÜK SEVİNCİ

“Kim nə deyir-desin, adamın öz evinin, öz yurdunun və ocağının yerini heç nə verə bilməz. Hətta ən əziz adamın sənə şərait yaratsa, qucaq açsa belə öz evinin rahatlığını heç yanda, heç harda tapa bilməzsən”. Bu sözləri mənimlə söhbətimdə 1993-cü ilin avqustun 23-də Füzuli rayonu işğal edilərkən məcburi köçkünlük günlərini və illərini yaşayan, uzun illər pedaqoji sahədə çalışmış, gözəl ziyalı və mənalı həyat tərzini yaşayan Fazil Dayandur oğlu Məhərrəmovdur. O, deyir ki, eləki, Böyük Bəhmənlili ermənilərin işğalı altına keçdi, bax o gündən bizim qara günlərimiz başladı. Düzdür, bizə müəyyən yerdə dövlət şərait də yaratdı, maddi və mənəvi cəhətdən dəstək də verdi, hələ üstəlik Ulu Öndər Heydər Əliyev İmişlidə olarkən biz məcburi köçkünlərlə görüşündə dedi ki, hamınız tezliklə öz kəndinizə, evinize dönəcəksiniz.

Çox keçmədi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1994-cü ilin

yanvarın əvvəllərində Azərbaycan Ordusu “Horadiz əməliyyatını” həyata keçirdi. Qısa zaman kəsiyində Araz boyunca Füzulinin işğal olunmuş 22 kəndi və Horadiz şəhəri erməni faşistlərindən azad olundu və bu döyüşlərdə sözün həqiqi mənasında Azərbaycan əsgəri, Azərbaycan polisi çox böyük qəhrəmanlıq, şücaət göstərdi və ermənilərin məğlub olmamaq sindromunu qırdılar və o mifi sındırdılar. Bax, bundan sonra Azərbaycan Ordusunun ən böyük qələbəsi qazanıldı, tarixə yeni bir səhifə yazıldı. Amma onu da qeyd etmək lazımdır ki, erməni faşistləri 6 ay müddətində işğal etdikləri 22 yaşayış məntəqəsinin əksəriyyətini yandırmış, yaxud da evlərin, sosial obyektlərin döşəmələrini, tavvanlarını, qapı-pəncərələrini söküb aparmışdılar.

Yeni, bizimkilər quru yurda qayıtmalıydılar. Ulu Öndər Heydər Əliyevin tapşırıq və göstərişi əsasında çox yox, 6 ay müddətində bu 22 yaşayış məntəqəsinin hər birində bütün infrastruktur - yol, su, qaz xətti, rabitə

bərpa edildi. Artıq demək olar ki, əhali yaşayış məntəqələrinə köçə bilirdi. Çünki burada onların yaşaması üçün nəinki minimum şərait, həm də ən yüksək imkan yaradılmışdı. Təbii ki, belə olan halda 1 il məcburi köçkünlük şəraiti yaşayan insanlar öz yurdlarına çox böyük sevinc və fərəhlə dönmək istəyirdilər.

Əlbəttə, bu sevinci 22 kəndin və Horadiz şəhərinin bütün sakinləri yaşayırdılar. Rayonun ən böyük yaşayış məntəqələrindən biri olan Böyük Bəhmənlili kəndinin sakinləri isə yurda dönüş anını çox böyük səbirsizliklə gözləyirdilər. Həmin sakinlər məcburi köçkünlük dövründə İmişlidə, Sabirabadda, Saatlıda, Şirvanı və o cümlədən 40-a yaxın rayonda yaşamışdılar. Bu xəbəri, bu anı eşidən kənd sakinləri sevinclərindən bilmirdilər ki, nə ələsinlər.

Yaşı 90-nı haqlamış Talb kişi deyir ki, mən ömrümdə öz yurduma qayıtdığım gündə olduğu kimi heç vaxt sevinməmişdim.

Dünyanın ən ağır anlarını və günlərini yaşamışam. İkinci Dünya müharibəsinə görmüşəm, repressiya anlarını yaşamışam, amma onlardan da ən dəhşətli torpağı və yurdu itirmək, məcburi köçkünlük ömrünü yaşamamışdır.

Bir çox həmkəndlimiz bu ayrılığa dözə bilmədi, dünyasını dəyişdi, bəziləri isə şəkər və ürək xəstəliklərinə tutuldular, amma şükürlər olsun ki, Allahın və Ulu Öndər Heydər Əliyevin köməkliyi ilə biz yenidən dedə-baba yurduyum Böyük Bəhmənliliyə qayıtdıq. Düzdür, ilk günlər, ilk aylar bir çox çətinliklər yaşadım, amma aylar ötdükcə dövlət bizə hər tərəfli qayğı göstərdi və yavaş-yavaş ayaq üstə

durmağa başladıq. Çünki bizim camaat çox zəhmətkeş, fərasətli, bacarıqlı insanlardır. Onlar səhrada da özlərinə həyat qurmağı bacarırlar. Biz kəndə gələnin ikinci ili artıq torpaq sahələrini əkdik, mal-qoyun saxladım və üstəlik də bir çox sakinlərimiz ticarətlə məşğul oldular. Bizim özümlə də dedə-babadan mal-heyyan saxlamışım.

Sovet hökumətinin kəsə-kəs vaxtında heç kim beş-on qoyundan artıq saxlaya bilməzdi, amma biz Zeynallıların həyatında 100-dən çox qoyun-quzu vardı.

Yurda qayıdırdan sonra yenə təsərrüfatımızı əkdik, qoyun-quzumuz çoxaldı, gəlirimiz artdı. Payı belli torpaq sahəsində taxıl, yonca və eləcə də bostan-tərəvəz məhsulları əkdik. Şükürlər olsun ki, dörd-beş ildə nə itirmişdikse, hamısını qazana bildik. İndi Böyük Bəhmənlili bəlkə də ölkəmizin ən varlı kəndlərindən biridir.

Burada 1500-dən çox ev var və onların da əksəriyyəti yurda dönüşdən sonra tikilib. Əgər Sovet hökumətinin vaxtında bizim kənddə 4-5 məşin varısa, indi hər qapıda avtomobil var. Bəzilərinin isə, iki məşini var. Üstəlik də son 10-15 ildə kəndimizdə çox böyük abadlıq işləri görülmüş. Kəndin dörd tərəfini birləşdirən asfalt yol çəkilib. Təbii qaz kəndə gəlir, üstəlik də artesianlarla yanaşı, kəndimizə yüksək keyfiyyətli su anbarından içməli su da verilir. İndi burada yaşamaq və işləmək çox gözəldir. Demək olar ki, bütün Bəhmənlilər doğma ocağına qayıdıb.

Allahyar Əliyev adına Böyük Bəhmənlili kənd tam orta məktədin direktoru Həsən Rzayev deyir ki, kəndə dönüşümüzü hələ vaxt yadımdan çıxara

bilmərəm. Rəhmətlik atam Həşim müəllim elə sevinirdi ki, heç ömründə belə fərəhli anlar yaşamamışdı. Dedi: oğul, ölmədim, bu günü də gördüm, evimizə, ocağıma döndük. Atam həyatımıza gərəndə dizini yerə qoydu və torpaqdan öpdü. Elə biz də dizimizi yerə qoyub, torpağımdan öpdük. Elə gözəl ətri var idi ki! Qısa zaman kəsiyində kəndimizdə yandırılmış evlərin hamısı və o cümlədən mənim rəhbərlik etdiyim məktəb əsaslı surətdə təmir edildi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev dəfələrlə Füzuliyə səfər etdi və bizə çox böyük arxa oldu. Sonra isə Ulu Öndərin yolunu Prezident İlham Əliyev davam etdirdi. O da Horadizdəki çıxışında dedi ki, burada yaşayanlar Milli Qəhrəmanlardır. Bəli, biz cənab Prezident İlham Əliyevin böyük qayğısı və köməkliyi nəticəsində bu ocaqda, mə yurdda möhkəmləndik, daha yaxşı yaşadım. Üstəlik də cənab Prezident çox sağ olsun ki, məcburi köçkün və qaçqınlara verilmiş statusdan sonra isə

hələ də yurda qayıdandan sonra istisna etməyimizə şərait yaradır. Bu diqqətlə görə bir daha öz kəndimizin sakinləri və ziyalıları adından cənab Prezidentə öz təşəkkürümü bildirirəm.

Bəli, Füzuli rayonunun Böyük Bəhmənlili kəndinin sakinləri yurda dönüşün sevincini bu gün də yaşayırlar və onlar deyirlər ki, bu sevinci bizə Ulu Öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev bəxş edib. Biz də kəndimizə döndəndən sonra qolumuzu çirmədik və hələmiz bir işdən ayrışdıq, yaşayışımız daha da yaxşılaşdı, özümlə xoşbəxt və fəxrənlə hiss edirik. Allah bu günü bizə çox görməsin. Min şükür ki, yurdumaza döndük və öz elimizdə-obamızda, kəndimizdəyik!

FAİQ QISMƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN

MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Haqqı nəhaqdan qorumaq niyyəti

... Çəkdiyi əzabları, dözülməz zülmələri, məşəqətləri, canındakı ağrıları bir özü bilirdi, bir də Allahı. Dörd il ölümlük hökmü altında, güllələnmək qorxusu ilə yaşamaq dəhşət idi. Hər gün gecə-gündüz döyülmək, özünündə deyirdi kimi, itn belə bəyənəmədiyi əzabları yeməyə məcbur olmaq... Bunların nə demək olduğunu dorindən dərək etmək üçün gərək bu acı taleyi yaşayaydın...

... 1988-ci il dekabrın 6-da Gəncə şəhər Mili İdarəsinin bir zabıt əməkdaşı şəhər avtobazasına gələrək burada sürücü işləyən Nizamiyə yaxınlaşdı: Mənimlə Mili İdarəsinə gəlməlisən, - dedi.

Nizami heyətlə milli zabitinin üzünə baxdı, təəccüblə çiyini çəkdi: Axı, mən nə etmişəm ki, mili İdarəsinə də gedim?! - deyər soruşdu.

Mili zabiti qəzəblə: Çox danışma, - dedi - gedək, orada biləcənsən...

Bələliklə bir neçə məsələni aydınlaşdırmaq adı altında şəhər mili İdarəsinə gətirilən Nizaminin həmin vaxtdan qara günləri başladı.

Onu ittiham edirdilər ki, son dənünki mitinqlərdə idarə etdiyən KAMAZ maşını qəsdən asayış qoruyun Səvət ösgerlərinin üstünə sürmüşsən, noticədo 4 nəfəri öldürmüşsən, 10 nəfəri də ağır yaralamışsən. Nizami nə qədər and-aman edib həmin hadisəni törətdiyini bildirsə də onun sözüünə fikir verən olmadı.

Dağlı Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi-nə dair Sovet İttifaqı rəhbərliyinin riyakar siyasəti, Azərbaycanlıların öz doğma ata-baba yurdlarından vəhşicəsinə qovulub didərgin salınması xalqımızın kəskin nifrətinə və hiddətinə səbəb olmuşdu. Bu ədalətsizliyə qarşı keçirilən etiraz mitinqləri və bu mitinqlərdə iştirak etməklə öz etiraz səs-lərini ucaldan soydaşlarımız Rusiyadan göndərilmiş təxribatçı qrupların cinayətkar əməllərinə təş gəlirdilər. Bunlardan biri də Nizami Abdullayev olmuşdu.

Keçirilən etiraz mitinqlərində həqiqətən belə bir hadisə baş vermişdi: Maşın əsgərlərin üstünə sürülmüşdü. Bu isə Moskvadan göndərilmiş xüsusi təxribatçı qruplara tərəfindən tutarlı bir bəhanə oldu etmək üçün törədilmişdi. Və bu cinayət əməli bu işdə heç bir günahı olmayan sürücü Nizami Abdullayevin bəyünə qoyulmuşdu.

İstintaq o vaxt Moskvadan göndərilmiş milli-yetməcə rus olan müstəntiqlər aparırdılar.

Cinayəti haqqı cəlb olunmuş Nizamiyə döşətili işgəncələr verirdi. Dırnaqlarını, dişlərini kəlbətlinə iynənsiz-dərmənsiz çəkib çıxarırdılar. Rezin torbaya salıb saatlarla döydürülür...

Nizaminin mühakiməsi Rostov Şəhər Məhkəməsinə oldu. Məhkəməyə şahid qismində çağırılan rus-sovet əsgərlərinə təhkim olunmuş zabıt məhkəmənin fasilə vaxtlarında qabaqcadan hazırlanmış şahidlərə pıçılı ilə deyirdi: " Məhkəmədə ifadə verib deyərsiniz ki, KAMAZ-ı əsgərlərin üstünə sürən Nizami idi.

Yalançı şahidlər onlara verilmiş tapşırıqla uyğun olaraq məhkəmənin gedişində həyəcansızca Nizaminin üzünə durur, ona şər-böhətan atırdılar.

Belo bir saxtakarlıqla, haqsızlıqla başa çatən er-

mənipərəst Rostov Məhkəməsinə Nizami Abdullayev on ağır cəzaya-ölümə məhkum edilir...

... 1990 - cı ilin iyun ayında Moskvada Kommunist Partiyasının 28-ci qurultayı keçirilirdi. Azərbaycan Ədliyyə Naziri Əlisab Orucov da qurultayın nümayəndəsi kimi Moskvaya gəlmişdi. Qurultay günləri Sovet İttifaqının müxtəlif ərazilərindən gəlmiş şikayətçilər ümidlərini Partiyanın Qurultayına bağlamışdılar. Odur ki, Moskvaya pənah gətirmiş çoxsaylı şikayətçilər qurultay nümayəndəsi olan yüksək vəzifəli şəxslərin yerləşdiyi mehmanxananın qarşısında və qurultayın keçirildiyi Kreml qapısının ağzında cərgə ilə düzülmüş və boyunlarından edəcəkləri şikayətlərin meğzi yazılmış lövhələr asmışdılar. Qurultay nümayəndəsi olan vəzifəli şəxslər həmin lövhələrdə yazılmış şikayətləri nəzərdən keçirə-keçirə Kreml qapısına yaxınlaşıb və içəriyə daxil olurdular. Əlisab Orucov da şikayətçilərin cərgəsi önündən keçərək Azərbaycan gəlmiş bir vətəndaşın boyundan asılmış şikayət orizəsi onun diqqəti cəlb edib. Əlisab müəllim dərhal ayaq saxlayıb həmin şikayətçiyə yaxınlaşıb, onunla salamlaşdı hal-əhval tutur və ona deyir ki, sabah gələrsən Azərbaycanın Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinə, soni orada qəbul edəcəm. Əlisab müəllim qəbuldan daqıq vaxtını da ona bildirir.

Bələliklə Əlisab müəllim ertəsi gün Daimi nümayəndəlikdə Nizaminin atası Adil kişi ilə görüşür. Adil kişi hadisəni ölməyən kimi ona danışır və onu inandırır ki, hazırda "güllə altında" həbsdə saxlanılan oğlunun bu işdə heç bir günahı yoxdur. Adil kişinin SSRİ Ali Məhkəməsinə etdiyi xahiş də rədd edilmişdi. Vəziyyətin faciəli sonluqla bitəcəyini yəqin edən Əlisab müəllim son ümid yeri kimi yaxından tanıdığı, xarakterinə və peşəkarlığına yaxşı bələd olduğu tanınmış vəkili Teymur İsmiyevə zəng edib ondan xahiş edir ki, şikayətçi Adil kişini diqqətlə, ətəflil dinləsin və Rusiya Federasiyası (RSFSR) Ali Məhkəməsinin sədrinə nəzarət qaydasında Adil kişinin adından şikayət orizəsi yazsın. Bələliklə Adil kişi Əlisab müəllimin məsləhəti ilə Bakıya qayıdıb, ölində olan sonoləri vəkili Teymur İsmiyevə təqdim edir.

...2 gündən sonra Adil kişi Moskvaya gəlib Teymur İsmiyevin tərtib etdiyi şikayət orizəsini Əlisab müəllimə çatdırır. Əlisab müəllim öz tərəfindən müvafiq zəruri tədbirləri görür.

Bələliklə hom Əlisab Orucovun göstərdiyi hüquqi yardımlar və eləcə də bilikli və təcrübəli vəkili Teymur İsmiyevin necə deyirdilər, daşdan keçən, hətta daş ürəkli belə yunşaldan müdafiə xarakterli çıxışı SSRİ Ali Məhkəməsinin Plenumunda əsl həqiqətin, haqq-ədalətin üzə çıxmasına səbəb olur. Güllə altında yataraq hər gün ölümünü gözləyən Nizami Abdullayevin ölüm hökmü ilə əlaqədar verilmiş qərar ləğv edilir.

Sözünün bu yerində məhkəmə-hüquq sahəsində müstəsnə xidmətləri və böyük təcrübəsi olan Əməkdar hüquqşünas İkrəm Kərimovun bir sözü yadına düşdü. O, deyir:

" Teymur İsmiyevin SSRİ Ali Məhkəməsinin plenumundakı müdafiə çıxışı dinləyəndə çox

qəhərləndim, gözlerim doldu. Həmin plenumda məhkum edilən qərar Teymur İsmiyevin bir vəkili kimi qələbəsi idi."

Bu fakt da maraqlıdır: Vəkili Teymur İsmiyevin adını eşidəndə Nizaminin həbsxanadakı kamera yoldaşları ona demişdilər: "Heç narahat olma, Teymur İsmiyev sonin müdafiəni əhdəsinə götürüb-sə, hesab elə ki, tezliklə evinizdəsən."

Belo də olur. Dörd il güllələnmə hökmü altında həbsdə saxlanan Nizami azadlığa buraxılır. Belo müəkkəb işlərin uğurla nəticələnməsi Teymur İsmiyevin vəkillik fəaliyyətində yüzlərdi.

Özü-özlünə böhtan ataraq ölüm cəzasına məhkum edilmiş şəxslərin müdafiəsi vəkilin əsl peşəkarlıq və xüsusi istedad tələb edir. Belo müdafiəni aparmaq vəkillik peşəsində ən çətin və nadir hadisə sayılır. Buna görə də Teymur müəllim bir vəkili kimi aylarla, illərlə çalışaraq əsl həqiqəti üzə çıxarmış, bələliklə müxtəlif vaxtlarda 50-dən artıq şəxsi ölüm hökmündən azad etmiş, əsl cinayətkarlar isə layiqli cəzalarına almışlar. Peşəkar vəkili bu fədakarlığı adla deyilir, ağırızdan-ağıza dolarsdır.

Onun "Xuliqanlıq işləri üzrə məhkəmə təcrübəsinin bozi məsələləri" adlı məqaləsindən o vaxtlar Rusiyada tədris vəsaiti kimi istifadə olunurdu.

Teymur müəllim dövrü mətbuatda da müntəzəm olaraq sız əlaqə saxlayır, dərəcə etdiyi yazılarda vəkillik peşəsinin xüsusiyyətləri və problemləri barədə maarifləndirici fikirlər söyləyirdi. Çalışır-dı ki, öz bilik və təcrübəsini, iş üslubunu gənc vəkili homkarlarına da öyrətsin. Bu sahədə onlara maraqlı tövsiyələr və məsləhətlər verirdi...

... Teymur İsmiyev 1924-cü ildə Kürdəmir rayonunun Xırdapay kəndində, Cəmrədlı məhəlləsində dünyaya gəlmişdi. 1941-ci ilin Böyük Vətən müharibəsi başlananda 9-cu sinifdə oxuyurdu. Yaxşı təhsilmədiyinə görə müharibəyə aparmırdılar. O isə cəbhəyə gətməyə cən atırdı. Buna görə də yaşı 2 il əvvələ yaddırır və 1941-ci ildə müharibəyə gedenlərin sırasına qoşulur, ön cəbhədə gedən döyüşlərdə iştirak edir. 1943-cü ildə ağır yaralanır. Öldüyüni zənn edib onu morqa qoyurlar. Bir sutka morqda qalır. Səhər morqa daxil olan sanitar onun

ufultusunu , miltisini eşidir və onu təzədən şöbəyə gətirirlər. Üzəndə cərrahiyyə əməliyyatı aparılır və o, yenidən həyata qayıdır.

Müharibədən 2-ci qrup əlil kimi dənən Teymur bir müddət sağlınb özünə gələndən sonra Moskvaya gedərək orada Hüquq institutunu bitirir və keyli müddət hüquq orqanlarında çalışır. 1955-ci ildən isə vəkili kimi fəaliyyət göstərməyə başlayır. O vaxt Bakıda vəkillər əsəsn yohudu, rus və erməni millətləndən olanlar idi. Odur ki, hüquq məsləhətxanasına gələnlər adətən o millətlərdən olan vəkillərə müraciət edirdilər. Burada təzə fəaliyyətə başlayan Teymur İsmiyev tərəfə isə heç baxan da olmurdu. Bu soyuq münasibət, saymamazlıq heç şübhəsiz, onun xətrinə deyirdi, onu sındırırdı. Bir gün təsadüfən məsləhətxanaya gələn bir nəfər Teymura müraciət etməli olur. Teymur həmin şəxsə bildirir ki, sizin orizenizi mən yazacam. Sonra da sözüünə əlavə edib deyir: " Əgər mən orizeni onlardan pis, zəif yazsam və yaxud işi pis aparsam, onda öllərimi kəsərəm."

Bələliklə vəkili kimi yeni fəaliyyətə başlayan Teymur özünə gətirdiyi işi çox yüksək səviyyədə, hətta təcrübəliyərdən də yaxşı, əsl peşəkarlıqla aparır. Və onun yanına gələnlərin, ona müraciət edənlərin sayı getdikcə artır. Bu müraciətlər nəticəsində, eləcə də uğurlu fəaliyyəti sayəsində tezliklə tanınmış şöhrətlənir.

Adamlar son ümid və güman yeri kimi ən çox vəkili Teymur İsmiyevi axtarırdılar. Bilirdilər ki, əgər istintaq gedişində və yaxud məhkəmə prosesində haqq-ədalət pozulubsa, onu yalnız Teymur İsmiyev öz bilik və təcrübəsi, prinsipallığı, insanı keyfiyyətləri ilə aradan qaldıracaq. Çünki o, bütün fəaliyyəti boyu istinad nqətsi kimi qanunlarla və insanı dəyərlərə axlanırdı. Nöqsənin istintaq işləri, məhkəmənin hansısa birtərəfli və qərəzli mövqeyi bu peşəkar vəkili peşəkar şüəgəcindən keçə bilməzdi. O, bu uğurlu nəticəyə əsl mənada çəkışə-çəkışə, döyüşə-döyüşə nail olurdu.

35 ilə yaxın bir müddətdə SSRİ Ali Məhkəməsinə vəkillik etmiş bu peşəkar insan əvvəldən - axıra qanunların aliliyinə, haqq-ədalətin varlığına səykənərək haqsızlığa düşər olmuş yüzlərdə prinsipial mövqə tutulmuşdu.

Teymur müəllim vəkili tərəfindən yazılan ərizələrin hər birinə bir insan taleyinin həlli kimi baxırdı və buna daim xüsusi həssaslıqla yanaşırdı və bunları homkarlarına da tövsiyə edirdi. Deyirdi ki, vəkili istintaq materiallarını çox diqqətlə öyrənməli, bir-bir bütün instansiyalardan keçməli, müttəhimlə görüşməli və həmişə, bütün hallarda prinsipial mövqə tutmalıdır. O, həmçinin deyirdi: "Vəkili cinayətin xarakterindən çox insanın özü, onun taleyi maraqlandırılmalıdır. Çünki heç bir cinayət səbəbsiz baş vermir. Həmişənin də olarsa real mənbəyi var. Vəkili bu mənbəyi tapmağı bacarmalıdır."

Adını hələ ilk gənclik illərindən eşidib fəxr duyduğum bu insanla görüşüb yaxından tanış olmaq mənə qismət oldu. Tanınmış ziyalılarla əlaqədar yazacağım kitabə Teymur müəllimi də daxil

etməli idim. Bu məqsədlə onun iş yerinə - Bakı şəhərindəki 3 saylı hüquq məsləhətxanasına gəldim.

Görüşüb hal-əhval tutduq. Rayonu, kənd-kəşəyi xəbər aldı. Bir vaxtlar yalnız adını və xoş sorğularını eşitdiyim bu gözəl insanın istiqanlıq münasibəti, nurlu cəhrəsi, xoş siması elə ilk anlardan mənə xoş təəssüratlar yaradı. Gəlşimin məqsədini bildirdim. Üzürəhləqlə dedi: Ətraflı söhbət etmək üçün burada vaxt olmur, yaxşı olar ki, evə gələsən.

Bir neçə gündən sonra evinə gəldim. Mənzilindəki iş otağı geniş olsa da divar boyunca sıralanmış çoxsaylı kitablar, üst-üstə yığılmış qalın qovluqlar, müxtəlif qəzet və jurnal dəstləri, masa üstündəki yazılar və s. burada dərşəqsizliq yaratmışdı.

Yazı masasının üstündəki kitablardan biri diqqətimi cəlb etdi: M.Ə.Sabirin "Hophopnəmə"si idi. Kitabı maraqla götürüb vərəqlədim.

Teymur müəllim marağımı görüb dedi: Bu kitab uzun illərdir ki, mənim gözümün qabağındadır. Yazı-pozu işlərdən bir balaca bekarlaşan kimi, həm də yorğun olduğum məqamlarda "Hophopnəmə" ni açıb buradan nəse bir şey oxuyuram. Hər dəfə də oxuyanda xüsusi ləzzət alıram və hər dəfə də bu şerlərdə bir yenilik görürəm.

M.Ə.Sabirdən söhbət düşəndə Teymur müəllim uşaq vaxtı atasından eşitdiyi bir xatirəni yada saldı. Sabir Şamaxıdan Kürdəmirə gəlib qatarla Tiflisə gedəndə bir gün onların evində qonaq olmuşdu.

Masamın üstündəki qəzet nömrələrini açıb diqqətlə nəzərdən keçirirəm. Bu qəzetlərdə Teymur müəllimin müxtəlif vaxtlarda dərc olunmuş təhlili məqalələri, eləcə də Teymur müəllimlə aparılan söhbətlər, müsahibələr öz əksini tapmışdır. Bu yazıların hamısında Əməkdar hüquqşünas, təcrübəli vəkili, hüquq doktoru Teymur İsmiyevin məsləhət və tövsiyə xarakterli fikir və mülahizələri böyük maraq doğurur.

Onun bir çox yazılarında dövlətçiliyimizin, müstəqilliyimizin daim fədakarlıqla qorunmasına dair fikirləri, xüsusilə də erməni vəhşiliyinə, erməni riyakarlığına dərin nifrət hissi ifadə olunub. Bu barədə söhbət edərkən Teymur müəllim erməni separatizminin baş qaldırdığı 88 - ci il hadisələri zamanı gənc soydaşımız Əhməd Əhmədovun həbs edilib güllələnməsini ürək ağrısı ilə xatırladı, dedi ki, onun vəkili mən olsaydım, mütləq onu xilas edərdim. Sonra da sözüünə əlavə edib dedi: "Çox həyfl ki, o cür yeniyetmə gənc haqsız yerə məhv olub getdi..."

... Teymur müəllim gözəl ailə başçısı kimi də həmişə nümunə olub. Övladlarının təhsilli, bilikli, savadlı, təbiiyoli, ədəb-ərkanlı olmalarına daim ciddi fikir verirdi. Övladlarının döndü də, eləcə də nəvələrinin həmsəli təhsillidirlər. Onlar öz ata və bəlaarının adını həmişə uca tuturlar.

...Teymur müəllim deyirdi: "Tökə kitab və müəhazirə ilə vəkillik sənətinə yiyələnmək mümkün deyil.Vəkiliyyə həm də həssas qəlbə və duyuma malik olanlar gələ bilərler."

Söylədiyi bu fikirlərə bütün fəaliyyəti boyu layiqincə əməl etmiş Teymur İsmiyev nəinki respublikamızda və keçmiş İttifaqda, eləcə də ondan xaricə də dünya hüquqşünaslığı və vəkiliyyəti üçün daim örnək olub. O, bu gün də hörmətli xatırlanır.

Tofiq Abdullayev
Jurnalst
AJB-nin üzvü

“Mənim filmim sayəsində Azərbaycan kinosu...”

Şeyx Əbdülmünim ünvanına səsləndirdiyi ittihamlar boş və əsassız şeylərdir. Çox məntiqsizdir. Onun səviyyəsinə enmək mənə yaraşmaz”

Bunu Adəlet.az-a açıqlamasında kinorejissor Ayaz Salayev Xəlx artisti Şeyx Əbdülməhəmmədovun onun ünvanına səsləndirdiyi ittihamlara cavab verərək deyib. O, daha sonra bunları əlavə edib:

"Azərbaycan kinosunu təmsil edəndə mənə burdan göndərmirdilər, xaricdən dəvət alırdım.

Festivallarda münşiflər həyatının üzvü olmuşam. Ünvanıma səsləndirdiyi ittihamlar onun səviyyəsindən xəbər verir.

Mənim filmim sayəsində Azərbaycan kinosu müstəqillik dövründə ilk dəfə dünya festivalına çıxıb. Məni tənqid etmək üçün səviyyə lazımdır və onda isə o səviyyə yoxdur. O, mənə "ilişmək" istəyir, amma səviyyəsi çatmır. Mən həqan demişəm ki, Azərbaycan kinosunu tanıyıram? Mən Azərbaycan kino sahəsində işləyirəm və kifayət qədər xidmətlərim var".

Qeyd edək ki, Xəlx artisti Şeyx Əbdülməhəmmədov mətbuatə açıqlamasında kinorejissor Ayaz Salayevin ünvanına sərt ittihamlar səsləndirib. Xəlx artisti bu ittihamları Şəfiqə Məmmədovanın rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Kinematografırlar İttifaqı haqda danışarkən deyib.

Vasif Əlihüseyn

İslam SADIQ

Şeir kitabı mənim üçün iki-üç cür olur: iki-üç şeirini oxuyub atdığım kitablar var. Bir də iki-üç şeirdən sonra hamısını oxuduğum kitablar. Həç iki-üç şeirini oxumadan atdığım şeir kitabları da olur. Bunlar yaltaqlıq havasıyla yazılmış kitablardır. Yaltaqlığın havası burnuma dəyəndən sonra o kitabı oxumağa məndə həvəs qalmır. Fikrim də budur ki, yaltaqlıqla şairlik bir ürkədə baş-başa yaşaya bilməz. Ona görə yaltaqlıq başlayan kimi şairlik qurtarır. Başqa sözlə desəm, yaltaqlıq bir üryəyə girib orda yuva salan kimi, şairlik perikr və bir də o yuvaya qayıtmır. Böyük istedadlar yaltaqlana bilməzlər. Yaltaqlıq yarımçıqlıqdan, içi-boşluqdan yaranır.

Mən yaxşı şeiri iki dəfə oxuyuram. Birinci dəfə hamı kimi, ikinci dəfə özüm kimi. Bəzən bir dəfə oxumaqla şairin nə demək istədiyini tutmaq olmur. Şeir xoşuna gəlsə də, gəlməsə də, fikir qaranlıq qalır. İkinci dəfə oxuyanda şəirdəki sətiləlt fikirlər rəssam lövhəsi kimi göz önündə canlanır. Mən Mehdi Cəlalın "Başın üstə dolan bulud" adlı kitabındakı şeirləri üç dəfə oxudum. Özü də kitabı oxuyanda onun haqqında yazmaq fikrim yoxuydu. Onu üç dəfə oxumağa məni həvəsləndirən də akademik Tofiq Hacıyevin nə vaxtsa Mehdi Cəlalın şeirləri haqqında söylədiyi xoş sözlər oldu. Əgər mən Mehdi Cəlalın şeirlərini üç dəfə oxumasam, demək onlarda məni tutan nəse var. Nəse dedim, ancaq yaxşı alınmadı. Şair dostumun şeirlərində məni tutan çox şey var.

Birincisi, Mehdi Cəlalın ruhu mənim ruhuma çox yaxındı, doğmadı. Onun şeirləriylə mənim şeirlərim ayrı-ayrı xanələrdə müxtəlif barmaqlarla toxunmuş xalqlar kimi bir-birinə oxşamasalar da, hamısının ipi-səpi bir qazanda boyanıb. Bəlkə ona görə onun şeirləri mənə xoş

SÖZÜNƏ OXŞAYAN ŞAİR

gəldi. İkincisi, Mehdi Cəlal şeir xətrinə şeir yazmır. Bütün şeirlərini üreyinin hök-müylə qələmə alır. Üçüncüsü, şair həyatda olduğu qədər də şeirlərində səmimi-dir. Özü sözüne oxşayır, sözü də özünə. Ona görə də özünə oxşamayanlar haqqında deyir:

*İçinlə çölünün arası uzaq,
Nəse həç özünə oxşamadın sən.
Bir gün ürayində qurd ulayacaq,
İndi haraylayan səse dönməsən.*

Özünə oxşamayanlar yad səslərə uyub aldınırlar. Öz içlərindən gələn səs onların uşaqlarına çatmır. İlgimlara aldan-nan uşaqlar kimi yad səslərin dalınca dü-şürlər. Mehdi Cəlalın öz qalbinin pıçiltıları olduğunu görə, onun sözlərinin sanba-lı, salığı yerindədi. Oxuyursan, düşü-nürsən, duyursan ki, şeir sənə nəse deyir. Ona görə dünyana qapılıb sözlərin sə-sini eşitməyə çalışırsan.

Şeir mənim üçün hissələrin, duyğuların sözlə çəkilməsi şəkildir. Eyni hissələrlə, duyğularla yaşayan şairlərin şeirləri də oxşayır. Buna pis baxanlar, mənəcə, şeir-in nə olduğunu bilmirlər.

*Bir vaxt çəkinərdim Müşfiq yaşından,
İndi də Nəsimi yaşı gözəlyür
Bele ölümləri balalı yurdun
Torpağı gözəlyür, daşı gözəlyür.*

*Nə torpaq dıksinir, nə dağ dillənir,
Qənnan rəng alırsa, bayraq dillənir.
Haqq deyib durmuşam,
nahaq güllənir
Təşnə üreyimin başı gözəlyür.*

Başı beləli yurdun şairi olmaq da çə-tindi. Nəsimini yadların fitvasıyla Hələb-də soydular. Müşfiqi və minlərlə onun ki-milərinin 1937-ci ildə yadlar güllələdilər. Vətəni oğul-oğul budadırlar.

Çox vaxt Vətənə oğul olduğumuzu, boyunumuz düşən borcu unuduruq. Meh-di Cəlal da bax onda dilə gəlib deyir:

*Sənə də salırlar "ölçü-biçiyə",
Sən də hər gün, - "salam-sağ ol" deyirsən.
Gedib ana yurdu yağıya verib,
Gəlib öz adına oğul deyirsən.*

Bu şeir yalançı vətənpərvərlərin, boy-nunun borcunu unudanların haqlı qınağı-dır. Şairin bu sözləri deməyə haqqı var:

*Ümidsiz yaşamaq ölümdən betər,
Qəmlil gecələrin səhəri yoxdu.
Anam də dünyadan köçüb gedəndən
Elə bil dünyanın məhvəri yoxdu.*

*Bir dolan bulud var bu göy üzündə,
Göz yaşı qan olan bulud, ay bulud.
Bir çiçək istəsən çölün düzünden,
Bir az dərclərini unut, ay bulud.*

Burada açıqlanmalı bir neçə tutumlu misra var. "Qəmlil gecələrin səhəri yox-du" misrasında şair nə deyir? Axı hər gə-cənin öz səhəri var. Səher işıqdı, aydın-lıqdı, sevincdi. Şair demək istəyir ki, qəmlil, qüssəli, göz yaşı içində boğulan gecə işıqlı, sevincli səhər doğa bilməz. Onun səhəri də özü kimi dərcli, qəmlil, gözü yaşlı doğulacaq. Dünyanın məhv-əri analardı. Gözəldi. Anasını itirmiş şairin dünyasının məhvəri yoxdu. O məhvəri anası özüylə aparıb. Ana haqqında yaxşı tapırındır.

"Göz yaşı qan olan bulud" ana itirmiş şairin olmuş gözələridir. Şairin gözəli sevincini, gülüşünü itirəndən çöllər də gülsüz, çiçeksiz qalıb.

Biz qarışıq bir dünyada yaşayıyıq. Pə-rəni pozulub, rəngləri qarışıb. İstisi ada-mı qızdırmır, soyuğu üşütmür. Haqqı tax-tan salıb, haqsızlıq oturub onun yerində. Mehdi Cəlal da yuvasından perikimşi çuş kimi yoxa çıxmış haqqı axtarır və ona elə gəlir ki, gördükləri bir yuxudu. Ancaq ni-yəse bu yuxunu da yozsa bilmir, çünki gördükləri yuxu deyil:

*Mən özüm özümə sirrəm,
Ulub bir ruha əsirəm.
Doğulandan Haqq gəzirəm,
Bu yolda aza bilmirəm*

*Ömür bir şirin qorxudu,
Dəmlə ağladır, qəm oxudur.
Bəlkə bu dünya yuxudu,
Bəs niyə yozsa bilmirəm.*

Hər bir yaxşı şeir bir bağlı boxcadır. Onun yazılmış misralarının altında yazıl-

mamış misralar yatır. Şeiri oxuyanda qu-laqlarına gələn səslərdən başqa eşitmə-diyn səslər də var. Əgər bu alt qatdakı səslər yoxdusa, onda şeir quru söz yığ-rından başqa bir şey deyil. Mehdi Cəlal "Doğulandan Haqqı qəzir". Nəsimi də Haqqı qəzirdi və onu tapmayanda "Haqq mən özüməm deyirdi". Bunu dediyinə görə də şairin dərisini soydular. Mehdi Cəlalın canındakı Nəsimi yaşının qorxu-su da buradan gəlir.

Şair dünyanı ona görə yuxu sayır ki, gördüklərinə inanmır. Ancaq bu "yuxunu" da yozsa bilmir, Onu yozmaq çətindi. Ona görə çətindi ki, "itib-batıb yollar, izlər Qa-ranlıqlar içində". Bu yuxunu yozmaq ona görə çətindi ki, "Bir qızın eyni açılırmı, Bir qızın üzü gülmür". Bu qızın üzü gül-mədikcə, şair də dünyanın dolaşıqlıqların-dan, rənglərinin qarışmağında baş aç-mır, onu dolaşdırırlar, rənglərini qarış-dırırlar qınamaqdan başqa əlindən nə gəlir ki, şairin!

"Mən doğranmış bir Vətənin Qanlı yaddaşıyam, dünya" deyən şairi pəranı pozulmuş, tütüsü başından yox, daba-nından çıxan dünya necə ovundura bilər. Axı bizim yaşadığımız dünyada "Qəbli genişlərin yeri dar olur. Haqqı üreyində məşəl edənlərin Yolu çovğun olur, yolu qar olur".

Ancaq dünyanı dörd gözələ görə, du-yan şair bu anda onun yaxasını buraxıb, insanın yaxasından yapışır, onu qınayır. "Günahkar insanı, dünya neylesin" de-yir. Mehdi Cəlalın ürayi doludu, hələ sö-zünü deməyib.

Ənənədən uzaq düşmüş şair özü-lüş divardır, köksüz ağacdır. Gec-təz o ağac quruyacaq, o divar uçacaq. Meh-di Cəlal şeirə ənənədən gəlib. Onun yaradıcılığı möhkəm özü üzərində qu-rulmuş bina. Ənənə və novatorluq anlayışlarını çox zaman qarışdırırlar. Novatorluğu (yenilikçiliyi) əlləməlik ki-mi başa düşürlər. Poeziya isə əlləməli-yi sevmir. Şeir ruhun qıdasıdır. İnsan ruhu əlləməklə qidalana bilməz. Ru-hu qidalandıran şeirdəki hissələr, duy-ğular, fikirlərdir. Onları o qədər gözəl demək lazımdır ki, ruha yatsın, insanın könlünü oxşasın, ovsunlasın. Mehdi Cəlalın belə şeirləri çoxdur.

İstanbulda keçiriləcək Konfransda 500-dən çox sənaye mütəxəssisinin iştirakı gözlənilir

Təşviqedicisi Səyahət Mükəmməliyyə Cəmiyyəti (SITE) 2024 Qlobal Konfransını 26-29 Fevral 2024-cü il tarixlərində İstanbulda keçirəcək. Adale.az Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyinə istinadən xəbər verir ki, Türkiyədə təşviqedicisi turizmin inkişafı üçün intensiv iş aparan SITE

maksimuma çatdırmağı və sektorun inkişafına töhfə verməyi hədəfləyir. Sektor Peşəkarları İstanbulu kəşf edəcəklər SITE-nin ən mühüm tədbiri olan Qlobal Konfrans sənayenin gələcəyini formalaşdırmaq və əlaqələr qurmaq, həmçinin öyrənmə, kəşf və əməkdaşlıq kanalları yaratmaq üçün hər il dünyanın hər yerindən olan səyahət və həvəsləndirici turizm peşəkarlarını bir araya gətirir.

babvə və Yaponiya var. Məlumatla görə, B2B tədbirini 2024-cü il buraxılışı ilk dəfə gələn ilin fevral ayında Türkiyədə keçiriləcək.

Türkiyədə təşviqedicisi turizmin inkişafı üçün intensiv fəaliyyət göstərən SITE Türkiyə tərəfindən İstanbulda keçiriləcək Konfransda 500-dən çox sənaye mütəxəssisinin iştirakı gözlənilir. Üç gün davam edəcək tədbir konfrans və şəbəkə

İstanbul 2024-cü ildə SITE Qlobal Konfransına ev sahibliyi edəcək

Türkiyə tərəfindən təşkil edilən bu konfrans dünyanın fərqli nöqtələrindən gələn iştirakçılara Türkiyəni kəşf etmək fürsəti təqdim edir. 2024-cü ilin fevral ayında İstanbul, 50 illik Təşviqedicisi Səyahət Mükəmməliyyə Cəmiyyətinin (SITE) imza tədbiri olan Qlobal Konfransa ev sahibliyi edəcək. 2024 SITE Qlobal Konfransının təşviq turizmi çərçivəsində İstanbulda sektordan yüzlərlə iştirakçı cəlb edəcəyi gözlənilir. 90 ölkədə 2500-dən çox özüv və yarım əsrlik tarixi olan SITE təşviqedicisi turizmin aparıcı birliyi. Sektor təcrübəsinin hesabına bilən nəticələrini global iş dünyası ilə bölüşən SITE-nin dünya üzrə 27 yerli və regional şöbəsi var. Türkiyə, birinci Avropadakı sektoral motivasiya gücü şüurunun genişləndirən bölgələr arasındadır. SITE, üzvləri və peşəkarları ilə öz seqmentində ən yaxşı həll yollarını və qlobal əlaqələri bir araya gətirir və inkişaf etdirirək həvəsləndirici turizmin təsirini

SITE Qlobal Konfransının iştirakçıları şəbəkə qurmaq, mühüm əlaqələr yaratmaq və yeni fürsətləri birinci əldən öyrənmək şansını kiçik imtiyazlardan yararlanacaq.

Dünyanın hər yerindən üzvləri olan SITE-nin konfrans iştirakçıları arasında Amerika Birləşmiş Ştatları, Böyük Britaniya, Kanada, İrlandiya, Fransa, İsveçrə, İspaniya, Meksika, Almaniya, Argentina, Aruba, Avstriya, Avstraliya, Baham, Belçika, Braziliya, Kayman adaları, Çin, Xorvatiya, Kosta-Rika, Çexiya, Mər, Macarıstan, İspaniya, Hindistan, İsrail, İtaliya, Latviya, Hollandiya, Panama, Portuqaliya, Şotlandiya, Sinqapur, Sloveniya, Tayvan, Tayland, Türkiyə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Zim-

bölmələrini əhatə edəcək, iştirakçılara təşviqedicisi turizm ekspertləri ilə əlaqə yaratmaq, müxtəlif təlimlər vasitəsilə ən son təşviq tendensiyalarını öyrənmək və sənayedəki həmkarları ilə fikir mübadiləsi aparmaq üçün əvəzolunmaz imkanlar təqdim edəcək. Bundan əlavə, SITE Qlobal Konfrans turizm mütəxəssislərinə bu vaxta qədər dünyanın ən yaxşı 10 təşviqedicisi iqtisadçılarından biri olan Türkiyəni kəşf etməyə imkan yaradır.

Məşhur məmurun evində işləyən dayə:

"Anam öləndən sonra qardaşlarım mənimlə..."

diğinci bir məmurun evində dayə işləyirəm, amma adını deyə bilmərəm".

"Dedilər ki, anamızı sənə görə öldü..."

"Anamla, qardaşlarımla münasibətimiz yaxşı idi, gedib-gəlirdik. Atam isə illər öncə rəhmətə gedib. Bir gün anamla yolu keçəndə maşın anamı vurdu. Bir-birimizi çaşırdıq, o irəli, mən geri çəkildim, sürücünü də çaşırdıq. Anam elə hadisə yerində dünyasını dəyişdi. Yas mərasimindən sonra qardaşlarım mənimlə düşündü. Dedilər ki, anamızı sənə görə öldü. Necə vətəni keçirdiniz ki, sən qaldın, amma o öldü".

"Amma bir gün könül sirdaşım qarşıma çıxs..."

"Bu soyuqluq indi də davam edir. Mən axı necə öz anamın ölümünə səbəb ola bilərdim? Arxam, dayəgim anam idi. Qardaşlarım isə bunu heç cür başa düşmür. Qadının başsız olması çox pis şeydi. Hər dəfə hansısa kişi bunu biləndə sənə yaxınlaşır, nəse istəyir. Elə bizi isə aparıb-gətirən sürücünün də mənə gözü düşüb. Bilir ərim burda yaşamır. Mən isə istəmirəm, üreyimcə olan adam deyil. Amma bir gün könül sirdaşım qarşıma çıxs, onunla dünyanın ən gözəl dəqiqələrini yaşamaq istəyərdim".

Vasif Əlihüseyn

Nazpəri Dostaliyeva: "Mənim də alnıma bu yazı yazılıb"

Xalq artisti Nazpəri Dostaliyeva mərhum bacısı, müğənni Zeynab Dostaliyevanın yoxluğundan söz açıb.

Adale.az xəbər verir ki, Dostaliyeva bu barədə, "Xəzər Tv-də yayımlanan "Xəzər axşamı" verilişində danışmış: "Ümumiyyətlə, hər zaman həyatda, sənətdə nə qazandımsa, kədərimdən qazandım. Bu hər zaman belə oldu. Mənim də alnıma bu yazı yazılıb. Amma Allahdan gələn nə varsa, hər birimiz səbir dəliyib, şükür etməliyik.

Çünki Allahın yazısına bəndən heç bir müdaxiləsi olmamalıdır. O yazıya pozu yoxdur deyirlər...", - deyir, xalq artisti qeyd edir.

Aparıcı od püskürdü

Aparıcı Tarix Əliyev (Tolik) sosial şəbəkədə paylaşımı ilə gündəmi zəbt edib.

Adale.az xəbər verir ki, aparıcı, instaqramda kəskin status yazıb. "Kimsənə acıqna xoşbəxt görünən qadınlarla yazığım gəlir. Allah ailənin müqəddəs, sac olmasın üçün insanlara hər zaman kömək edir. Kişi qara olan, öz ailəsi üçün yox, instaqrama görə yaşayın bəzi xoşbəxt görünmək istəyən qadınlar heç analıq hissi nəzir bilmirlər. Təki restoran, konsert olsun, hamı desin ki, bəxtəvardır", - deyir, Tolik fikir bildirir.

Əntiqə

Emin

Gülyaz Məmmədova: "Onların hər birini finala apara bilərdim, sadəcə..."

"Bu, Azərbaycanda ilk dəfə bizdə oldu ki, doğma nəğmələrimizə müraciət olundu. Bilirsiniz ki, dünyada məşhur olan bu layihədə əcnəbi və dünya musiqiləri səsləndirməyə ixtiyar verilib. Məhz bizdə özünü də şahid id olunuz ki, ancaq milli, bostəkar və xalq mahnılarımızdan ibarət mahnılar təqdim olundu"

Bunu Adale.az-a açıqlamasında "O səs Azərbaycan" yarışmasında münisiflər heyətinin üzvü, Xalq artisti Gülyaz Məmmədova deyib. Xalq artisti bu layihədən məmnunluğunu ifadə edib:

"Çox gözəl bir layihədir. Mən çox razı qaldım. İctimai Televiziyanın rəhbəri hörmətli Balakəsi Qasımov tərəfindən bura dəvət almışdım. Təbii ki, onun kollektivinin razılığı ilə işə başladım. O komandanın üzvlərindən Tural Sevdimalı və Anastasiya Kolyagina ilə görüşmüşəm. Layihədə Kaməlo Rəzayeva, Leyla Amirova, Ulviyyə Bəbirli, Forxun boy və başqa yoldaşlar çalışırdı. Layihənin aparıcısı Azər Süleymanlı idi. Rejissor Soran Aydınoglu'nun komandası çalışırdı. İştirakçıların vokal və milli nəğmələrini bizə qədər Humay Aslanova və Əməkdar artist Səbuhi İbreyev icra etdi. Çünki biz uşaqlarla təmas qura bilməzdik. Gülyanaq xanımın verilmiş ifası isə sürpriz oldu.

Əvvəlki seçimlər bölgələr üzrə İctimai Televiziya tərəfindən aparılır. Bakıda dəvət olundandan sonra yenidən seçim olur. Müsəbiqədə biz ifalını eşidib onları seçirik. Komandalar seçildəndən sonra təbii ki, qarşıdurmalar olur. Finalımız martın 20-də baş tutdu. İllərdir ki, Müğam müsəbiqələrində münisifəm, amma bu cür gedişatı ilk dəfəydi ki, gördürdüm. Müsəbiqədən öncə İctimai Televiziyanın kollektivini ilə Şuşaya getdim. Orda Opera Teatrımızın tamaşalarınırdan böyük bir film konsert yaradıldı. Həmin o tədbirdə İctimai Televiziyanın necə bir ailə olmasını ödə görmüşdüm. Bu "O səs Azərbaycan" layihəsində də özünü göstərdi.

Təəssüf ki, mənə, ki, müsəbiqə zamanı qarşda Türkiyədə zəlzələ oldu və ardınca şəhidlər verdik. Buna görə fasilələr verdik. Amma baxmayaraq İctimai Televiziyanın "O səs Azərbaycan"nın "Doğma nəğmələr" layihəsi xalqa bunu sübut etdi".

G.Məmmədova layihədə öz tələbələrini də iştirak etdiyini bildirib:

"Layihədə görüşmədən seçimlərdə mənim də tələbələrini var idi. Elə oldu ki, tanıdığım da, tanımadığım da oldu. Məsələn, uşağ vaxtı Gülyaz Həsənzadəylə məşğul olmuşdum. Amma yarışda tanımadım, artıq böyümüşdü. Hazırda "O səs Azərbaycan"dan sonra yenidən mənim tələbəmdir, müğam dərslərini

ni davam edirik. Əvəzcan Əzizov Gülyanaq xanım Məmmədovanın tələbəsi idi, sən demə qazi imiş. "Azərbaycan maralı" mahnısını ifa etdi. Səsinin gözəlliyi məni özünə cəlb etdi və qazi olduğunu bilməyim daha da təsirləndirdi. Orda mənim çevrilmədiyim bir tələbəm var idi, Telli Əbilova o da illər müəllimin komandasına düşdü və çox sevinirdim. Mənim daha bir tələbəm Elvin Abbasov idi. "De-yin hardadı" mahnısını ifa etdi. Məndə yer döldü-gü üçün çevrilə bilmədim və o, Səmirə xanımın komandasına düşdü. Yeni burada biz ustadlar arasında məhribanlıq vardı. Gözlə səsləri komandalarımıza götürəndə sevinirdik. Burada bir dostluq, sevgi, məhribanlıq rəqəboti var idi. Yeni bir-birimizin qələbəsinə sevinən adamlar idi. İllər müəllimin komandasında da gözəl səslər var idi.

"O səs Azərbaycan"ın qalibi:

"İçimdə bir az ümidsizlik var idi..."

- Bakıda nə vaxt gəldin?

- Bakıda 2006-cı ildə gəldim. ATV kanalında bir mahnı müsəbiqəsi keçirildi. Seçimlərə qatılıb sonuncu tura qədər getdim. Orda 16 yaşım var idi, orda dedilər ki, yaşın azdı soni bura götürə bilmərik. Orda bir az xəyal qırıqlığına uğradım. Orda mənə bir musiqi məktəbinə məsləhət gördülər. O məktəb isə pullu olduğu üçün oxumağa imkan olmadı. Ardınca Xəzər televiziyasında "Nar star" müsəbiqəsi var idi, onlar da rayonları gəzib, istedadlı uşaqları üzə çıxarırdılar. Bakıdan durub Lənkərana getdim və seçimlərə qatılıb birinci yeri tutdum. Sonra mənə Bakıda gətirdilər. Orda bir qayda var idi ki, əsas həyətə düşmək üçün sms lazım idi, amma mənim sms-in az olduğu üçün əsas həyətə düşə bilmədim. Orda sonra "Space" kanalında "Azər star" müsəbiqəsinə qatıldım. Ordakı münisiflər Yaşar Nuri, Aygün Səmədzadə, Faiq Sücəddinov və Paşa Qəlibinur idi. Müsəbiqədə seçilib əsas həyətə düşdüm və beşinci yərə qədər gəldim. Artıq 2009-cu il idi. Ordan sonra müsəbiqələrə fasilə verdim.

- Musiqi təhsilinə nə vaxt başladın?

- Ordan sonra səsimin dəyişməsinə görə musiqi təhsilimi davam etdirməyə başladım. Orda bütün böyük sənətkarımız Teymur Əmrəhdan fərdi dərslər aldım. Çox

sağ olsun Teymur müəllim mənə iki il dərslər deddi. Ordan sonra səsimin mutasiya bədviyəyə başladım el şənliliklərində, soliqəli səhnələrdə dolanışqı üçün ifalar etməyə.

- Bəs "O səs Azərbaycan" müsəbiqəsinə necə qatıldın?

- Ümumiyyətlə, səs müsəbiqəsi Hollandiyanın yarışmasıdır. Amma bütün dünyada bu geniş yayılıb. Bizdə isə bu müsəbiqə əvvəl AzTV-də idi, 2005-ci ildən müsəbiqələr keçirildi. Artıq iki ildir ki, lahıye İctimai Televiziya-da keçirilir. Mən isə bütün müsəbiqələri izləyirdim. İctimai kanalda "O səs Azərbaycan" müsəbiqəsi başlayanda dostlar mənə xəbər etdilər. Mü-

Vasif Əlihüseyn

Təsisçi və baş məsləhətçi: Aqil ABBAS	Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnməmiş və "Son dəqiqə" MMC Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.	KAPITAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı. kod: 200112 h/h VÖEN 9900003611 Müxbir hesabı: AZ37NABZ01350100000000001944 S.W.I.F.T. Bik: AIIBAZ 2x hesab N: AZ42AIIIB38070019441100451111 VÖEN: 1300456161 İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100	Ünvan: Bakı AZ.1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-cı mərtəbə. Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 434-55-98 Faks: 539-80-26 adaletqezeti@rambler.ru adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az	Tiraj: 1500 Sifariş: 124 Çapa imzalanmışdır. 06.04.2023
--	--	---	---	--